

EVANGÉLIKUS Élet

A kommunizmus
áldozataira emlékezünk

Befogadás
és nyitottság
a Sztehlo-iskolában

Így báloznak a mai
evangélikusok

MEMORIÁLIS SZOVBAN MŰKÖRŐK MŰMŰVÉSI MŰHELY

ИЗВЕЩАНИЕ О РАБОТЕ ПО ВЫПОЛНЕНИЮ РАБОТ
СРЕДСТВОМ МЕХАНИЧЕСКОГО РОБОТА
МЕМОРИАЛ РАБОТНИКОВ РОБОТА

ALAPÍTÁSI ÉS TARTÓSAK NEVÉN
MŰKÖRŐK MŰHELYE
MŰKÖRŐK MŰHELYE
MŰKÖRŐK MŰHELYE
ALAPÍTÁSI ÉS TARTÓSAK NEVÉN
SZOMBATHELYI RAAB PÉTER

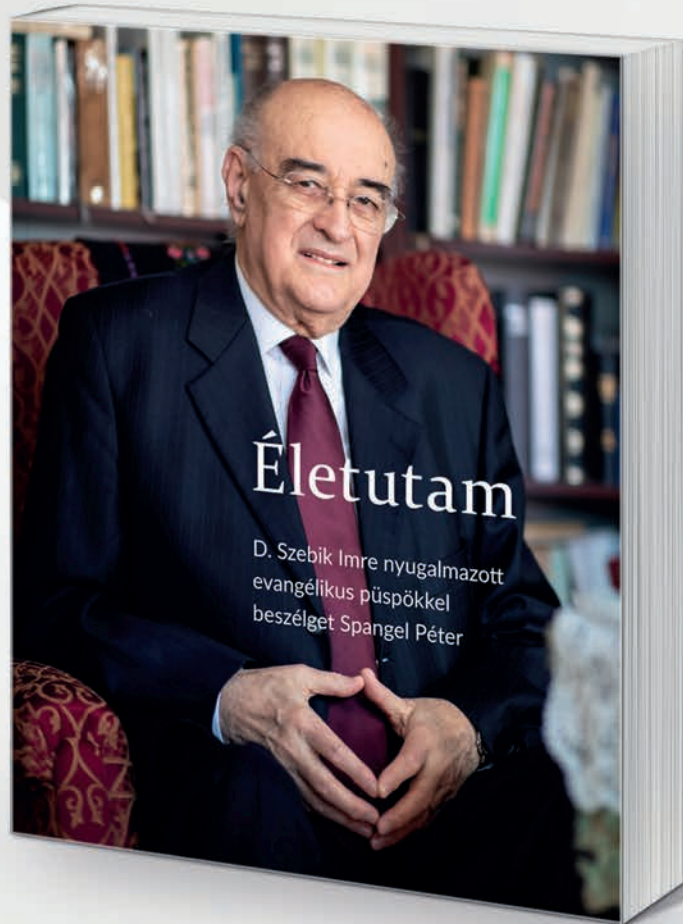
2017

GU LÁG
PVI

KÖNYVAJÁNLÓ

Életutam

D. Szebik Imre nyugalmazott
evangélikus püspökkel
beszélget Spangel Péter

1100 Ft

D. Szebik Imre nagyon szeret beszélgetni. Ez a könyv is ennek a bizonyítéka. Lelkészként az elmúlt rendszer megannyi nehézsége és kísértése között is hűségesen végezte a szolgálatot, majd a rendszerváltás lendületében vállalta a püspöki elhívást.

KÖNYVEINK MEGRENDELHETŐK
A BOLT.LUTHERKIADO.HU OLDALON.

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–17 óra között.
bolt.lutherkiado.hu • kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518
Levelezési címünk: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.

Emlékezni és tanulni

Nincs ma olyan magyar család, amelyet közvetve vagy közvetlenül ne érintettek volna a szocializmus évtizedei, ezeknek a máig nyúló hatásai. Egyházunk életében is nyomott hagyott a több mint negyven éven át tartó diktatúra. E lapszámunkban – amely a kommunizmus áldozatainak február 25-ei emléknapját megelőző dátummal jelenik meg – emlékezni és emlékeztetni szeretnénk, ehhez pedig méltó lehetőséget nyújt a Magyar Nemzeti Múzeum állandó kiállítóhelye, a budapesti Málénkij Robot Emlékhely. A hazánkból a Szovjetunióba kényszermunkára hurcolt százazrekről, az ártatlan áldozatokról, a Gulag ördögi birodalmáról kérdeztük az emlékhelyen tárlatvezetéseket tartó kutatót.

Iskolai riportunkban is fontos szerepet kap az emlékezés, ugyanakkor az is igaz, hogy nem pusztán emlékeznek intézményük névadójára a Budapest XVIII. kerületi evangélikus Szezhlo-iskola pedagógusai, hanem – amint az intézmény igazgatója mondja – folytatni igyekeznek azt, amit Szezhlo Gábor képviselt.

A tanulókkal kapcsolatos az A tanulókkal kapcsolatos az utóbbi hónapok – bizvást mondhatjuk – egyik legörömtelibb evangélikus vonatkozású fejleménye is. Ez pedig nem más, mint a februárban induló másoddiplomás lelkészképzés az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. A régóta tervezett új le-

hetőségről Fabiny Tamás püspök személyes hangon számol be az *Égtájéoló* rovatban.

Lapszámunk a farsangi időszakban jelenik meg, ezért országos evangélikus bálkörképet készítettünk – szólunk jótékony célokról, összefogásról, közösségépítésről is, illetve a határon túlra is kitekintünk, hogy, mondhatni, teljes legyen a kép.

Fontos témát érint *Kötőszó-szemle* rovatunk is: ezúttal az internetes világ egyik legismertebb és legveszélyesebb jelenségére, az álhírterjesztésre, a gondolkodás nélküli tartalommegosztás veszélyeire hívja fel a figyelmet a szerző. Utalt erre – nem először – Ferenc pápa is, amikor úgy fogalmazott: a terrorizmus egy formája a rosszindulatú pletykálkodás, a hamis információk vagy félígazságok terjesztése.

Noha a bálók, a farsang időszeke a vidámságé is, sokan érezhetjük magunkat fáradtnak, kimerültnek így télvíz idején, az év elején. Erről szól két személyes hangvételű, őszinte írás is ebben a lapszámban. Szerzőik tudják és el is mondják: nem szégyen bevalani, ha fáradtak vagyunk, segítségre van szükségünk. A fáradtságot elűzni ugyan nem tudja egy nyomtatott sajtótermék, abban azonban bízom, hogy magazinunk e számában is találunk olyan írást olvasóink, amely egy kis biztatást adhat a hétköznaphoz.

■ KÉZDI BEÁTA

A név mindenkor kötelez

Befogadás, nyitottság, integráció jellemzi a pestszentlőrinci evangélikus Szezhlo-iskolát, amely a XVIII. kerület egyetlen egyházi középiskolája. A gimnáziumon kívül óvodát és általános iskolát

is magában foglaló intézményegyüttes százéves múltját, pezsgő jelenét és a keresztény értékrenden alapuló pedagógiai munkáját mutatjuk be riportunkban.

27. oldal

Itt a farsang, áll a bál

Megmutatni magukat a nyilvánosságnak, önfeledten szórakozni és közben jótékony célra gyűjteni – így foglalhatnánk össze, mi sarkallja a hazai evangélikusokat a farsang időszakában egy-egy bál megrendezésére.

Sokak számára nem ez az év legkedveltebb időszeke, pedig a bójtelő kínál az alkalmakat a vidám, közös estékre. Evangélikus bál körkép.

35. oldal

Magyarok a pokol bugyraiban

Hetvenöt éve lesz idén ősszel annak, hogy a történelmi Magyarország területéről hadifogolyként vagy internáltként civileket is elkezdtek kényszermunkára hurcolni a Szovjetunióba. A kutatók csaknem egymillió főre teszik a lágerekbe kerültek számát – egyharmaduk nem élte túl a gyötrelmeket, az embertelen robotot, a nélkülözést. Két éve nyitották meg a főváros IX. kerületében a Magyar Nemzeti Múzeum állandó kiállítóhelyét, a Málénkij Robot Emlékhelyet. A kommunizmus áldozatainak február 25-i emléknapja alkalmából Makra Mónika kutatóval, az emlékhely koordinátorával beszélgettünk.

20. oldal

Láthatóan evangélikus

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Pintér György nyugalmazott agrármérnök, felügyelő – Zomba. A Felvidéken születtem, 1947-ben a szüleimmel együtt települtem át Zombára. 1992-ben neveztek ki a zombai gyülekezet felügyelőjének. Nagy büszkeségünkre azóta felépült a templomunk. Régebben sokan jártunk a templomba, mára sajnos a fiatalok elköltöztek innen, így egyre jobban fogyunk. Sefcsik Zoltán lelkész Szekszárdról jár ki hozzánk istentiszteletet tartani.

Az 1720-as években kerültek először evangélikus családok Zombára, és megalapították az itteni evangélikus gyülekezetet, felépítették a templomukat. A régi templom helyén, a takarékpénztárnál emléktábla található.

Hafenschner Károly akkori lelkészünk és a gyülekezet kitaró összefogásának, valamint számos támogatónak köszönhetően 1994. május 22-én szenteltük fel a templomunkat. 2003-ban építettük meg az orgonánkat. Fantasztikus érzés, hogy gyülekezetünk életében egy templomépítést és egy orgonaépítést is megélhettem. Próbáljuk az értékeket fenntartani.

Öt unokám van, mindegyikük itt lett keresztelve.

A mai evangélikus arcképcsarnok az interneten a Lathatoan.reblog.hu és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Csendesnap Pestszentlőrincen

A piliscsabai hitmélyítő családós táborok szervezését még a kilencvenes évek elején kezdte el dr. Győri József, a Budai Egyházmegye egykori felügyelője és Pintér Győző, a Pesti Egyházmegye egykori felügyelője. Élő hittel és teológiai igényességgel végzett szolgálatuknak a gyümölcse az a háromgenerációs tábor, amely közel három évtizede fogadja a lelki felfrissülésre vágyókat. A tábor jelenlegi szervezői elhatározták, hogy négy évszakosra bővítik a szolgálatot.

Ennek jegyében zajlott február 2-án Pestszentlőrincen az első hitmélyítő csendesnap.

Az alkalmon Hulej Enikő és Győri Gábor lelkészek szolgáltak igehirdetéssel, illetve *Az egyház a világban* címmel dr. Korányi András, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspökhelyettese és Győri János Sámuel, a pestszentimrei evangélikus missziói gyülekezet helyettes lelkésze tartott előadást.

■ GYŐRI ANDRÁS TIMÓTHEUS

ORATIO OECUMENICA

Úr Jézus, aki azzal bíztad meg egyházadat, hogy hirdesse az Isten országáról szóló tanításodat, segíts meg minket, hogy imádságunk kedves legyen mennyei Atyánk előtt!

Könyörgünk az igehirdetőkért. Áldd meg igéd hirdetőit az egész földön! Ne hagyj, hogy a közöny vagy az ellenségeskedés eltántorítsa őket szolgálatuktól! Erősítsd meg az igehirdetőt a nyomában járó jelekkel és csodákkal, Szentlelked ajándékaival! Adj bőséges aratást igéd magvetésének!

[Gyülekezet:] Kérünk téged, Urunk, hallgass meg minket!

Könyörgünk a keresztyénségért, egyházunkért, gyülekezetünkért. Add, hogy ne csak hallgassuk igédet, hanem be is fogadjuk szívünkbe, és így a jó mag százszoros termést hozzon életünkben!

[Gyülekezet:] Kérünk téged, Urunk, hallgass meg minket!

Könyörgünk a világért, hazánkért, otthonunkért. Őrizd meg minden veszedelemtől, háborútól és természeti csapástól! Engedd, hogy békében éljünk egymással!

[Gyülekezet:] Kérünk téged, Urunk, hallgass meg minket!

Könyörgünk vezetőinkért. Áldd meg őket, hogy a közjéért fáradozva töltsék be felelősségteljes tisztségüket!

[Gyülekezet:] Kérünk téged, Urunk, hallgass meg minket!

Könyörgünk szeretteinkért. Végy körül oltalmazó szereteteddel! Őrizd meg minket és gyermekeinket ismeretben! Add, hogy igéd magvetése jó földbe hulljon a következő nemzedékek szívében is!

[Gyülekezet:] Kérünk téged, Urunk, hallgass meg minket!

Könyörgünk a testi-lelki terheket hordozókért, a betegekért, a haldoklókért, a gyászolókért. Igéddel vigasztald őket! Erősítsd hitüket!

[Gyülekezet:] Kérünk téged, Urunk, hallgass meg minket!

Úr Jézus, aki magad vagy a Magvető, kérünk téged: Szentlelked esdeddék értünk mindenkor kimondhatatlan fohászokkával. Ámen.

Hatvanad vasárnap – Zsid 2,1–4

A hajózás alapszabálya

A hajós. Mi mindannyian hajósok vagyunk, akik keresztségünk pillanatában örökre kapcsolatba kerültünk a vízzel. De nem akármilyen hajósok vagyunk ám! Olyanok, akiknek egy sokszor kiszámíthatatlan folyón kell átjutniuk a túlpartra, nevezzük a maga egyszerűségében például életnek. Nem hiába indulunk, túloldalt az a kikötő vár ránk, amelyet Krisztus minden benne hívőnek megígért.

Az életünket szimbolizáló folyó néha nyugodt, máskor örvények nehezítik a haladást. Aki az örök életben reménykedve elindul a túlpartra, erre számíthat. Aki erre nem számít – ne szépiítsuk –, előbb-utóbb elveszik.

Minden hajóstársam számára egy nagyon fontos tanácsa van a levél szerzőjének: „...*még jobban kell figyelünk a hallottakra, hogy valamiképpen el ne sodródjunk.*” Mert az elsodródás reális veszély. És igen, a közhely megtapasztalható valóságává válik: az utóbbi évtizedekben követhetetlenül felgyorsuló világban még könnyebben sodródunk, mint valaha – ha nem figyelünk.

Minden hajós ismer egy alapszabályt: ha kinézed magadnak a túlparton lévő célt, és arra indulsz el, mereven tartva az irányt, nem jó helyen fogsz partot érni a sodrás miatt. Egy titka van ennek az utazásnak: állandóan módosítani kell az irányt. Nem alapjaiban, csak kicsit.

A keresztény hajós. Keresztény életünkben semmi sem automatikus. Nem magától értetődik az irány, nem magától értetődik a cél sem. Amikor elindultunk keresztény életünkben, láttunk egy célt, amely lelkesített és motivált bennünket. De az a cél ma már nem ott van. Mert sodródunk. Nem automatikus az, hogy ha a cél irányába indulunk el, akkor pontosan oda is fogunk megérkezni. Életünk dinamikáját pontosan ez biztosítja. Mindig újra kell gondolni az utunkat, mindig újra tisztázni kell az úti célt és az arra tartó irányt.

Isten igéje világosan kijelöli a célt, de az irány minden élethelyzetben és mindenki számára más. Hiszen én ebből az irányból jövök, te máshonnan indulsz. Ha kizárólagos „keresztény-életmodelleket” kérnénk egymáson számon, akkor senki sem érkezne meg a célba. A jó szándékú tanítás köntösébe bújtatott képmutatás a másik embert csak letéríti az útról. No persze, ha valaki az ellenkező irányba halad, akkor talán lehet szólni.

Nem az utak és nem az irány az, ami mindegyikünk biztos alapja. Hanem a cél. Nem a modellek, teológiai elképzelések, világlátás, istenkép, hanem maga az ígéret! Az a bizonyos kikötő, amely felé mindegyikünk vágyik. Ezért mindegyikünknek napi feladata az, hogy megvizsgálja, merre tart az élete. A böhöz közeledve ez időszerevé válik. Mert a tegnapi válaszok ma már

nem érvényesek. A tegnapi irány tegnap jó volt. A tegnap egyháza – bocsánat a kemény szóért – a múlté. Ma mai válaszok, mai irányok kellene. Mai válaszai csak a mai egyháznak lehetnek. És ez teszi gyönyörűvé az életünket. Itt válik szükségessé a sokak által sokszor emlegetett naponkénti megtérés. Mert ugyanígy fontos pillanat a tegnapi megtérése. De a tegnapi. A holnap meg majd aggódik magáért...

Ám ebben van valami nagyon felszabadító is. A tegnap tévedéseit helyre lehet hozni. A böhöz felé közeledve van lehetőség arra, hogy ismét világossá tegyük, merre is kell mennünk, hogy oda érkezzünk meg. Az én irányommal más aligha tud mit kezdeni – kivéve persze akkor, ha egy hajóban evezünk. És a másik ember iránykoordinátája számomra kedves adat, nem több. De a cél! A cél...

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ

A keresztény hajós célja. Krisztus ígért valamit. Hogy majd ott leszünk, ahol ő van. Örökké. De akkor Krisztus hol van? Ott is, itt is. Mert beül mellém a hajóba. Mert fogja az evezőt, amikor én nem tudom. Mert beszélget velem, hallgat velem. Ha olyan kedvünk van, akkor nevetünk. Ha olyan, akkor csak nevetgélünk. Eközben szépen elsegít engem a célhoz. Ő.

Hatalmas ajándék átélni és észrevenni azt, hogy egy kicsit már ebben az életben is a célban vagyunk.

■ HAJDUCH-SZMOLA PATRIK

Imádkozzunk! *Urunk! Sodródunk, de ez nem baj, ezt elfogadjuk. Kérünk téged, adj nekünk naponként új irányt, amely a cél felé vezet bennünket. Szólíts meg bennünket, és mi hallgatunk téged.*

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (február 24.) Uram, kegyelmes tetteidről énekek örökké, nemzedékről nemzedékre hirdetem hűségedet. Zsolt 89,2 (Jn 1,16; Lk 8,4–8[9–15]; Zsid 4,12–13; Zsolt 61) Isten néha elrejtőzik, de máskor megmutatja magát, hatalmát és szeretetét. Amilyenek megismerték őt a szüleink és a nagyszüleink, olyannak ismerhetjük meg mi is, és olyannak ismerhetik majd meg a gyerekeink és az unokáink is. Az, hogy ő nem változik, nem jelenti azt, hogy magától értetődően teszi velünk a jót. Hűsége sem természetes, hanem az ő kegyelméből fakad. Mégis, szuverén döntése szerint, ahogy velünk volt, úgy velünk is marad. Dicsérjük-e őt elég hangosan, hogy mások is felismerjék: Isten cselekszik értünk és értük is?

Hétfő (február 25.) Azokban a napokban, abban az időben – így szól az Úr – keresni fogják Izráel bűnét, de nem lesz, és Júda vétkeit, de nem fogják találni, mert megbocsátók. Jer 5,20 (Róm 5,11; 5Móz 32,44–47; 1Sám 1,1–20) A bűnt sajnos meg lehet szokni. Bele lehet törődni abba, hogy „bűn az élet”, hogy a rossz újra meg újra megismétlődik, hogy sem a világ, sem az ember nem változik. Még saját magunkról is lemondhatunk. Isten viszont nem mond le rólunk: kész megbocsátani. Fel vagyunk-e készülve a meglepetésre? Fel vagyunk-e készülve arra, hogy nem a bűnök hálója rajzolja meg a világ ábrázatát, hanem Isten bocsánata? Helyet adunk-e a saját életünkben is Isten kegyelmes beavatkozásának?

Kedd (február 26.) Olyan legyen a köztetek tartózkodó jövevény, mint a közületek való. 3Móz 19,34 (3Jn 5–6; Ez 33,30–33; 1Sám 1,21–28) Aki csak a saját közösségének komfortérzése iránt érzékeny, el szokta utasítani a jövevényeket: mások, szokatlanok, zavarók, idegenek, idegesítők. Az ókorban ez volt a jellemző magatartás, de sok mai közösség sem jutott túl ezen az állapoton. Izráel népe viszont már a Krisztus előtti évszázadokban is másképp viselkedett. Emlékezett az egyiptomi szolgaságra és a pusztai vándorlásra, és nem felejtette el a babiloni fogságot sem. Tudta, mit jelent jövevénynek lenni, és azt is tudta, hogy a jövevénynek arra van szüksége, hogy befogadják. De mindezek felett az volt a számára a legfontosabb, hogy Isten parancsának igyekezett engedelmessé válni: szeresd felebarátodat, mert ő olyan, mint te vagy!

Szerda (február 27.) Az elveszettet megkeresem, az eltévedtet visszaterelem, a sérültet bekötözöm, a gyengét erősítem. Ez 34,16 (Mt 18,12; Lk 6,43–49; 1Sám 2,1–11) Kicsoda az az Isten, aki lehajol a legkisebbért is? Aki nem csak a legerősebbeket támogatja, mint a vak természet a kiválasztás folyamatában? Aki nem hagy

senkit az út szélén? Aki nem végez számításokat arról, hogy kit tud a népe közösségében megtartani, és kit nem? Aki nem azon gondolkodik, hogy ki az erőforrás, és ki a teher? Akinek a közelségében nem kell félnie sem a kallódónak, sem a megtévedettnek, sem a megsebzettnek, sem az erőtlennek? Izráel Istene, Jézus Krisztus mennyei Atyja, a mi Urunk ő!

Csütörtök (február 28.) Jézus mondja: Az ég és a föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el. Mt 24,35 (Ézs 40,6c.8; 1Thessz 1,2–10; 1Sám 2,12–26) Annyi mindenről azt gondoljuk, hogy soha nem fog megváltozni! Pedig tanulhatnánk régebbi korok embereinek a meglepetéseiből. „Majd ha Osztyapenko lépést vált” – mondták még harminc éve is az akkori fiatalok, ha azt akarták kifejezni, hogy valami soha sem történhet meg. Ma sok fiatal már azt sem tudja, ki volt az a bizonyos Osztyapenko, akinek a szobra évtizedekig állt Budapest határában, az M1–M7-es autópálya bevezető szakaszán. Miért gondoljuk, hogy a világ, amelyet megszoktunk, mindig ilyen marad? Jézus a világ változásáról beszél, arról a gyökeres változásról is, amely az ő visszajövetelét előzi majd meg. Nem tudjuk felmérni, hogy mi áll előttünk. De tudhatjuk, hogy az ő szavai, ígéretei, bátorítása és útmutatása a változásokon túl is velünk maradnak.

Péntek (március 1.) Semmiképpen meg nem rémültök az ellenfelektől. Fil 1,28a (Ézs 43,16; 2Tim 3,10–17; 1Sám 2,27–36) Ki nem fél az ellenfeleitől? Különösen akkor, ha azok erősek, netán még gátlástalanok is. Ha kiismerhetetlenek, ha egészen másképp jár az agyuk, mint amit normálisnak tartunk. Ki nem ismeri a félelem bénító érzését? Pál apostol mégis bátorságot önt a filippi gyülekezet tagjainak a szívébe. Nem azzal biztatja őket, hogy nem fognak szenvedni. Nem ígéri nekik, hogy kitérhetnek a küzdelem elől. Nem ígér még győzelmeket sem. Többet, maradandóbbat mutat meg számukra: a Krisztussal való közösség szépségét és erejét.

Szombat (március 2.) Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem mindazzal él az ember, ami az Úr szájából származik. 5Móz 8,3b (Jn 6,63; Mt 13,31–35; 1Sám 3,1–21) Mi tartja fenn az életünket? A mindennapi kenyérünk, abban a tág és gazdag értelemben is, ahogyan Luther a Kátéban bemutatja? Bizonyára nem lehetünk meg a kenyér nélkül, és hálások is lehetünk érte Istennek. De a kenyérnél többre van szükségünk, mert a pusztá létnél többre vagyunk hivatottak: az Istennel való kapcsolatra. Ő megszólít, mi válaszolunk. Utat mutat, mi követjük az akarát. Megszólít, és a szava visszhangot ver az életünkben.

■ CSEPREGI ANDRÁS

EVANGÉLIKUS Élet | FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!
megrendelheti online is: evangelikuselet.hu/elofizetes

Az országos presbitérium februári ülésének krónikája

Ülést tartott a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma február 7-én a budapesti Üllői úti országos székházban. A megszületett döntésekről Fabiny Tamás elnök-püspök, az ülés levezető elnöke adott tájékoztatást.

Gregersen-Labossa György lelkész, országos presbiter áhítatát követően az ülés egyházpolitikai szakaszában Pröhle Gergely országos felügyelő adott tájékoztatást a Magyarország kormányával kötendő megállapodás előkészítéséről. A javaslatokat és szempontokat széles körben összegyűjtő országos felügyelő a tervezetet az országos presbitérium támogatásával a zsinat elé viszi.

A testület ezután döntött az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektori pályázatának kiírásáról.

A zsinati és az országos elnökség lelkészi tagjainak, dr. Hafenscher Károlynak és dr. Fabiny Tamásnak a kezdeményezésére az országos presbitérium döntést hozott arról is, hogy 2020 egyházunkban az úrvacsora éve lesz. „Ezzel is szeretnénk ezt a szentséget egyházunkban hangsúlyosabbá tenni, egyúttal figyelve arra, hogy a külön-

böző helyi gyakorlatok egységesen és a jó rend jegyében érvényesüljenek” – mondta Fabiny Tamás elnök-püspök.

Szeli Noémi, az országos iroda gyülekezeti és missziói osztályának Szélrózsza-koordinátora részletes tájékoztatást adott a legutóbbi, 2018-ban Bükön megrendezett országos evangélikus ifjúsági találkozóról; beszámolóját a testület nagy meglepedéssel és köszönettel fogadta. Külön kiemelték azt a tény, hogy a rendezvény gazdaságilag kiegyensúlyozott volt, és sikerült elérni azt a középiskolás korosztályt is, amelynek megszólítását az egyházvezetés régóta kívánatosnak tartotta.

Az oktatási ügyek között a testület részletesen tárgyalta az orosházi Tánccsics-gimnázium átvételének lehetőségét, meghallgatva a gyülekezet elnökségét is. Hosszas vita után az a döntés született,

hogy az érvényben lévő zsinati határozatokra tekintettel egyházunk 2019-ben nem kezdeményezi ennek az intézménynek az átvételét.

Gáncs Péter korábbi elnök-püspök és Orbán Viktor miniszterelnök 2006. decemberi tárgyalásán megfogalmazódott annak lehetősége, hogy az egyház egy kisebb, elsősorban rehabilitációs célú kórházat működtetne. Az azóta lezajlott tárgyalásokról Kondor Péter diakóniáért felelős püspök adott tájékoztatást, kiemelve, hogy a kormány kétszázhuszonegymillió forintos támogatást adott a kórházprojekttel kapcsolatos döntés-előkészítő folyamatok finanszírozására.

Személyi döntés is született az ülésen: a Lelkészakadémia vezetőjéül a testület a következő ciklusra is dr. Joób Máté evangélikus lelkészt, egyetemi docentet választotta, továbbá megválasztotta a külügyi munkacsoport tagjait is. Az országos presbitérium következő ülésére március 21-én kerül sor.

■ Forrás: Evangelikus.hu

Művészet bármiből

Kiállítás a dunaújvárosi evangélikus templomban

Tavaly ilyenkor indult az a kezdeményezés a dunaújvárosi evangélikus templomban, hogy teret adjanak helyi és város környéki művészeknek arra, hogy legújabb munkáikat bemutathassák a templomba látogatóknak. Az elmúlt egy évben volt olyan, aki először állított ki nyilvánosság előtt, és olyan is, aki már rutinos kiállítónak számít. Ilyen Páhi Péter is, a februári, *Dalás idők* című tárlat alkotója.

A kiállítás megnyitóján Szabó Szabolcs újságíró a köszöntőjében elmondta: Páhi Péter munkái úgy reflektálnak a világunkra, hogy nem rágja szánkba az üzenetét, arra mindenki saját maga ébredhet rá. Műveivel újraértelmez, kacatokból és talált tárgyakból épít új valóságot – teszi mindezt humoros módon, kellő súllyal és értelemmel.

■ Vass Ádám / Dunaujvaros.com

Randevúzzunk a házastársunkkal!

Ismét megrendezték a házasság hetét

Múlt pénteki lapzártánkkor összesítő jelentés még nem állt rendelkezésre, de értesüléseink szerint tovább szélesedett a házasság hetének programkínálata. Az idén „Randevú egy életen át” mottóval február 10–17. között zajlott országos rendezvénysorozat központi eseményeit vasárnap este szentmise zárta a budapesti belvárosi Nagyboldogasszony-főplébániatemplomban. A házasság hete központi programjainak fővédnöke ismét a köztársasági elnök felesége, Herczegh Anita volt, a hét arcai pedig ezúttal dr. Gorove László mentőorvos és felesége, Gorove Kriszta tanár.

Hazánkban – keresztény egyházak és civil szervezetek széles körű összefogásával – tizenkettedik alkalommal rendezték meg a házasság hetét, hogy felhívják a figyelmet a házasság és a család értékeire és fontosságára, valamint hogy segítséget nyújtsanak a házasságra készülőknek vagy a párkapcsolati problémákkal szembesülőknek.

A mozgalomhoz a hét szervezőbizottsága által összeállított programon túl számos további helyi eseményt meghirdettek különböző intézmények és szervezetek szerte az országban, mi több, a *Hazassaghete.hu* központi weboldal mellett a szervezők külön internetes felületet biztosítottak a magyar nyelvű romániai, jobbra erdélyi programok fel tüntetésére.

A hét programjait Budapesten, a VI. kerületi Benczúr Házban február 7-én megtartott tájékoztatón ismertették a

sajtó képviselőivel. A Protestáns Újságírók Szövetségének elnöke, Novotny Zoltán riporter által moderált eseményen elhangzott, hogy az Egyesült Királyságból 1996-ban indult mozgalmat Magyarországon 2008-ban a Magyar Evangéliumi Szövetség és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa karolta fel. A tartós és örömteli házasság megéléséhez szükséges ismeretek és sikeres példák népszerűsítéséhez az idei hét sajtótájékoztatójának résztvevői is hozzájárultak.

Herjeczki Kornél, a Házasság Hete Mozgalom országos koordinátora, a Harmat Kiadó igazgatója elmondta: „A Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján Magyarországon 2010 és 2016 között csaknem másfélszeresére, 35,5 ezer-ről 51,8 ezerre nőtt a házasságkötések száma, és a legfrissebb adatok szerint 2018-ban az első tizenegy hónapban is volt egy szerény, 1,1 százalékos növeke-

dés a 2017. évhez képest. Ez arra enged következtetni, hogy a házasság kedv növekedése nem kampányszerű, hanem tartós elköteleződés eredménye.”

Az adatok kapcsán Herjeczki rámutatott, hogy bár a párok a magasabb iskolai végzettség elérése és az egzisztencia megteremtése miatt fiatalon elhalasztják a házasságkötést, de úgy tűnik, később egybekelnek. Herjeczki Kornél utalt arra is, hogy ugyan változnak az életkörülmények, a munkaerőpiaci kihívások, a technológiai környezet, mindez a kapcsolatokra is kihat, de a másik emberhez való kötődés igénye állandó. „Nagyon mélyről fakad az a szükséglet, hogy valaki mellett biztonságban érezzük magunkat elfogadó és szeretetteljes közegben” – mondta az országos koordinátor, és kiemelte, hogy bár életkörülményeinkben haladnunk kell a korrallal, ugyanakkor meg kell maradnunk az örök értékeknél.

Igazodva a digitális korhoz, idén a hagyományos programok mellett a *Házasság start* elnevezésű online tréningel is készültek. „Az egymásra szánt idő még nagyobb jelentőséggel bír. Közösen kell tenni valamit a párunkkal, ami a kapcsolat erősödését szolgálja, erre időt szánni: ez kortalan érték” – hangsúlyozta Herjeczki Kornél.

Dr. Pethesné Dávid Beáta, a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kara Mentálhigiéné Intézetének igazgatója harminc éve kutatja az emberi kapcsolatokat mint társas létünk meghatározó alapjait. Az egyetemi tanár kifejtette, hogy a jelen társadalmi környezete egészen más, mint egy vagy két generációval ezelőtt. Az emberek tovább élnek, mint korábban, így a házasságban eltöltött idő is hosszabb. Nehéz olyan értékeket meghatározni, amelyeket a többségi társadalom is magáénak tud vallani, de felelősséggel viseltetünk a gyerekeink felé – emelte ki az intézetigazgató.

Székely János szombathelyi megyés püspök a szüleit hozta fel példaként, amiért ők a boldog, hitben leélt házasság mintáját adták neki. Szülőként a legtöbbet azzal adjuk a gyermekünknek, ha a házastársunkat szeretjük – hangsúlyozta –, mert ő egy életen át kíséri az embert.

„A kereszténység meggyőződése, hogy a világ szeretetből van. A teremtő Isten lényege az örök szeretet. Az ember szeretetből van, azért születik, hogy szeressen. Jézus tanítása a házasságról így szól: »Amit tehát Isten összekötött, azt ember ne váltsa szét.« (Mk 10,9) Ez nem tilalom, hanem örömhír, ami azt jelenti, hogy lehet egy életen át szeretni valakit.»

„Olyan világban élünk, amikor egy pillanat alatt lecserélünk mindent: mobilt, autót, sőt akár házastársat is” – mutatott rá Kondor Péter. A Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke a házasságról szólva az elköteleződés fontosságát emelte ki: „A házasság Isten különleges ajándéka az ember számára. [...] Akkor fut zátonyra egy házasság, amikor az ember kivonja Isten kezéből a kapcsolatot, mert azt gondolja, hogy saját kezébe veheti. Pedig csak Isten kezében tudunk meggyógyulni, az ő Szentlelkének vezetésével. A sze-

retetet sugárzó emberből Isten is kisu-gárzik. Merjük megmenteni a házasságot, mert nemcsak a családot, férfiak, asszonyok és gyermekek boldogságát mentjük meg, hanem az egész nemzetet is.”

Gorove László és felesége, Kriszta a házasság hetének arcaiként elmesélték: azért vállalták ezt a váratlanul érkezett felkérést, mert úgy gondolják, harmincnyolc éve tartó házasságukban igen fontos szerepet játszott a hetente egyszer beiktatott „randevús este”, valamint tanúságot szeretnének tenni arról, hogyan lehet ennyi éven át boldog és szerelmi házasságban élni. Beszámoltak arról is, hogy az ő házasságukban is voltak nehéz helyzetek, de a heti randevúk megoldották a válságaikat. Végezetül elmondták: mindig lehet randevúzni a másikkal, csak kreativitás, fantázia kérdése, mikor és hol.

■ Forrás: Evangelikus.hu

Áldással egybekötve...

Bálint-napi zenés istentisztelet a Deák téren

Nemcsak vették, közvetítették is az áldást a házasság hetének nagykövetei február 14-én este, a Budapest-Deák téri evangélikus templomban. A Bálint-nap alkalmából tartott zenés istentiszteleten igehirdetéssel Kondor Péter, a Déli Egyházkerület püspöke szolgált, a liturgiában Gerőfiné dr. Brebovszky Éva helyi lelkész segédkezett. Orgonán közreműködött Nagy Ákos.

A főváros legtágasabb lutheránus templomában a házasság hete hazai szervezőbizottságának két tagja – B. Pintér Márta evangélikus lelkész és dr. Herjeczki Kornél országos koordinátor – köszöntötte a

megjelenteket. Elmondták, hogy ebben az évben összesen már kétszázötvennél több program valósult meg mintegy nyolcvan hazai településen. A hét központi rendezvényeinek sorába illeszkedő Deák téri al-

kalomról szólván utaltak arra, hogy a szervezők számára meghatározó jelentőséggel bír a mozgalom keresztény háttere, Krisztus-hitben gyökerező tartalma.

A Bálint-napi együttlét hagyományait folytatva idén is színvonalas koncert gazdagította az együttlétet. Az 1996-ban alakult, tizennégy fős budapesti Gemma énekegyüttes 2017 áprilisában a budapesti nemzetközi kórusversenyen a legmagasabb pontszámokkal nyerte meg a *musica sacra*, illetve a kamarakórus kategóriát.

Igehirdetésében Kondor Péter püspök 1Móz 2,18–24 alapján nyomatékosította, hogy Isten a házasság – ember által folyamatosan rongált – életközösségi formáját „áldásul adta az embereknek”. Nem véletlen, hogy a csütörtök esti alkalom végén szinte minden jelenlévő az oltárhoz vonult – Istennel való kapcsolatukat (is) megerősítő áldásért. Elsőként a házasság hetének ideai arcai: dr. Gorove László és Gorove Kriszta. A hét nagykövetei azonban nem csupán részesültek Isten áldásában, hanem a Bálint-napi zenés istentisztelet történetében első ízben – a jelen lévő evangélikus lelkészekkel egyetemben – maguk is közvetítették azt a hozzájuk fordulónak.

■ TPK

FOTÓ: T. PINTÉR KÁROLY

Pályázat az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektori álláshelyére

A Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) Országos Presbitériuma a fenntartásában lévő Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE; székhely: 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.) rektori álláshelyére az alábbi pályázatot írja ki.

1. A megbízást négy évre szól, egyszer hosszabbítható (Nftv. 37. § [3] bekezdés, MEE intézményi törvény 50. §). A kinevezés kezdete: 2019. augusztus 1.

2. A pályázóval szemben támasztott követelmények:

a) Felsőoktatási intézményben szerzett vezetési, szervezési ismeretek (Nftv. 13. § [5] bekezdés); legalább egy C (B2) típusú, államilag elismert nyelvvizsga- (vagy azzal egyenértékű) dokumentum (Nftv. 13. § [5] bekezdés); felsőoktatási intézménnyel teljes munkaidőre szóló munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban áll, illetve olyan pályázó, akivel ilyen jogviszonyt létesítenek (Nftv. 13. § [5] bekezdés); kinevezett egyetemi tanár (Nftv. 13. § [5] bekezdés, MEE intézményi törvény 50. §).

b) Evangélikus konfirmációban részesült.

c) A hittudomány, illetve vallástudomány területén is folytatott tudományos tevékenység (tudományos publikációk, konferencia-előadások).

d) Vezetői és szervezési gyakorlat a felsőoktatás, illetve a kutatás-fejlesztés területén.

3. A pályázatnak tartalmaznia kell a következőket: az egyetem jövőképeinek felvázolása; a pályázó bemutatkozásában egyetemi oktatói és tudományos munkásságának legfontosabb jellemzői, eredményei, valamint vezetői-szervezési gyakorlatának bemutatása; szakmai és intézményvezetői koncepció; a lelkészképzés fejlesztése, különös tekintettel a hallgatói rekrutáció, az új lelkési feladatok és a missziológiai képzés kérdéseire, valamint a lelkészképzésben részt vevő hallgatók mentálhigiéniai megerősítésére, szűrésére; a hittanárképzés fejlesztése, különös tekintettel a hitoktatói

képzést végzett alumnusok elérésére, továbbképzésére; az EHE feladatbővítésének megvalósítása az MEE szakmai-intézményi igényeinek megfelelően (pedagógusi és szociális munkatársi képzés további társadalomtudományi irányokban), az EHE képzési kínálatának és kutatási portfóliójának ehhez illeszkedő kiterjesztése, valamint az ehhez szükséges szervezeti fejlesztések és költségvetési tervezés elindítása. (Legfeljebb összesen 5000 karakter.)

4. A pályázathoz mellékelként benyújtandó anyagok és dokumentumok:

a) szakmai önéletrajz;

b) a szakmai pálya dokumentumai (diploma, tudományos fozokozat, habilitációs és egyetemi tanári kinevezés okiratai);

c) publikációs jegyzék MTMT-adatlap formájában;

d) a pályázó egyházi tevékenységének rövid bemutatása.

5. A pályázatot és az a) mellékletet angolul vagy németül is be kell nyújtani.

6. A pályázatot két nyomtatott példányban és elektronikus úton is kérjük benyújtani. A benyújtás határideje és helye: 2019. március 8.; Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Iroda, 1085 Budapest, Üllői út 24. E-mail-cím: orszagos@lutheran.hu. A pályázati borítékon és az e-mail tárgyában kérjük feltüntetni: „EHE rektori pályázat”.

7. A pályázat elbírálása: a hatályos állami jogszabálynak megfelelően. Az országos presbitérium legkésőbb 2019. március 21-ig dönt a rektor személyéről.

8. A pályázat véleményezésének szempontjai: végzettség, nyelvtudás, szakmai és oktatásszervezési tapasztalatok; az EHE fejlesztésének megvalósítására kidolgozott és vállalt koncepció; vezetési kompetencia, közegyházi feladatvállalások; tudományos vagy művészeti eredmények; részvétel a nemzetközi és hazai szakmai és tudományos közéletben.

Cserkésztalálkozó a Székács-iskolában

FOTÓ: ROSTA TIBOR

Régi szokást elevenítettek fel február 7-én az orosházi Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnáziumban: cserkésztalálkozó helyszíne volt az intézmény. A cserkészcsapatok körében gyakran előfordul, hogy ellátogatnak egymáshoz. Orosházára ezúttal Szegedről érkeztek vendégek.

Az evangélikus iskolában jelenleg három cserkészőrs működik. Korábban több cserkészcsapat is volt Orosházán, az utóbbi időben azonban – egy kunágotai kitelepített rajt leszámítva – a Székács maradt az egyetlen olyan intézmény, ahol gyakorolják a cserkészteket. „Szeretnénk ezt a tevékenységet jobban el-

terjeszteni Orosházán. Hiszen ebben a mozgalomban a haza-, a természet és az istenszeretet egyaránt jelen van” – mondta Patakfalvi János, az 1515. számú gróf Széchényi Miklós cserkészcsapat őrsvezetője és megbízott rajvezetője.

■ BOJTOR ZALÁN

Forrás: Oroscafe.hu

Teológia – nem csak teológusoknak

Újra Luther-konferencia Révfülöpön

Szinte varázsütésre népesült be február 1-jén, pénteken estére az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ. A révfülöpi Luther-konferenciára érkezők mosolya, kézfogása vagy ölelése jelezte, hogy a résztvevők többsége nem először jött „Luthertől tanulni” egy-egy hétfőjére.

Isó Dorottya veszprémi evangélikus lelkész mint háziasszony és Hafenscher Károly, a központ igazgatója mondott köszöntőt, majd egy gyors bemutatkozás után Fabiny Tamás püspök iget tanulmányával – Gal 6,11–18 alapján – máris a teológia sűrűjébe kerültek az egybegyűltek. A személyes hangú *Galata-levélben* a megigazulás tanításának legfontosabb kifejtésével találkozunk az olvasó. Pál a levél utolsó nyolc versével összefoglalja mindazt, amit a teljes levélben elmondott. A tét nagy, hiszen a közösség élet-halál harcát vív. Az apostol a hamis próféták által szétzilált gyülekezetet arra szólítja fel, hogy egyedül Krisztus keresztségét tekintse hitük alapjának.

A napzáró imádság előtt Isó Dorottya ismertette Luthernek a *Galata-levélhez* írt kommentárját. A könyvet angolból Csabai Tamás fordította, a kiadásban ő mint szakmai lektor működött közre. Megszólt reformátorunk véleménye: „Az igazi teológus az, aki el tudja választani a törvényt és az evangéliumot!”

Szombaton az áhítat, majd Luther-olvasmányok után Reuss András, az Evangélikus Hittudományi Egyetem nyugalmazott professzora *A hit segélykiáltása* címmel az Úrtól tanult imádságról tartott előadást. Elmondta, hogy a két kátén kívül igehirdetésekből, kátéprédikációkban s más iratokban is találhatunk magyarázatokat a *Miatyánkról*. Jézusunk parancsa – „Ti tehát így imádkozzatok...” – tartalmazza a meghallgatás ígértét is. „Ha egyedül imádkozunk, akkor is mással együtt imádkozzuk!”

„Lutheránusokkal találkoztam, ezért érdekel Luther” – kezdte oldott hangulatú előadását Korzenszky Richárd bencés szerzetes, a Tihanyi Bencés Apátság nyugalmazott perjele, aki ült Túróczy Zoltán és Szabó József evangélikus püspökök szószéke alatt, aki részt vett a Deák téren volt gimnazista tanítványainak ordinációján, s megrendülve énekelte a *Confirmát* Révfülöpön a tanulmányi ház

szentelésén. Fontosnak kell tartanunk figyelmeztetését is: „Rólatok, mai keresztények életéről olvassák le az emberek, kicsoda az a Krisztus, akit követtek.”

Ittész Gábor, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem docense a reformáció útkereséséről beszélt, hiszen éppen ötszáz éve kezdődött a lipcsei vita

a szó szerinti magyarázat híve és alkalmazója volt. S ha valahányszor olyan szöveget talált, amely túl kemény héjú dióhoz hasonlított, mindjárt Krisztushoz, a Kősziklához vetette, hogy kipattanjon a belseje. Erasmusnak pedig azt írta: „Vedd ki Krisztust az Írásból, mit akarsz akkor még benne megtalálni?!”

Az estébe nyúlva Bach-muzsikát hallgattak az egybegyűltek. Hafenscher Károly az *Esz-dúr prelúdium és fűgával* bizonyította, hogy Luther zeneértelmezése a nem szöveges muzsikára is vonatkozik.

FOTÓ: WAGNER GYULA

Andreas Bodenstein von Karlstadt és Johann Maier von Eck, illetve Luther és Eck között a szabad akaratról, a jó cselekedetekről, a pápai primátusságról, a purgatóriumról, a búcsúról és a bűnbánatról. Már a vita előtt tucatnyi előzetes vita-irat látott napvilágot. S jóllehet a lipcsei egyetem vonakodott, hogy a vitát náluk tartsák meg, kénytelenek voltak meghajolni György herceg akarata előtt. A három hétig tartó vitában Eck sokszor volt személyeskedő, önmagát győztesként hirdette. A párizsi egyetem döntése bizonyítottan látta Luther „eretnységét”.

A reformátor írásmagyarázati elveiről szóló Bácskai Károly egyetemi docsenek, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Újszövetségi Tanszéke vezetőjének az előadása. A lehetőségek közül Luther

Bach muzsikája harmóniát sugároz, örömet ad, ígét hirdet, és a Szentháromság Isten dicséretét zengi.

Vasárnap délelőtt liturgikus, úrvacsorás istentisztelettel fejeződött be a konferencia. Ittész János nyugalmazott püspök a kijelölt ige alapján (Jób 42,1–6) szólt Jób megtéréséről. A barátok „csivitelő” mellébeszélése után tér meg Jób, már nem Istenről beszél, hanem az Istennel: „Ezért visszavonok mindent, bűnbánatot tartok porban és hamuban.” Jób mellett térdel Luther, s ott a mi helyünk is, porban térdelve a kereszt alatt.

A befejezés után el is kezdődött a következő Luther-konferencia szervezése. Kérések és javaslatok hangzottak el, s ígéretek is: együtt leszünk jövőre is, ugyanitt!

■ ID. ZÁSZKALICZKY PÁL

Előadások a hatalomról

Ismét indul az evangélikus biblikus szabadegyetem

Hatalmasok – A hatalom problematikája a Bibliában és az egyházban címmel újra indul az Evangélikus Hittudományi Egyetem mindenki számára nyitott, evangélikus biblikus szabadegyetem elnevezésű sorozata. Az előadók idén is Varga Gyöngyi, Korányi András és Kőszeghy Miklós, az egyetem oktatói lesznek.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem oktatói minden érdeklődőt hívnak az evangélikus biblikus szabadegyetem tavaszi kurzusára, amelyen tudományos igényességgel és a Biblia iránti hagyományos evangélikus elköteleződéssel kínálnak lehetőséget az ismeretszerzésre és -bővítésre.

A tavaszi félév fókuszába a hatalom kérdése kerül. Az előadások témáiból szemezgettünk.

Kőszeghy Miklós, az ószövetségi tan-szék professzora többek között arra keresi majd a válaszokat, hogy mit jelentett az Ószövetség világában a királyi hatalom, és miként gyakorolták, vagy éppen tértek el a királyok attól, amit jelentett. „Ennek segítségével bepillantunk egy kicsit az ókori keleti politikai propaganda működésébe is” – fogalmaz az előadó.

„Angyaltan és démonológia vár ránk az előadás keretében” – bocsátja előre Varga Gyöngyi a *Mennei és alvilági hatalmak? – Angyalok, fejedelmek, démonok, ördögök*

a Bibliában és a Biblián kívüli irodalomban című előadásáról. Az ószövetségi tanszék vezetője tisztázni kívánja, hogy mit jelent az angyal és a démon fogalma, továbbá utat mutat ahhoz, miként viszonyuljunk e meglehetősen elvont világhoz.

Luther és a hatalom kritikája címmel Korányi András, az egyháztörténeti tanszék professzora a reformátornak az uralkodó politikai helyzethez való viszonyát fogja elemezni. „Luthert a valós hatalom és befolyás, amellyel címek nélkül is rendelkezett, szövetségekbe és ellenségeskedésekbe egyaránt belesodorta. Ennek az országban-világban és az egyházban egyaránt vívott küzdelemnek a tanulságai nemcsak érdekesek, de vallanak Luther hitéről is” – mutat rá az egyháztörténész.

Nem csupán napjainkban, de már az Ószövetség világában is erősen érezhetőek voltak a férfi- és a női szerepek. Hogy miként jelentek meg, abba Varga Gyöngyi fogja bevezetni hallgatóságát az Ószövetség értelmezésén keresztül. „Gyakran az

erős férfiak, családfők, férfiak háta mögött ott álltak a még erősebb – vagy inkább találékonyabb –, az eseményeket kreatívan irányító nők... Hát hogyan is van ez?” – teszi fel a kérdést, amelyre a választ a helyszínen fogja elárulni.

Izgalmas problémafelvetésnek ígérkezik Korányi Andrásnak *Az ókori üldözött kereszténység befolyása a Római Birodalomra* című előadása is. A kereszténység első három évszázadát mutatja be, a Krisztuskövetők elnyomottságát, arra irányítva a figyelmet, hogy „szélsőséges körülmények és minden realista várakozás ellenére a keresztények befolyásának, erejének jelei mutatkoztak meg a birodalomban: legyőzve is győzni készültek”.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Az evangélikus biblikus szabadegyetem teljes tavaszi kurzusának ára: 5000 forint/10 alkalom. Egy előadást 700 forintért lehet meghallgatni. Helyszín: Evangélikus Hittudományi Egyetem, Budapest XIV. kerület, Rózsavölgyi köz 3. Az előadások 17 órakor kezdődnek. További információ a Teol.lutheran.hu honlapon olvasható.

Finnországi püspökiktatás

FOTÓ: RONI REKOMAA

Finnország legfiatalabb egyházkerülete, az espoói 2018. november elején tartott püspök-választást, amelyen Kaisamari Hintikka kapta a legtöbb szavazatot. Hintikka az elmúlt nyolc évben Genfben dolgozott a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) főtitkár-helyetteseként és a teológiai osztály vezetőjeként. Az új püspök ünnepélyes beiktatására február 10-én, vasárnap került sor az espoói székesegyházban.

Hintikka az igehirdetésében a búza és a konkoly példázatának kapcsán arról beszélt, hogy Isten országának jelenléte szükségtelessé teszi azokat a határokat, amelyeket mi, emberek olyan szívesen felépítünk magunk köré. A püspökiktatáson részt vett Martin Junge LVSZ-főtitkár is. A Magyarországi Evangélikus Egyházat dr. Fabiny Tamás elnök-püspök képviselte.

■ Forrás: Evangélikus.hu

Evangélikus az év embere Békésben

Ünnepélyes keretek között adták át a Békés Megyei Hírlap által életre hívott díjakat február 4-én Mezőkovácsházán, a Kalocsa Róza Művelődési Központban. Az év sportolóit negyvenkettedik, az év embereit tizenkettedik alkalommal köszöntötte a megyei napilap.

Pocsaji Richárd, a Békés Megyei Hírlap főszerkesztője emlékeztetett: ennek az eseménynek komoly hagyományai vannak a megyében. Megszervezését partnerek segítségével minden évben felvállalja a megye napilapja, a házigazda teendőit pedig évente más-más település látja el.

Míg az év sportolóit szakmai zsűri választotta ki, az év embereire a hírlapból kivágott szavazószelvényen és a Beol.hu hírportál Facebook-oldalán lehetett voksolni. A két szavazást a helyezési számokkal egyesítették, azaz az újságkivágások végeredményének helyezési számához hozzáadták az internetes szavazás eredményének helyezési számát, s akihez a legkisebb érték tartozott, az lett az év embere Békés megyében.

Az Év Embere díj harmadik helyezettje ebben az évben dr. Baranyai István békési háziorvos; a második dr. Bánhegyi Róbert János, a Békés Megyei Központi Kórház onkológiai centrumának osztályvezető-

helyettes főorvosa lett. Az olvasók szavazatai alapján az év emberévé 2018-ban az evangélikus kötődésű Bonnyai Sándort választották, aki évek óta rendszeresen gyűjt adományokat a nehéz sorsú kárpátaljai családoknak, gyermekeknek. Karácsonyi angyalok elnevezésű kezdeményezéséről Bonnyai Sándor az *Evangelikus Élet* hasábjain legutóbb tavaly év végén, a 49–50. számban írt, *Istenarcok – a putrik árnyékában* címmel.

Kitüntető díjának átvétele után Facebook-oldalán így fogalmazott: „Ma délután mindazok nevében vettem át az Év Embere díjat, akikkel az elmúlt években szívünkbe fogadtuk a nehéz sorsú gyermekeket. Ez a díj túlmutat önmagán, olyan gyermekekre fordítja a figyelmet, akik mélyszegénységben élnek. Akikért oly kevesen állnak ki, akikért oly kevesen szólalnak fel. Hiszek abban, hogy az utolsó putriban élő gyermekből is válhat egy kiváló orvos, tanár vagy épp egy cukrász.

A lehetőség [...] mentén új utak nyílhatnak meg a szívekben. S amíg ezt hiszem, látom, tapasztalom, addig tiszta szívvel járom az utam, s hála a gondviselő Istennek, nem kell egyedül tennem, hanem Veletek együtt tehetem mindezt! Hálás vagyok Értetek! Továbbra is a szeretet útján a legkisebbekért...”

■ Forrás: Beol.hu

Harmincéves szeretetszolgálat

Harminc évvel ezelőtt, 1989. február 4-én alapították meg a Magyar Máltai Szeretetszolgálatot harmincegy alapító közreműködésével. Alapító elnöke Kozma Imre katolikus pap. A szolgálat a világ száznegy országában tevékenykedő, több mint kilencszáz éves múltra visszatekintő Szuverén Máltai Lovagrend magyarországi segélyszervezete, amely e tevékenységét „ke-

resztény szellemisségen alapuló szolgálatként” határozta meg – olvasható a szeretetszolgálatnak az évforduló alkalmából kiadott közleményében.

Felidézi a közlemény: a magyarországi máltai szervezet alig fél évvel a megalakulása után már a nemzetközi figyelem központjába került a keletnémet menekültek befogadásával. A romániai forradalom idején az Európából érkező segélyszállítmányokat juttatta célba, a délszláv háború éveit pedig a harcok elől menekülő családok ezreinek nyújtott menedéket. Közben kiépült szociális ellátó intézményeinek és önkéntes csoportjainak hálózata.

A szeretetszolgálat tevékenysége a kezdetektől átnyúlik a határokon, segítő programjai vannak a szomszédos országokban, de szükség szerint Afrikában és a Közel-Keleten is.

Jelenleg kétszázharmincegy intézménye naponta tizenháromezer rászoruló, fogyatékossgal élő, idős vagy beteg embernek nyújt ellátást, a szolgálat iskoláiban és óvodáiban nehéz sorsú családok gyermekei kapnak esélyt a felzárkózásra, százharminc önkéntes csoportjában pedig háromezer segítő támogatja a szükségét szenvedő családokat.

■ Forrás: MTI

FOTO: BALOGH ZOLTÁN / MTI

Újra fedélzeten a Szélrózsa-tízek

Első alkalommal ült össze a 2020-as év országos evangélikus ifjúsági találkozójának főszervező csapata, a Szélrózsa-tízek. A Magyarországi Evangélikus Egyház budapesti Üllői úti Országos Irodájában február 13-án tartott megbeszélést az esemény koordinátorai – Szeli Noémi, az országos iroda gyülekezeti és missziói osztályának referense és Homoki Pál soltvadkertei evangélikus lelkész, „Szélrózsa-atyja” – vezették.

„Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz” (Zsid 13,8) – hangzott a kezdőáhitat alapigéje. Homoki Pál egy tanmese alapján a hajó és a világítótorony metaforájával érzékeltette a közös munka jellegét: a mindig biztos viszonyítása pont, a világítótorony maga Jézus. Felhívta a figyelmet arra is, hogy bár a megbeszélések során bizonyosan lesznek ütközések és problémák, de ha Isten Lelke vezérli a csapatot, akkor a gondok meg fognak oldódni. „Nagyon szeretném, ha ezzel az üzenettel tudnánk elindulni, együtt lenni az előttünk álló másfél esztendőben. Jézus Krisztus a mi világítótornyunk, azért dolgozunk, hogy

az ő igéjét segítségük minél több fiatalhoz eljuttatni” – mondta a lelkész.

Bár a jövő évi Szélrózsa szervezőcsapata nem tíz főből áll, a „vezérkar” hagyományos elnevezését megtartották. A Szélrózsa-tízek két koordinátorát a különböző munkaágak vezetői lesznek hivatottak támogatni a jövő évi, ma még ismeretlen időpontban és helyszínen megrendezendő, immár tizenharmadik nyári találkozó végéig.

A teológiai háttér felelősei Molnár Lilla és Pongrácz Máté lelkészek lesznek, a középiskolás korosztály megszólításáért Nagy Szabolcs teológushallgató, az egyetemisták megszólításáért pedig Hajdch-

Szmola Patrik lelkész és felesége, Kovács Barbara lelkész nő felel. A kulturális programok megszervezése Szlaukó Orsolya ceglédi lelkészre hárul, ezen belül a zenei élet sokszínűségéről Szidoly Roland teológushallgató lesz hivatott gondoskodni.

A *Lehetőségek piacát* Rosta Izabella koordinálja majd, a sportprogramokért Fabiny Márton és Schranz Ambrus vállalta a felelősséget, a nemzetközi kapcsolatok referense pedig Baranyay Bence. Ők szintén valamennyien az Evangélikus Hittudományi Egyetem hallgatói, míg a marketing és a szponzoráció Galántai Renáta szakember keze alá tartozik. A pénzügyek koordinálását és a környezettudatos szemlélet megvalósítását ezúttal is Antal Bálint, a Luther Kiadó megbízott igazgatója felügyeli, a médiában való megjelenésről pedig az Evangélikus Információs Szolgálat munkatársa, e sorok írója fog gondoskodni.

■ HARMATI DÓRA

Rugalmas váltás Bócsán

A SZERZŐ FELVÉTELE

Magyarországon nehéz dolog a személyi váltás: a szocializmusnak nevezett évtizedek öröksége vagy rossz munkaerő-gazdálkodásunk az oka – ki tudja? –, de ez az ügy ritkán megy sértődés nélkül. Éppen ezért megbecsülendő, ha pontosan kiszámítva és egyeztetve működnek a személyi ügyek. Főleg ott, ahol mindez tiszteletbeli megbízásokról szól.

A bócsa-tázlári evangélikus gyülekezetben járunk. Jobban mondva annak bócsai részében, ahol idén templomot építenek. A maroknyi gyülekezet az imaházát bővíti templommá. A téglák már az udvaron, a telek megtisztítva, a szükséges összeg nagy része is megvan, úgyhogy következhet a kivitelezői ajánlattétel. Igen ám, de kiderült: ezzel a feladattal a gyülekezet nem bízhat meg „belső em-

bert”. Márpedig a szándék az, hogy helyi, sőt: evangélikus legyen a kivitelező. Erre a legalkalmasabb Vida György lenne, hiszen biztosan éjjel-nappal ott lenne az építkezésen cégével, hogy tartani tudják a meglehetősen rövid határidőt.

Csakhogy eddig ő volt a gyülekezet világi vezetője, azaz felügyelője, felesége pedig, Vidáné Haskó Zsuzsa presbiterként tevékenykedett a közösségben. Amilyen szigorú a pályázati és felügyeleti rendszer, ezt nem fogadnák el. Így hát lépni kellett! A megbeszélések során a választás Csipkóné Veiszhab Ildikóra esett, aki örömmel vállalta a felügyelői posztot. Ebben társa és támogatója a férje is. Beiktatása február 10-én a vasárnapi istentisztelet keretében történt meg.

A kedvesen mosolygó úriembert tehát egy kedvesen mosolygó hölgy váltotta fel a felügyelői poszton. Legközelebb március 2-án tartanak gyülekezeti nagy rendezvényt Bócsán a Hungarikum és Civil Házban: az evangélikus bál a templomépítés javát szolgálja majd.

■ KÁPOSZTA LAJOS

Hálás szívvel megtérni Istenhez

Országos cigánymissziós konferencia Alsózsoltán

Negyedik alkalommal szervezett cigánymissziós találkozót öt protestáns felekezet. A baptista, az evangélikus, a metodista, a pünkösdi és református egyház cigánymissziós közösségei az alsózsoltai metodista templomban gyűltek össze február 9-én Istent dicsőíteni és egymást megismerni. Az eseményen a résztvevők a hálaadás témájában hallgathattak igehirdetést, a biznyságtévők pedig közel félezer testvérük előtt mondhattak köszönetet megtérésükért.

„Köszönjük, hogy részesei lehetünk az európai cigány ébredésnek” – fogalmazott nyitóimádságában Durkó Albert, a Magyar Pünkösdi Egyház országos cigánymissziójának vezetője, miután a vendéglátók nevében Kurdi Zoltán metodista lelkész köszöntötte az egybegyűlteket.

A magyarországi protestáns cigányság száma húszezerre tehető, ebből jöttek el több mint négyszázan a Miskolc melletti kisvárosba. A jánoshalmi reformátusok több mint háromszáz kilométert utaztak azért, hogy ott legyenek a találkozón – oda-vissza csaknem nyolc órát töltöttek autóban! S hogy miért? Bakay Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház cigánymissziós referense így fogalmazta meg a nap célját: „Azért vagyunk itt, hogy halljunk a háláról, és kezdjük gyakorolni.”

Khaled A. László metodista szuperintendens a következő szavakkal fordult a résztvevőkhöz: „Ne rejtsük el a magot, adjuk tovább, hiszen mindannyian Isten követői vagyunk!”

Isten követe volt az a Szuhánszky János lelkész is, akit 1952-ben egy alsózsoltai asszony hívott el a cigánytelepre evangelizálni – s immár egy évtizede, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei város metodista roma hívei templomban dicsérhetik az Urat. „Ezért csak hála lehet a szívünkben” – mondta Szilágyi János polgármester. A helyi gyülekezet roma lelkésze, Erdei Nagy László hozzátette: „Köszönjük, hogy Szuhánszky annak idején cigánnyá lett, és köszönjük nektek, hogy figyelmeztettetek minket a hálaadásra!”

Langerné Victor Katalin társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár minden évben örömmel fogadja el a szervezők meghívását, ennek mértéke pedig hamar fény derült: „Máshol nem lehet érezni ezt az összetartozást! Adj a Isten, hogy mindig megrendezhessék ezt az eseményt – és azt, hogy ne férjünk be ide” – mondta.

Kétségtelenül jobban össze kellett húzódkodni, mint tavaly Budapesten a Deák téri evangélikus templomban, de az alsózsoltai istenháza épp ezért bizonyult otthonosnak.

FOTÓ: VARGA GÁBOR VARGOSZ

A találkozón minden felekezet egy-egy gyülekezete is bemutatkozott: baptista részről Víg Miklós lelképásztor a 2013-ban alapított tatárszentgyörgyi közösség életéről osztott meg néhány pillanatképet, míg az evangélikus Györfi Mihály a Görögországon és Nyírteleken működő cigánymissziókról beszélt. A metodisták természetesen Alsózsoltán történetéről meséltek a gyülekezetalapító fia, Szuhánszky István révén, a pünkösdi Rézműves Miklósnak köszönhetően pedig a Nyírvasváriban működő gyülekezetet ismerhették meg közelebbről a résztvevők.

A református cigánymisszió híreit követőknek nem ismeretlen Gyirgyó Dénes

neve. A konyári gyülekezet tagja a Debrecen melletti közösség életét ecsetelte: „Ezt a szolgálatot húszévnnyi imádkozás előzte meg. A település csaknem kétharmada roma, ám ha Isten megérint minket, akkor nincs cigány és magyar, nincsenek közöttünk különbségek – a kárpit kettészakad.”

A találkozó délutáni blokkjában Dani Eszter református lelkésznek, a zsinati hivatal missziói irodája vezetőjének igei vezérfonalán (1Thessz 5) haladva hangzottak el a biznyságtételek. Zárásként a református Lakatos Krisztián biznyságté-

tétele hangzott el, aki noha már fiatalon hitre jutott, csak hátrányt látott származásában: „Le akartam marni magamról a bőrömet, és úgy imádkoztam: Istenem, ha szeretsz, akkor add, hogy ne legyek cigány! Ma már azonban büszkén vállalom, és örülök neki, hogy az vagyok!”

„Így, együtt vagyunk Krisztus teste – adott hálát záróimádságában Kurdi Zoltán lelkész. – Egy napra Alsózsoltánra fogadott be minket, s bár a találkozó után szétszóródunk az országban, újból megerősítést nyertünk, hogy hol van az igazi, közös otthonunk.”

■ DEZSÓ ATTILA

Forrás: Református Cigánymisszió

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Akiket más övez fel

Fabiny Tamás püspök
Északi Evangélikus Egyházkerület

Az elmúlt hónapok talán legnagyobb örömét a másoddiplomás lelkészképzés elindulása jelentti számomra. A sokunk által régóta szorgalmazott új lehetőség előtt az Evangélikus Hittudományi Egyetem vezetése örvendetes rugalmassággal nyitotta meg az utat, így keresztfélèves indulással már februártól folyik a képzés.

Már a felvételin is örömmel és nagy érdeklődéssel vettem részt. Jó volt sorra találkozni olyan különböző korosztályokhoz tartozó testvérekkel, akik az úgynevezett „kései elhívás” nyomán szeretnének lelkészek lenni. Volt, aki a szórványhelyzetben ismerte fel, hogy lelkészeinek segítségére kell lennie. Más fiatalkora óta dédelgetett tervét valósíthatja meg végre. Van, aki a határon túlról érkezett. Hallottam olyan beszámolót is, hogy valaki a maga óvónői vagy éppen kriminológiai munkáját szeretné összeegyeztetni a lelkészséggel. Két jelentkező – egy férfi és egy asszony – lelkész házastársaként már belülről ismeri ennek a hivatásnak az örömeit és talán a terheit is. Többek elhívása valamelyik evangélikus iskola, kollégium, ifjúsági tábor vagy gyülekezeti csoport közösségében formálódott.

Lelki és szellemi téren egyaránt különösen erős csapat állt össze. Megvallom, a felvételin a telefonommal készítettem egy olyan fotót, amelyen a bizottság előtt éppen egy akadémikus vizsgázik, mögötte pedig egy négy felsőfokú nyelvvizsgálóval rendelkező testvérünk készül fel. Ugyanakkor nem táltosképzőnek, hanem lelki-szellemi műhelynek tekintjük ezt a munkaközösséget. Eszembe nem jutott azt a bizonyos telefonos fényképet kitenni a cikk mellé. Nemcsak azért, mert – mondhatják joggal – egy püspök ne fotózzasson egy ilyen alkalommal, de azért sem, mert itt aztán végképp nincs helye a dicsekvésnek. (Pontosabban csakis úgy, ahogy Pál írja 2Kor 10,17-ben: az Úrban dicsekedjünk.) Írásom mellett tudatos döntés nyomán olyan kép szerepel, amelyen az új hallgatók az áldásban részesülnek. Hiszem és vallom, hogy ennek az áldásnak ők továbbadói is lesznek!

Igehirdetésemben Jn 21,15–19 alapján Jézus és Péter párbeszédére utaltam: a Mester háromszor kérdezi meg Simont, Jóna fiát, hogy szereti-e őt. Ez

nem egyszerűen vizsgahelyzet, amelybe a most induló hallgatók is sokszor kerülnek majd, hanem lelkipásztori beszélgetés. Gyónás és feloldozás, hiszen Jézus leheletfinoman emlékezteti Pétert a háromszori tagadására, majd lehetőséget ad neki arra, hogy a három „nem” után három „igen”-t mondjon. Ezt követően pedig pásztorrá teszi őt: „Legeltesd az én bárányaimat!” „Őrizd az én juhaimat!” „Legeltesd az én juhaimat!” Így lehetnek pásztorok – s ha Istennek majd úgy tetszik, lelkipásztorok – a teológiai tanulmányaikat most megkezdők.

Van ebben az igében egy igazán „másoddiplomás” tartalom. Jézus azt mondja Péternek: „...amikor fiatalabb voltál, felövezted magadat, és oda mentél, ahova akartál; de amikor megöregszel, kinyújtod a kezedet, más övez fel téged, és oda visz, ahova nem akarsz.” (Jn 21,18) Önmagunk felövezése a munka vállalását, a feladatoknak való nekigyürközést jelenti. Fiatalként, az első elhíváskor kis túlzással ki-ki oda ment, ahova csak akart. Minél jobb egyetemre, vonzó körülmények közé, lehetőleg méltó anyagi megbecsülést kapva. Így válhatott valakiből jó marketinges, nemzetközileg is elismert tudós, konduktor, bűnmegelőzési főelőadó, pedagógus vagy vállalkozó.

Eljön aztán az idő – idéztem igehirdetésemben Jézus szavát –, „amikor más övez fel téged”. Ha hangzik a hívás, indulni kell. Ahogy a próféta mondja: „Ha oroslán ordít, ki ne félne? Ha az én Uram, az Úr szól, ki ne prófétálna?” (Ám 3,8) Engedelmeskedni kell. Jézus szava így szól Péterhez és ezúttal a szolgálatba induló tizennégy testvérhez: „Kövess engem!”

„...kinyújtod a kezedet, más övez fel téged, és oda visz, ahova nem akarsz.” János evangélista mindehhez hozzáteszi: Jézus ezt azért mondta, hogy jelezze, Péter milyen halállal dicsóítja majd meg Istent. Jézus nem könnyű sétát ígér, hanem az ő konzekvens követését várja el. Amely bizony keresztthordozást jelent. Isten óvjon meg mindannyiunkat, de a 21. században is adódhat olyan helyzet, hogy a tanúból vértanú lesz.

Kérem egyházunk népét, imádkozzon ezért a tizennégy testvérünkért, hogy hűséges tanítványok, Jézus-követők legyenek. ■

Óvoda, család, gyülekezet egysége

Karacs Péterné a hitre és szeretetre nevelésről

Sorozatunkban a Magyarországi Evangélikus Egyház intézményeiben szolgálatot végzőket szólaltatjuk meg indíttatásukról, munkájukról, céljaikról. „A jó nevelőtestület csak jó gyermekközösséget tud létrehozni” – vallja Karacs Péterné, az idén huszonöt éves Váci Evangélikus Egyházi Óvoda intézményvezetője. Az óvodapedagógussal a vallásos és zenei oktatásról, az éneklő egyházzól és az óvodai munkáról beszélgettünk.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

– Idén negyedszázados a váci evangélikus óvoda. Mit jelent egy meghatározóan katolikus városban evangélikus intézményt működtetni?

– Vác valóban erősen katolikus város. Az intézmény indulásánál voltak nehézségek, de a fenntartó gyülekezet tisztségviselőinek bizalma, támogatása, valamint a pedagógusok hitvallása, keresztyén hozzáállása olyan példát mutatott, amely huszonöt év elteltével sem évvilt el, sőt erősödött abban, hogy van igény az evangélikus nevelésre, aminek továbbra is szeretnénk megfelelni. Intézményünket nagycsaládok is örömmel választják. Mára a családi értékek őrzőiként és átadóiként is tekintenek ránk. Nagy örömmel, hogy egyre több olyan szülőnk van, akik 1994-ben vagy az azt követő években ide jártak óvodába, és most gyermekükkel térnek vissza

hozzánk. Igazából számunkra ez jelzi leginkább, hogy át tudtuk adni az értékeket, és megkapták tőlünk azt a családi életre és hitéletre vonatkozó indíttatást, amiért a gyermeküket is ide hozzák.

– Miként jelenik meg a hétköznapi életben az evangélikusság?

– Nevelőtestületünk vallja az egyház tanítását. Hisszük, hogy pedagógusként érték közvetítők vagyunk, így a hozzáállásunk az, hogy családi szellemben, erkölcsi értékeket vallva az egyházi nevelést valósítsuk meg. Óvodánk egyértelmű többlete az a keresztyén nevelés, amely túlmutat a napi tevékenységeken, hiszen az óvodapedagógusok nemcsak a napi elvégzendő feladatokra, hanem Krisztusra is figyelve végzik munkájukat.

– Mennyire szoros a kapcsolat a gyülekezet és az óvoda között?

– Az óvoda, család, gyülekezet egységét tartjuk szem előtt. Egymás terhet és örömét egyaránt hordozzuk. Arra törekszünk, hogy a gyermekekkel együtt a családtagok is bekapcsolódjanak a gyülekezet életébe. A nevelőtestületünk minden tanévet úgy kezd, hogy közösen úrvacsorát veszünk, és áldást kérünk az évre. Ezt az áldást igyekszünk behozni a gyermekcsoportjainkba, és ezt a szeretetet próbáljuk a ránk bízottaknak is átadni. Egyházi ünnepeinket kezdetben a gyülekezettel együtt ünnepeltük, de nagy örömeinkre mára annyi szülő jár velünk istentiszteletre, hogy nagyobb ünnepekkor külön alkalmakat kell szerveznünk.

– Huszonhárom éve az intézmény óvónője, tíz éve pedig intézményvezetője. Mit jelent önnek itt dolgozni?

– Evangélikusként és vezetőként ez hatalmas küldetés. Legfőbb feladatomban a közösségformálást tartom, hiszen a jó nevelőtestület csak jó gyermekközösséget tud létrehozni. Szerencsésnek mondhatom magam, mert olyan nevelőtestület tagja lehetek, amellyel időről időre visszatekintünk, számba vesszük a megtett utat, és magunkra vesszük a folytatást. Örömmel tölt el, hogy a Váci Evangélikus Egyházi Óvodában hitre, szeretetre nevelhetem a rám bízott gyermekeket, és legjobb tudásom szerint felkészíthetem őket az iskolai életre. A vallásos nevelésen túl itt meg lehet élni a közösséget. Azonban ezt nemcsak munkatársi szinten, hanem a szülőkkel is, hiszen mi valljuk, hogy közösen neveljük a gyermekeket. Törekszünk rá, hogy a hagyományörzés is pedagógiánk része legyen. A gyermekekkel megszerettettük a néptáncot, a népdalokat és az egyházi énekeket. Tarsolyunkban elhelyezett kincseinkből előadásokat készítünk. Műsoraink tanítása, hogy az egyházi értékek, a családi közösség fontos! Gyermekeinkkel szívesen szolgálunk idősek otthonában, városi rendezvények alkalmain, de beteg gyermekeket is meglépünk.

■ GALAMBOS ÁDÁM

A hétköznaphoz kell a legnagyobb erő

A múlt héten két nagyon kedves ismerősöm is megjegyezte, hogy fáradtnak lát. Magamban tiltakoztam, mondtam rá valamit, aztán rájöttem, hogy mint egy örült, megint próbálok magyarázni, amit nem kell.

A hétköznapiok fárasztják az embert. Engem is. Szerencsére semmi komoly baj nincs, de valahogy rá kell éreznie az embernek, hogy meg kell állni egy kicsit.

Az erő a hétköznaphoz még talán jobban kell, mint ha történik valami, hiszen akkor előbb az adrenalin, majd a feladat viszi az embert előre, és igyekszik minél hamarabb túl lenni rajta. De a hétköznapiokon nem lehet hamar túl lenni. Vagy ha túl lehet, az nem igazi élet. Sokszor azon kapom magam, hogy görcsölök a megfelelési kényszertől, pedig elég határozott vagyok, mégis azt akarom, hogy a munkában, otthon, a gyereknevelésben, a házasságban, a barátságban és úgy általában mindenben maximálisat teljesítsek.

Nem mondom, hogy nem lehet jól, mert lehet, de valami elvész. Az ember maga. Most tanítom a csinovnyiklét borzasztó kisszerűségét, és mindig is fontosnak tartottam, hogy még csak meg se közelítsem ezt a szolgálékú kishivatalnoklétet. Valahogy mégis azt érzem, hogy csapdába ejtettem magam a nem csinovnyiklét elérésének szellemével. Mert az ember nem attól lesz kicsinyes és szolgálékú, ha elvégzi a dolgát, és lelkiismerettel teszi azt. Hanem attól, ha mindent csak feladatmegoldásban mér, és nem foglalkozik az önmagának és a körülötte lévőknek való örömszerzés fókával. Megőrülök attól, hogy a nap tulajdonképpen 16 óra után kezdődik, és mivel nekem jó párszor akkor még véget sem ér, máris jön a hétköznapi extra stresszfaktor, a ki megy a gyerekért, hova kell vinni, hogy ér haza, mit eszik majd, és végeérhetetlenül sorolhatnám. Tehát az idő előrehaladtával bennem is, mint minden anyukában, emelkedik a stresszszint, félóránként nézem az órát, osztom az időt, telefonálok, újra osztom az időt, újra telefonálok. [...] A rendezvények, egyházi programok a munkám és a

lelkem részei, nem mondhatok le róluk, ezzel teljes az életem. Szóval ez az érem fényesebb oldala.

De nekem nincs kedvem azt hazudni, hogy mindkét oldala fényes, mert nem. Amíg az egyik oldalt fényezzük, a másik oldal bizony egyre szürkül. Mikor már olyan sok a szervezési feladat, a megoldandó hülye hétköznapi probléma, hogy az ellepi az embert, akkor a fényes oldal sem tud jókedvre deríteni.

Furcsa ez, nem is értem, miért így működik. Valamit mindenképpen be kell áldozni? Nem lehet az, hogy van a nőnek egy komoly, sok elfoglaltsággal járó munkája, mellette megy minden más is extra, felemésztő, csinovnyikká nyomórító stresszfaktor nélkül? Mindenképpen kupinak kell lennie otthon, vagy ellenőrzés nélkül kell a házi feladatnak a táskába kerülnie? Vagy a munka csúszik el,

az embert, mint a teljesen tartalmatlan, szolgálékú, feladatvezérelt élet? [...]

Lehetetlen, hogy ne legyen különbség. Nyilván a szellemi, lelki fáradtság abból az erőfeszítésből ered, hogy az ember mindenhol jól akar teljesíteni. De én ilyen vagyok, és szinte csak ilyen embereket látok magam körül. Mindig én vagyok az, aki a pozitív oldalt is látja, de most a valóság valami félelmetesen szürke. Elég szokott lenni, ha süt a nap reggel, vagy kellemes az ébredés, és már jól indul a nap. De most minden erőmre szükségem van, hogy a hétköznapiok a megszokott mederben folyjanak.

A legnagyobb erő ehhez kell. Minden reggel felkelni és újra örülni annak, hogy süt a nap, hogy van fedél a fejünk fölött, hogy együtt vagyunk hárman meg a kutyá, hogy minden jól megy. Nem boszszankodni azon, ha elfelejtem elindítani a mosógépet vagy kiteríteni a ruhát. [...]

Nem tudom, hol a határ, amin átlenedültem, hol volt az a pillanat, amikor az öröm elmaradt, és a szorongás vette át a helyét, és a megoldást is meglátom. Mint, gondolom, mindenki más, aki dolgozik, gyereket nevel, és próbálja megoldani

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ

de nagyon, és a hétvégeéjszakák is arra kell, hogy menjenek, hogy a határidőre minden összeálljon?

Fáradt vagyok. Még soha nem ismertem be magamnak, hogy van ilyen. A hétköznapiokba fáradtam bele. Na de ilyenkor mi van? Tudom, hogy ezzel sem vagyok egyedül, és pont ez a döbbenet. Hogy a tartalmas élet ugyanoda vinné

a legjobb tudása szerint az összes napi gondját. Gondolom, ők is látják, hogy meg kellene állni egy pillanatra, de valahogy erre nem marad erő. Mert félünk, ha megállunk, ki tudja, hogy veszünk lendületet újra. Egy a biztos: a legnagyobb erő a hétköznaphoz kell.

■ *Forrás: Kecskeméti Zsuzsa blogja Kecskemetizsuzsa.blogspot.com*

HUMOROSAN EVANGÉLIKUS

Gyanús alak

Kezdetől gyanús nekem a pasas.
Gyógyít, pedig nincs papírja az orvosi kamarától.
Bort csinál, pedig nincs szőlője.
Prédikál, pedig rabbiképzőt se végzett.
Halászlát szaktanácsot ad minden hozzáférés nélkül.
Nem pék, mégis kenyeret oszt az embereknek, ki tudja, milyen anyagok vannak abban.
Vízen jár, pedig vízrendészetileg ez tök veszélyes.
Tipikus alak, mindenhez ért, pedig semmihez se.
Minden ilyesmit be kell tiltani.

■ Forrás: Lackfi János Facebook-oldala

Tízparancsolat

Egyszer az Úr lejött a mennyből, és elment a németekhez. Azt mondta nekik:

– Van számotokra néhány parancsolatom, amelyeknek a betartása könnyebbé teszi az életeteket. Az egyik ezek közül az lenne, hogy „ne ölj!”.

Erre a németek hátat fordítottak neki, mondván:

– Ez minket nem érdekel!

Továbbment az Úr az olaszokhoz. Nekik is mondja:

– Van számotokra néhány parancsolatom, amelyek megkönnyítik az életeteket. Az egyik ezek közül az, hogy „ne loj!”.

– Ez minket nem érdekel! – felelték az olaszok.

Ezután az Úr továbbment a franciákhoz. Nekik is ajánlotta parancsolatait, például azt, hogy „ne kívánd felebarátod feleségét!”.

– Ez minket nem érdekel! – utasították el a franciák.

Az Úr végül a zsidókhoz fordult:

– Van számotokra néhány parancsolatom.

– És mennyibe kerül az nekünk? – kérdik tőle a zsidók.

– Semmibe – feleli az Úr.

– Jó, akkor kérünk tizedet!

Vasárnapi iskolában

– Na és, gyerekek, miért fontos, hogy csendben legyünk a templomban?

– Hogy ne zavarjuk azokat, akik alszanak! – kiáltja a kis Julcsi.

Farsangi fánk helyett: Luther-kalács!

„Nézd, apa! Luther-kalács!” – mondta a kislány, Matyi (8). És így született a mondás: „Átlátok rajtad, mint Luther a nájlapon!”

■ Forrás: Makoviczky Gyula Facebook-oldala

Hogy hívják...

– Hogy hívják az informatikus ferences szerzetest?

– Felhasználó barát!

És most várunk... avagy: borkészítés Jézussal

■ A viccek forrása: Lutherrózsza

– a Tatai Evangélikus Egyházközség hírlevele, 2019. február

Télközépi kínjaink

Fájdalmas gyógyulás

Holnap lesz három hete, hogy kezdődött. Szünet napján, a szünet előtt, pénteken. Elfáradtam, kimerültem, lebetegedtem, gondoltam én. Egy kis ünnepséggel még az iskolában, puzsi, légy jó, és persze áldottat!

De éreztem, hogy kerülget valami, valami gyengeség, valami kis nátha, hátha! Aztán másnap mentem Kismarosra, az izasztókunyhóba. Számadás, visszatekintés, elengedés, hála. Röviden ennyi, hosszabban? Kint voltunk 12 órától 10 óráig az erdőben, a szabadban, egy szál naciában. Közben be-bementünk a kunyhóba számot adni és venni. Mi is volt ebben az évben? Jó volt dobálni a dohányt a fára, bele a tűzbe. Ott állt a hatalmas tűz körül 18-20 meglett férfi a maguk kérdéseivel, életével, küzdelmeivel, és mi néztük a tüzet és dobáltuk a dohányt, és engedték, hogy csak menjen, aminek menni kell. A sok megválaszolatlan kérdésnek. A megoldatlan problémáknak. Az elmúlt éveknek, életnek. Hálával, izgalommal. Jó volt ennyi jól gondolkozó ember és férfi között, álarc nélkül lenni.

Aztán este vissza, valahova. Balázsnál aludtam Budapesten, másnap Sopron. Alig tudtam, alig kaptam levegőt. Vasárnap teljesen kész, vége, levegő sehol, csak a hiszti, hogy ne már, hogy épp most, és épp ennyire. Főleg úgy, hogy 25-én prédikálnom kell Harkán.

Neo Citran, fokhagyma, pálinka, alvás. Ezeket váltogattam. És csak teltek az izgalmas napok. Az idej, 2019-es napok. Hogy te jó ég! Mennyi feladat lesz idén. Könyvkiadás, dolgozatok, munkahelyek, szerelmek, életek és halálok. Pihentem is, meg nem is. Egyedül voltam, és mégsem. Szomorúan és megtartva. Így indult és maradt a betegség. Nem múlt el teljesen.

Indult az iskola, bennem a tavalyi év némi maradéka, kérdése, kunyhója, szerelme az idej év hasonló kérdéseivel. Aztán mintha lappangana valami, de csökkenne is egyben a fájdalom. De aztán valami erősödött bennem. Fájt a mellkasom, fáj most is. Gondoltam, hogy akkor ez nem tréfa. Egy kis tüdőgyulladás vagy mellhártya? Valami kis apróság! Vagy egy jó kis rák, ugye? Minek szívja, aki nem bírja?! Meg hogy 41 leszek, hát hálátlan nem lehetek, az biztos! Sok szép élményem volt.

Emellett olvasom Yalomot, a *Szemben a nappal* című könyvét. A halálszorongásról ír. Ajánlom! De mindenkinek! Szóval ismét szemben azzal, hogy múlik minden, és semmi sem lesz az, ami tegnap! És ezekkel a kavargó akármikkel együtt bennem, motivátlanság, erő, kérdések, hála és hiszti. Emberi kudarcokkal és barátságokkal és még rengeteg le nem írható élménnyel elmentem az orvoshoz, hogy akkor húzzunk a 19-re egyet. Mi van?

Anyámnak, nagymamának is magas volt a vérnyomása. Nekem is az, már 14 éves korom óta. Szerintem azért nem 12, mert először 14 évesen mérték a suliban. Akkor is 140/90 volt. Most is annyi, csak most becsületesen szedem a Covercard 5/5 grammos gyógyszert. Szóval a rák nincs benne a pakliban, maximum egy jó kis agyvérzés.

No, de orvoshoz el, mesélem, hogy mi van! Nátha, hiszti, pálesz, Neo Citran és mellkasnyomás. Gyorsan egy EKG, izgulok

FOTÓ: STIPNER-KÓHÁTI DOROTTYA

„Még lakat alatt, rács mögött, de jön...”

is, hogy akkor... na? Olyan tökéletes, hogy ilyen rég látott Erika, az orvos! Méri a vérnyomásom, 120/75! Sosem volt ennyi!

Nézi a laboreredményt. Kicsit a koleszterin..., jaja, de ennyi! Hát akkor nem marad más, mint egy jó kis mellkasröntgen! Bementem, levetkőztem, beálltam, kérdezték, hány kg vagyok. Mondtam, most 80, így karácsony után, ki, és vártam... „Kadlecik úr!” Jajaj, itt vagyok! Kezembe nyomták, és már olvastam is! Jó ég! Semmi bajom! Minden a helyén és rendben! Vissza a „házihoz”. Mutatom a leletet, mosolyog, jól van, Zoltán, igyon még egy Neo Citrant. (A páleszt biztos elfelejtette...)

És én meg jöttem haza mindenféle gondolatokkal, halállal és étellel. Fájdalommal, gyógyultan.

Tervvel, erővel és kérdésekkel! De jó azt látni, hallani még akkor is, ha érzed, hogy valahol valami nincs rendben, de jó hallani, hogy „Minden Rendben Van!” Mert lehet, hogy ráment a háromhetes nátha, és bármi lehet, és igen, egyszer én is meghalok, és elmúlik ez is, az is. Az idej év is, de a mélyén talán mégis... minden... rendben... van!

Főleg, ha van szeretet!

Ölelés: Zosi

■ Forrás: Kadlecik Zoltán Facebook-oldala, 2019. január 10.

Február 25. – a kommunizmus áldozatainak emléknapja

Magyarországról a pokol bugyraiba

A málenkij robotra hurcoltak emlékhelye Budapesten

Hetvenöt éve lesz idén ősszel annak, hogy a történelmi Magyarország területéről hadifogolyként vagy internáltként civileket is elkezdtek kényszermunkára hurcolni a Szovjetunióba. A kutatók nyolcszázezer és egymillió közé teszik az így áldozattá váltak számát – egyharmaduk nem élte túl az embertelen utat vagy a kegyetlen tábori viszonyokat. Két évvel ezelőtt nyitották meg a főváros IX. kerületében a Magyar Nemzeti Múzeum állandó kiállítóját, a Málenkij Robot Emlékhelyet. A kommunizmus áldozatainak február 25-ei emléknapja alkalmából Makra Mónika kutatóval, az emlékhely koordinátorával beszélgettünk.

– Ön a tárlatvezetéseket mindig két orosz mozaikszó, a Gulag és a Gupvi jelentésének az elmagyarázásával kezdi. Beszélgetésünket kezdjük mi is ezzel.

– A Gulag a Lágerek Főparancsnoksága – oroszul Glavnoje Upravlenyje Lagerej – névből alkotott mozaikszó. Ha a Gulagról

beszélünk, ezen az Urálon túli, szibériai területeken kialakított munkatáborrendszert értjük. Rendszerellenes mondatáért vagy viselkedéséért a sztálini Szovjetunióban bárki a Gulagra kerülhetett „átnevelő szándékkal”. Ami a magyarokat illeti, először az első világháborús magyar hadifog-

lyokat vitték oda, majd a második világháború után szinte kizárólag magyar civilek – mintegy harmincezen – raboskodtak a Gulag valamelyik táborában. Ők egyenként, bírósági eljárás keretében, ám sokszor koholt vádak alapján kerültek lágerbe. Ezért szinte név szerint tudjuk, kiket érintett ez. A Gupvi mozaikszó a Hadifogoly- és Internáltügyi Főparancsnokság elnevezést – oroszul Glavnoje Upravlenyje po gyelam Vojennoplennih i Internyirovannih – takarja. A Gupvi-lágerek inkább a Szovjetunió európai felén, a mai Ukrajna, illetve a Baltikum és a Kaukázus területén helyezkedtek el. A Gupvit „a külföldiek Gulagjaként” is szokták emlegetni. A második világháború idején tömegesen hurcolták ide az em-

bereket. Listák egyáltalán nem vagy csak töredékesen maradtak fenn az ide került százazokról, ezért ránk, az utókorra hárul a feladat, hogy igyekezzünk feltérképezni az áldozatok névsorát.

– Sokak előtt jól ismert, hogy a szovjet lágerekben embertelen körülmények között végeztek kemény fizikai munkát a rabok, fakitermelésen, szénbányában vagy például vasútépítésen dolgoztatták őket. Mégis mi volt a különbség a két táborrendszer között?

– A Gulag eleve sokkal hosszabb idejű kényszermunkát jelentett – öt-tíz-húsz-huszonöt évig is tarthatott. A Gupvi-lágerekbe rövidebb időre kerültek az emberek, magyarok is – a „málenkij robot”, a „kis munka” jellegzetesen így vált fogalommá a magyar nyelvben. Ugyanis amikor az elhurcolt magyarok kérdezték a szovjet tisztet, hogy mégis hova viszik őket, csak ezt a két szót értették a válaszból. Annyit tudtak, hogy három-öt napra viszik őket utak, hidak újjáépítésére vagy például kukoricatörsre. De a valóságban a „kis munka” a legtöbb embernek három-öt évig tartott.

– Amikor már mindkét típusú táborrendszer állt, mi alapján kerültek a magyarok az egyik vagy a másik helyre?

– Ahogy említettem, a Gulagra általában koncepciók per után vittek embereket, például politikai foglyokat, kulákokat. A Gupvi-lágerek a háború közepette, 1944 szeptemberétől 1945 májusáig főként a civileket gyűjtötték kényszermun-

kára. Ezeknek a táboroknak az áldozatait a mai történetírás három fő kategóriába sorolja: a hadifogolylétszám kiegészítése miatt, az etnikai tisztogatás során vagy a sváb származásuk alapján elhurcoltakról beszélhetünk. A mai határon túli területekről – Kárpátaljáról, Erdélyből, Felvidékről és Délvidékről – a 0036-os parancs alapján történt a tisztogatás: a magyar és a német származású lakosságot gyűjtötték össze. Svábokat az 1944. december 22-én kiadott 0060-as

Szigorúan megsabták, melyik területről hány főt kell közülük begyűjteni... Ha nem volt meg az adott létszám, akkor erőltetett indokok alapján töltötték fel a keretet.

parancsra hivatkozva a világháborús jóvátétel indokán vitték el közmunkára. Szigorúan megsabták, melyik területről hány főt kell közülük begyűjteni – ebben az 1941-es népszámlálási adatok voltak az iránymutatók. Ha nem volt meg az adott létszám, akkor erőltetett indokok alapján töltötték fel a keretet. Elég volt, ha valakinek például a betűre végződött a neve.

– A vallás is számított?

– Nem feltétlenül. Inkább azt mondhatjuk, hogy az elhurcolás következménye mutatkozott meg a felekezeti közös-

ségekben, amelyeknek a létszáma ezáltal csökkent. Említhetjük akár Mezőberényt is, ahol a „málenkij robotra” elhurcolt svábok szinte mindegyike evangélikus volt. A kor visszasságait az is jól tükrözi, hogy például Kárpátalján többször előfordult, hogy a magyar vagy német származású begyűjtött emberek közül nem vitték el azokat, akik ruszinul vagy oroszul el tudták mondani a *Miatyánkot*.

– A magyar állam 2015-ben meghirdette a Szovjetunióba hurcolt magyar

politikai foglyok és kényszermunkások emlékévé. E két éves rendezvénysorozat keretében jött létre a Málenkij Robot Emlékhely is, amely Budapest jól megközelíthető helyén, a Ferencvárosi pályaudvar mellett található. Miért pont itt hozták létre?

– Dr. Bognár Zalán történész, a Károli Gáspár Református Egyetem docense javasolt budapesti helyszínt – Rákosrendező vagy a Ferencvárosi pályaudvart. Ugyanis Budapest-szerte ezen a két állomáson találták a legtöbb szélpostát, mivel ezeken haladtak át a foglyokat szállító szerelvények.

– Mi az a szélposta?

– Az elhurcolt emberek üzeneteit nevezzük így. Az utcán összefogdosott emberek kis papírfecniken üzenték meg a családjuknak, mi történt velük, miért nem mentek aznap haza. Ezeket az üzeneteket vagy még a menetből, vagy már a marhavagonokból dobták ki, az arra járó, jó szándékú emberek pedig ténylegesen postázták is a rajtuk lévő címekre. A Kárpát-medence területén több ezer ilyen szélpostaüzenet maradt fenn; néhány a kiállítás második termében is olvasható.

– Végül a Ferencvárosi pályaudvar mellett kapott helyet az emlékhely. Miért?

– Ez a felszín felett háromemeletes épület egykor a Magyar Államvasutak légvédelmi óvóhelye és vezetési pontja volt. Évtizedek óta kihasználatlanul állt, így vetődött fel az ötlet, hogy itt legyen a Málenkij Robot Emlékhely. ▶

Párkányi Raab Péter szobrászművész és Birkás Gábor építész készítette az épülethez érkezőket fogadó bronz emlékművet. A betonkocka két oldalán két vagon, mintha be, az építménybe haladnának, az óvóhely előtt álló, életnagyságú marhavagonból pedig emberi alakok, kezek nyúlnak ki. A vagon elején levő emberalak már csak foszlányaiban látható – arca sincs már –, ami azt is jelképezi, hogy az elhurcoltak közül sokan névtelenül pusztultak el.

– Mi fogadja a látogatót a kiállítóterekben?

– Három szinten nyolc kamrában látható a kiállítás. Az elhurcolás kezdetétől egészen a hazahozatalig, majd a szörnyűségeknek a történelmi emlékezetben való megjelenéséig nyomon követhetjük a „málenkij robotra” kényszerítettek történetét. A kiállítás 1944-ben, Budapest ostroma után veszi fel a fonalat. A támadó szovjet hadsereg élén álló Malinovszkij marsall az ostrom elhúzóadását félelmében azzal indokolta Sztálinnál, hogy a vártnál nagyobb ellenállással kellett szembenéznie. Jelentéseiben száznyolcvan-kétszáz ezer fős ellenséges hadseregről írt – a valóságban a nyolcvanezeres létszámot sem érte el. Mivel százharmincnyolcezer hadifogolyról tett jelentést, ennyi embert „fel kellett mutatnia”, ezért közel százezer fővel kellett kiegészítenie a csaták végén mindössze negyvenezerre csökkent, német és magyar katonákból álló hadifogolymentet.

– Ekkor jött tehát a fővárosi és környéki civilek összefogódása...

– Így van. Természetesen nem mondták meg a kiválasztott embereknek, mi a cél velük. A háromnapos „kis munka” mint indok pedig még hihető is volt.

– Férfiak és nők egyaránt kerültek az elhurcoltak közé?

– Joggal gondolnánk, hogy főleg férfiakat vittek el, azonban viszonylag nagy létszámban jutottak nők is erre a sorsra. Például azért, mert önként elmentek a férjeikkel. Sok esetben pedig azért estek áldozatul, mert amikor az anyák meghalották, hogy közeledik a front, levágták a lányaik haját, fiúruhába öltöztették őket, így aztán könnyen a menetben találták magukat. Több túlélő mesélte, hogy a meghalt német katonák egyenruháját adták a civilekre, és úgy állították őket a sorba. De előszeretettel szedték össze az egyenruhás szervezetek tagjait is: tűzoltókat, postásokat, vasutasokat, rendőröket, csendőröket.

– Mi minden látható, hallható a kiállítás következő helyiségében?

– A harmadik kamrában beszélünk az etnikai tisztogatásról és a német származásúak elhurcolásáról. Itt már több személyes történet is előkerül.

– A látogatócsoportokat vezetve ön itt szokott említést tenni a kint születettekről is.

– Valóban megrázó, ami az elhurcolt várandós asszonyokkal történt – mert sokszor még az ő állapotukra sem voltak tekintettel, összeszedték, beállították a sorba őket is. Akik állapotoként kerültek a kinti lágerekbe – ha egyáltalán túléltek a hosszú és embertelen utat –, azoknak a

gyermeké ott született meg. Voltak, akik kint estek teherbe. Egy részük nemi erőszak áldozata lett – bár itt hozzá kell tennünk, hogy nem szabad általánosan ítéletet mondanunk a szovjet katonák felett, sok emberséges lágereparancsnokról és katonáról is meséltek a túlélők. Számos esetben az elhurcolt, itthon jegyben járó vagy már családostól embereket – akár nőket, akár férfiakat – egy idő után már nem is reménykedtek abban, hogy valaha hazajöhetnek, mert éveken keresztül csak hitegették őket, így aztán sokszor előfordult, hogy kint új párt találtak maguknak. Erről is szól Szász Attila és Köbli Norbert 2018-ban készült nagyszerű filmje, az *Örök tél*, amely tavaly októberben Potsdamban elnyerte a legjobb európai tévéfilmnek járó díjat.

– Milyen sorsuk volt a kisbabáknak, gyerekeknek a táborokban?

– A lágerekben természetesen nem volt óvoda, így az asszonyok, ha nem tudták a helyiekre bízni a kicsiket, vitték magukkal őket még a szénbányába is. De arra is volt példa, hogy a lágereparancsnok megengedte, hogy a csapatból otthon maradjon egy asszony, és ő vigyázzon a gyerekekre. A nagy hideg, a kevés ruha, az elégtelen táplálék, az orvosi ellátás hiánya miatt magas volt a gyermekhalandóság is.

– A kiállítás legfőbb szintjén jelképesen megérkezünk a lágerekbe, ahol bővebben hallhatunk a látogatók a tábori mindennapokról.

– Igen, saját kutatásaink alapján is, személyes élettörténeteken keresztül mesélünk arról, milyenek voltak a tábori viszonyok, a higiéniai körülmények, a napirend, a munka, a táplálkozás, a helyiekkel való kapcsolat, az otthoniakkal való kapcsolattartás, a hitélet. Minden a túlélésről szólt, és ezek a túlélési esélyeket mind befolyásolták.

– Lelki vezetőkről is szó esik.

– Több példa is volt arra, hogy egy-egy gyülekezet lelki vezetője önként ment a Gupvi-táborba az elhurcoltakkal; ez óriási lelki támogatást nyújtott az embereknek. A lágerekben alapvetően két-féleképp bántak a papokkal a szovjet katonák. Az egyházellenesek többszörösen dolgoztatták őket, de számtalan példa van arra is, hogy felhasználva a tanultságukat, adminisztrációs feladatokat, idővel tolmácsszerepet bíztak rájuk. Istentiszteleteket, miséket csak titokban tarthattak, de már a jelenlétük is erőt adott az embereknek.

– A kiállításon kevés személyes tárgyat láthatunk. Miért?

– Mert akik hazatértek, nagyon kevés dolgot hoztak, hozhattak magukkal. Általában eleve kevés ingóságuk volt kint, bár a légervilág utolsó időszakában némely táborban már csekélyke fizetést is kaptak. Az ezen vett dolgokat, például tangóharmonikát azonban haza már nem hozhatták. Ez vonatkozott a naplókra vagy egyéb személyes feljegyzésekre is. Voltak, akik hazacsempészték a Bibliájukat – titokban ennek a lapszéléire írtak jegyzeteket –, de tudták, hogy ha ezt észreveszik, az az életükbe is kerülhet.

– Az ötödik kamra vakító fehérsége nagy kontrasztban áll a korábbi termek sötét színvilágával...

– A kamrába lépve képzeletben az örök télbe, a végtelen szibériai hómezőkre érkezünk. A Gulagra mintegy harmincezer embert vittek a történelmi Magyarország területéről, a Gupvi-lágerekbe hurcoltak számát pedig nyolcszázézer és egymillió közé teszik a kutatók. Ezeknek a harmada sajnos nem élte túl a börtönöket, az áldozatok kilencvenkilenc százaléka pedig a mai napig jeltelen tömegsírokban fekszik. Az egyik felett Ukrajnában ma például krumpliföld van, a tulajdonos szántás közben időnként ki

is forgat a földből csontokat, de amíg a hatóságok nem tesznek ez ellen, addig mi is tehetetlenek vagyunk. Törekednünk kell azonban arra, hogy legalább egy keresztet állíthassunk az embertelen körülmények között, idegenben elpusztult honfitársaink tömegsírja fölé.

– A kiállítás utolsó két kamrája azt mutatja be, mi várta a hazaérkezetteket, illetve hol tart a történelmi kutatás e téren. Mit emelne ki ez utóbbiból?

– Sok szempontból sajnos a huszonegyedik órában vagyunk, mert a túlélők közül már csak kevesen élnek. Az sem könnyíti meg a kutatók dolgát, hogy a hazaérkezettek vagy nem mertek, vagy nem akartak beszélni az átéltekről, így több település emlékezetéből szinte teljesen kikoptak az elhurcoltak nevei és történetei. Jelenleg Bognár Zalán gyűjtése alapján 1556 érintett településről tudunk a Kárpát-medencében, és ez a szám a kutatás előrehaladtával még nőni fog. De azért pozitívumokról is beszélhetünk. Sok közösség ápolja, gyűjti, írásban is kiadja érintett tagjainak visszaemlékezéseit. Itt ragadom meg az alkalmat, hogy felhívjam a figyelmet a témával kapcsolatos két új kötet megjelenésére. Február 25-én, hétfőn 17 órától a Magyar Nemzeti Múzeumban lesz a bemutatója Bognár Zalán *Málenkij robot – A Magyarországról ítélet nélkül szovjetunióbeli kényszer munkára elhurcolt civilek története* című monográfiájának. A múzeum munkatársaival – Berényi Mariannával és Kenesei Zsófiával – pedig hárman készítettünk az emlékhely kiállításához egy tanári kézikönyvet, ennek bemutatójára is február 25-én kerül sor.

– Végezetül milyen praktikus tudnivalókra hívná fel azoknak a figyelmét, akik szeretnének ellátogatni a Málenkij Robot Emlékhelyre?

– A kiállítóhely a főváros IX. kerületében, közvetlenül a Ferencvárosi pályaudvar mellett található, a Fék utca 6. szám alatt. Az 1-es villamos itteni megállója a Ferencváros vasútállomás –Málenkij Robot Emlékhely nevet viseli. A kiállítást egyelőre csak előre egyeztetett időpontban, csoportosan, vezetéssel lehet látogatni. A vonattal érkező iskolai csoportok a fogadónyilatkozat kitöltésével ingyen utazhatnak. Az egyéni látogatók az általunk meghirdetett vezetésekre jelentkezhetnek. Bővebb információ a Malenkij.hu honlapon található.

■ BODA ZSUZSA

Az Országgyűlés a 2000. június 16-án hatályba lépett határozatával a kommunizmus áldozatainak emléknapjává nyilvánította minden év február 25-ét. 1947-ben ezen a napon a megszálló szovjet hatóságok jogellenesen letartóztatták Kovács Bélát, a Független Kisgazdapárt főtitkárát, majd a Szovjetunióba hurcolták.

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

A magyarországi egyházzene forrásainál

Beszélgetés Ferenczi Ilona zenetörténésszel

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Az Evangélikus Élet olvasói nemegyszer találkozhattak már a Cantate rovat szerzői és témái között Ferenczi Ilona nevével – nem véletlenül, hiszen zenetudósként az egyik szakterülete éppen a protestáns zenei örökség kutatása és közreadása. Az Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézetének múlt ősszel nyugalomba vonult tudományos főmunkatársával a rovatvezető beszélgetett pályájáról, illetve egy friss kötetről, a Vietoris-kódex új kiadásáról.

– Csaknem tíz éve, a lapunk 2009. szeptember 13-i számában megjelent interjúban az addigi szakmai életútjának minden fontos állomásáról, színteréről és élményéről szót ejtettünk. Az elmúlt időszak a beérés, összegzés évtizede lehetett. Milyen hatások érték, milyen munkákban vett részt azóta?

– A szakmai összegzésben öt nagyszabású munkámat említem. Az első, *A 16. század magyar dallamai* című daltár második, átdolgozott és bővített kiadása több évtizeden át készült, 2017 őszén jelent meg. [Az Evangélikus Élet 2017. december 31-i számában interjút közzeltünk ez alkalomból Ferenczi Ilonával. – A szerk.] Ez a hatalmas tár, amelynek első kiadását Csomasz Tóth Kálmán még

az 1950-es években készítette, sok gyülekezeti énekünk dallamának meghatározásához ad segítséget. A második „gyümölcs”, a 17. századi Vietoris-kódex vagy tabulatúras könyv – *Tabulatura Vietoris saeculi XVII – a Musicalia Danubiana* sorzat ötödik köteteként először harminchárom évvel ezelőtt látott napvilágot, Hulkó

Márta pozsonyi kolléganőmmel együtt dolgoztunk rajta. Második, revideált és bővített kiadása éppen most jött meg a nyomdából.

– **Az esemény és a megtiszteltetés súlyát a bőromön éreztem, amikor az ötszáz példány kipakolásában fotós kollégámmal együtt részt vehettem...**

– A harmadik munka a 17. századi protestáns graduálok kincseként fellelhető magyar nyelvű antifónák nyolc tónus szerinti kiadásának előkészítése. A negyedik feladat annak a többszámú műveket tartalmazó pozsonyi kódexnek a közreadása, amely annak idején a diplomamunkám volt.

– **Emlékeztetem az olvasókat: egy-egy mondat a felsorolásban többévnnyi, esetleg évtizednyi átfogó munkát takar.**

– Az ötödik terv régóta húzódik. Több mint egy évtizeddel ezelőtt megbíztak azzal, hogy a *Csáti graduál* anyagát kiadjam; ez az első kéziratos graduál, 1602 előtt jegyezték le. E kötetet a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeiben őrizték. A második világháború idején meg akarták védeni az ostromtól, ezért Budapestre szállították. Szerencsétlenségükre azonban a graduált – sok más könyvvvel együtt – a szovjet csapatok hadizsákmányként elvitték, 2006-ban kapta vissza a sárospataki intézmény a felbecsülhetetlen értékű gyűjteményt Nyizsnyij Novgorodból.

– **Utólag, a pozitív végkifejlet tudatában nevezhetjük akár kalandosnak is e könyvek sorsát. De valószínűleg in-**

Ferenczi Ilona a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola (ma Egyetem) zenetudományi szakán végzett 1974-ben. Azóta az MTA Zenetudományi Intézetében dolgozott; a magyar zenetörténeti osztály tudományos főmunkatársaként vonult nyugalomba. Kutatási területei a 16–17. századi egyházi és világi, latin, magyar és más nemzetiségű, egy- és többszámú zenei források feltárása, gondozása és közreadása. Oktatott a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen; szakmai életművéért 2002-ben Szabolcsi Bence-díjjal, 2010-ben Károli Gáspár-díjjal tüntették ki.

kább a háborúk mindenható eljutó pusztítása kell hogy elgondolkoztasson bennünket.

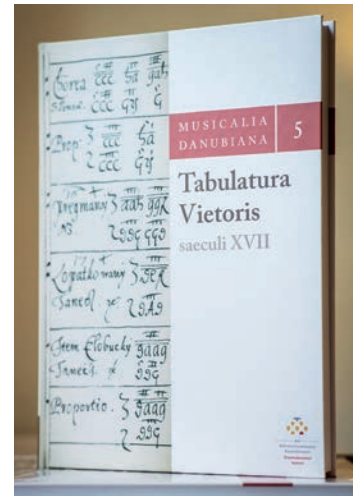
– A Vietoris-kódexhez kapcsolódik az egyik legfontosabb tanulmányom: *Kicsoda hengeríti el nekünk a követ? A magyar zenetörténeti kutatás a korábbi évtizedekben szerette kizárólag azt hangsúlyozni, ami magyar. Viszont a Magyar Királyság soknemzetiségű ország volt. A Vietoris tabulatúrás könyv sok szlovák nyelvű egyházi éneket tartalmaz, ezért biztosan nem olyan helységben készült, ahol a magyarok voltak többségben, hanem ahol a szlovákok. Az egyik bizonyíték emellett az, hogy a szlovák énekeket kétszer írták le: a repertoár jelentős része nemcsak magában a gyűjteményben található meg, hanem ez az anyag került elő a kötet kötetlábjából is. A másik bizonyíték a szlovák eredetre az, hogy a kódex lejegyzője ugyan leírta a magyar énekek dallamait, de mivel valószínűleg nem tudott elég jól magyarul, megkért valakit, hogy egészítse ki a dallamokat magyar szövegkezdetekkel. Tudomásul kell vennünk tehát azt, hogy a Vietoris-kódex, amely magyarországi, sőt magyar zenetörténetünk fontos emléke, túlnyomórészt szlovák vonatkozású. És hasonló a helyzet három további, hasonló korú gyűjtemény esetében is. A lőcsei virginálkönyvet a helyi német ajkúak használatára írták össze, mint arról elsősorban a német nyelvű korallétek tanúskodnak. A soproni virginálkönyv ugyancsak a német Johann Jakob Starck számára készült. A szintúgy vegyes tartalmú Kájoni-kódex*

névadó lejegyzőjéről ez olvasható egy dokumentumban: *Valachus Transilvanus*, vagyis erdélyi oláh. De mindegyik esetben valószínűsíthetjük, hogy a gyűjtemények összeállítói a *natio Hungarica*, valamelyik magyarországi nemzet tagjai voltak. Ebből viszont az következik, hogy a *Hungarica*, *hungarus* szót nem értelmezhetjük, fordíthatjuk automatikusan magyarnak, hanem magyarországinak. Nem is biztos, hogy minden esetben le kell fordítanunk. A dolog kétoldalú. Nekünk összeurópai szemléletbe kell helyeznünk a történelmünket, zenetörténetünket. De azt nem szabad elfogadnunk, hogy a szomszédos országok kisajátítsák, ami pedig nem csak az övék.

– **Ez a gondolatmenet arra ébreszthet rá bennünket, hogy a legfontosabb egzisztenciális kérdések esetenként egy szűkebb tudományágból indulnak ki, de általános, mindenre és mindenkire vonatkozó jelentőségűvé tágulnak.**

– Ehhez kapcsolódva megemlítem azt a tényt, hogy a magyar állam alapításakor és még utána is több száz éven keresztül éltek szláv szerzetesek a Kárpát-medencében. Hátborzongató belegondolni: hogyan alakult volna a magyar nyelv, ha nem a latin egyházhoz csatlakozunk, és már a kezdetektől az anyanyelvű liturgia fejlődik ki nálunk?

– **Kimeríthetetlen a témák bősége, amelyeket még érinthetnénk. Beszélgetésünk lezárásaként forduljunk hát a család felé. Kik szerepelnek az interjút kísérő képen?**

Tabulatura Vietoris saeculi XVII (Musicalia Danubiana 5.). Közreadja Ferenczi Ilona, Marta Hulková. 2., revideált és bővített kiadás. MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, Budapest, 2018.

– Nagycsaládba születtem ötödik gyermekként. Talán szüleink korai halála is hozzájárult ahhoz, hogy nagyon erős köztünk és családjaink közt az összetartás. Ezért is öröm, hogy a kép a férjem hetvenedik születésnapja alkalmából azt a családot örökíti meg, amelybe Isten vezetett: az öt gyermeket, házastársaikat és a kilenc unokát. A következő születésnapra remélhetőleg már tízen lesznek...

■ ECSEDI ZSUZSA

FOTÓ FERENCZI ILONA ARCHÍVUMÁBÓL

Gazdagít az új nézőpont

Bajorországi gyakornok egyházunkban

A szolgálatban való gazdagodás jegyében mint valláspedagógiát és keresztény iskolai nevelést tanuló főiskolai hallgató érkezett először hazánkba 2017-ben Janik Philipsen Németországból. Jelenleg gyakorlati évének egy részét azzal a céllal tölti Magyarországon, hogy megismerkedjen egyházunk helyzetével és mindennapjaival. Itteni élményei és tapasztalatai reménység szerint hatékonyan hozzájárulnak majd ahhoz, hogy otthon eredményesebben végezze a munkáját.

Gyakorlati évének első három hónapjában Janik Philipsen a Bajorországi Evangélikus Egyház és a Magyarországi Evangélikus Egyház testvérkapcsolati munkájával ismerkedett meg, jelenleg pedig a Deák téri gyülekezetben dolgozik gyakornokként. *(Bemutatóközvé a Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Egyházközség Őszi Levél című hírlevelének 2017/2. számában olvasható. – A szerk.)* Emellett a gyülekezethez tartozó óvodában, valamint egy állami és egy evangélikus iskolában pedagógusként szolgál.

Ez a gyakorlati lehetőség ebben a formában eddig nem volt jelen egyházunkban. Egy idegen ország valamely gyülekezetével, annak hitgyakorlatával, egy másik kultúrával való megismerkedés minden

egyházi hivatás művelőjének lehetőséget kínál arra, hogy újfajta látásmóddal tekintsen a saját tevékenységére. A gyakornok az új benyomások birtokában szélesítheti a látókörét, és új, a szolgálata során hasznosítható módszerekkel, ötletekkel gazdagodhat.

Philipsen szerint Magyarországon az evangélikus egyház diaszpórahelyzete miatt a hitvallásnak az identitást meghatározó szerepe lényegesen erősebb, mint Németországban. Ez olyan külsőségekben is megmutatkozik, mint hogy az evangélikusok az „erős vár a mi Istenünk” lutheri mondattal üdvözik egymást. A hitéletben is felfedezhetők jelentős különbségek. Például a magyar evangélikus fiatalok jóval nyíltabban beszélnek személyes hitbéli

kérdéseikről, mint a németországiak, akiknél a hit sokkal inkább a privát szférához tartozik.

Hasonlóképpen fontosak a másfajta iskolarendszerben szerzett tapasztalatok. A német gyakornokot nagyon megfogta a magyar nyelvnek az oktatásban betöltött kiemelt szerepe – például az, hogy Magyarországon az irodalmat külön tantárgyként tanítják. „Azok a diákok, akiket megismertem, egészen rendkívüli tudással bírnak hazájuk költészetével, nyelvvel és irodalmával kapcsolatban” – mondta.

Janik Philipsen gyakorlati évének ez a része a 2018/2019-es tanév végeztével befejeződik, azután otthon megkezdí a valláspedagógusok kétéves felkészülő szolgálatát. Jövőbeli céljai közt szerepel természetesen az is, hogy bekapcsolódjon a Bajorországi Evangélikus Egyház partnerkapcsolati munkájába, ezzel is szélesítve és ápolva a magyar-bajor testvérkapcsolatot.

■ NÉMETH KITTI,

az országos iroda ökumenikus és külügyi osztályának gyakornoka

FOTÓ: ŐSZI LEVÉL

FOTÓ: FABIAN BLÁSE

A név mindenkor kötelez

Befogadás, nyitottság, integráció a Sztehlo-iskolában

Pestszentlőrinc központi részén, a Kossuth téren patinás épület áll: a budapesti XVIII. kerület egyetlen egyházi középiskolája. Az általános iskolát és óvodát is magában foglaló intézményegyüttes 2011 óta működik egyházunk fenntartásában. Keresztény értékrend, magas színvonalú pedagógiai munka, majd százéves múlt, pezsgő jelen – röviden ez a Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium. Az intézmény munkáját a saját alapítványa is segíti.

A gimnázium 1936-ban Kós Károly és tanítványai által tervezett – ma már műemlék – épülete mindig iskola volt. Szimmetrikus, egykor fallal elválasztott két szárnya, leány- és fiúbejárata a nem koedukált oktatás korszakát idézi. Homlokzatán a nevek gyakran cserélődtek: állami intézményként Steinmetz Mikós, majd Hunyadi Mátyás volt a névadója.

Több mint munkahely

Az evangélikus iskolába-óvodába jelenleg nyolcszáznegyven gyermek jár, és százhusz dolgozó gondoskodik a neve-

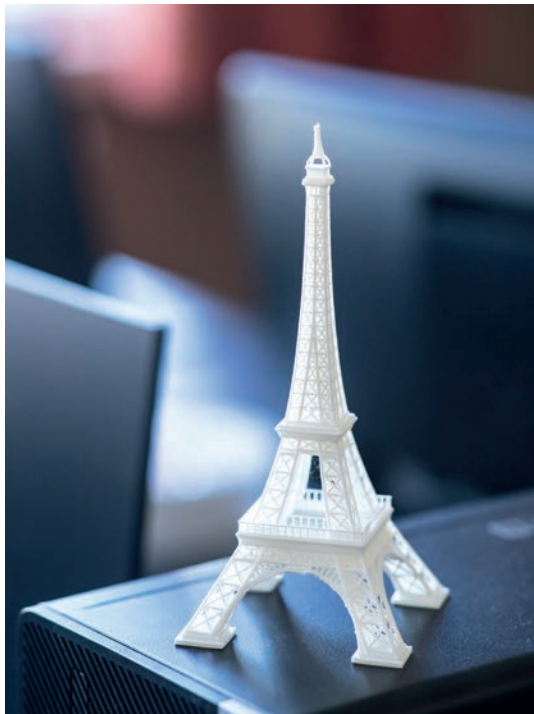
lésükről-oktatásukról. Az általános iskola és az óvoda Szemeretelepen működik; a távolság miatt ünnep az ünnepben, ha valamennyien összegyűlnek a Kossuth téri gimnáziumban és az evangélikus templomban.

Mindezeket már Vicziánné Salla Ildikó intézményvezető meséli. „Pestszentlőrinc százharmincezer lakosával város a városban. A keresztény szellemiséget plántálni igazi missziói feladat! Ma már egyre többen ismerik Sztehlo Gábor nevét, s nemcsak elfogadott, hanem keresett is az intézmény, még az agglomerációból is. A hatszoros-kilencszeres túl-

jelentkezés visszaigazolás arról, hogy jó úton járunk, zajlik a magvetés.”

Vicziánné Salla Ildikó „nyitott ajtós igazgató”: bármikor bekopoghatnak hozzá kollégák és diákok. Negyedik éve van itt; pestszentlőrinci hívő evangélikusként mindig is arra vágyott, hogy egyházi kötelékben dolgozzon. „Az elmúlt évek felújításai modern, kényelmes körülményeket teremtettek ahhoz a szellemi-lelki gazdagsághoz, amelyet iskolánk nyújtani kíván. Intézményvezetői koncepcióm, hogy sokat kapnak a gyerekek, de sokat is várunk tőlük. Csakúgy, mint a pedagógusoktól. A tanári kar döntő többsége ha nem is evangélikus, de keresztény hitben él. Vallom: legnagyobb erőnk hitünk mellett az elkötelezett kollégákban rejlik.”

A Sztehlo tagja a Keresztény Iskolák Nemzetközi Szervezetének, ennek révén továbbképzési lehetőségek nyílnak meg a pedagógusok előtt. ►

Angol, sakk, ehető Eiffel-torony

Mindhárom tagintézmény örökös ökoiskola. „Kis fűszerkertünk hamarosan kiköltözik a parkba. A környezeti nevelés oszlopa a pedagógiai programunknak. Ősszel, a teremtés hetén terményeket gyűjtünk, az istentisztelet után a teli kosarakat hajléktalanok, rászorulók kapják.”

Az igazgatónő hangsúlyozza: a hit nem feltétele a felvételnek, a keresztény szellemiség elfogadása azonban igen. A házi-rend szigorú, dohányzás, színes haj nincs, de nem a külsőség, a belső értékrend számít. „A szülők az iskola szeretetteljes, biztonságot nyújtó légköréért, kiemelkedő tanulmányi eredményeiért választanak minket: érettségizőink kilencven százaléka továbbtanul. Öröm rájuk nézni, helyes, konszolidált gyerekek.”

Az angoltanítás, a Sakkjátásztóter-Sakkpalota-program és a művészeti oktatás már óvodáskorban indul. Az iskola rajz tagozatos diákjainak munkái kiállításokon láthatók, több festőművészt, hangmérnököt, díszlettervezőt „adott már” a Sztehlo. A gimnáziumban vonzó a széles nyelvi paletta, a zenei képzés és a legújabb, az informatika tagozat.

„Egyházi iskolaként feladatunk, hogy ne csak a virtuális térbe navigáljuk diákjainkat, hanem emlékeztessünk a személyes kapcsolat fontosságára. A technika segítse kapcsolatainkat, ne elvállszon”

– fogalmaz meg egy kulcs gondolatot az igazgatónő. Szavait Zámbóné Karner Anikó igazgatóhelyettes is megerősíti. „A »kis Sztehlonak« (az általános iskolának – a szerk.) a tehetséggondozás, felzárkóztatás, integráció a fő profilja. A személyi feltételek ehhez mára már adottak.”

És reménység szerint hamarosan minden egyéb feltétel is meglesz – az általános iskola épületének teljes körű felújítását tervezik ugyanis; a személyijövedelemadó-felajánlásokból befolyó összeg is ezt a célt segíti majd. Az épületet a Klebelsberg Kunó egykori kultuszminiszter nevéhez fűződő, múlt századi népiskola-építési akció keretében emelték 1926-ban, ma műemlék; érdekesség, hogy a felépített háromszáz népiskola-épületből ez az országban az egyetlen, amely máig megmaradt iskolának.

Kevés oktatási intézmény mondhat magáénak hazánkban olyan modern felszereltséget, mint a gimnázium. Takács Ferenc matematika-informatika szakos tanár büszkén mutatja birodalmát: széles sávú internet, vadonatúj gépek és egy csoda: a zümmögő 3D-s nyomtató. Eiffel-torony, karácsonyfadísz, macifigura kerül ki a diákok készítette programozással a nyomtatóból. S ha már ökoiskola: a 3D-s papír kukoricakeményítő-alapú szálból készült, tehát mindez ehető...

„Munkánkat támogató cégek segítik. Az ódon falak között itt a jövő: nemcsak az egyetemre készítünk fel, hanem használható szaktudást is adunk a diákok kezébe.

A legórobotok is unikumnak számítanak: a gyerekek észre sem veszik, hogy játszva tanulnak” – emeli ki a tanár.

Vass-Szabó Andrea óvodai szakértő és Prekler Kata óvodapedagógus, néptánc-tanár a presztízsről, a többletértékekről, a sérült kicsiket integráló jellegéről beszél az óvoda sajátosságai kapcsán. „Keresztény multikulturalizmust valósítunk meg, nem erőltetjük senkire az értékrendet; gyakorlatban éljük meg együtt” – mondja

Vicziánné Salla Ildikó

Andrea. „Hallássérült gyerekeinkért jelenli tanulunk az egész ovicsoporttal, de van végtaghiányos kisgyerekekünk is. A tehetséggondozást is küldetésünknek tekintjük: nekünk ez nem munka: szolgálat” – hangzik közös hitvallásuk.

Ökumené Sztehlo szellemében

És hogyan él a patinás falak között ma Sztehlo Gábor szellemisége? A két intézményvezető egybehangzó válasza szerint a nyitott, integráló, támogató szemlélet az elsődleges. „Nálunk teljes az ökumené, hithű zsidó és buddhista felekezeti diákunk is van.”

Sztehlo Gábor emlékét gondosan ápolják, szobrát szeptemberben megkoszorúzzák. Az egykori Sztehlo-gyerekek rendszeresen látogatják az intézményt: interaktív alkalmakon mesélnék a korszakról. Hoztak emléktárgyakat az egykori Gaudiopolis gyermekközösségből is.

2019 pedig kiemelten fontos év: a Magyar Örökség díjra felterjesztett lelkész születésének századik évfordulójára készülnek. A Fecskefészek óvodában tartott őszi Sztehlo-projekthétről egy szakfolyóirat is beszámolt, az általános iskolában filmmel, kiállítással, közös alkotással emlékeztek.

„A legfontosabb sztehlói örökség a befogadás, a tolerancia, a problémaérzékenység, egymás hitének és kultúrájának meg-

Györi Gábor Dávid

ismerése és tiszteletben tartása. Ha Gábor bácsi itt lenne, nem azt szeretné, hogy a személyét ünnepeljük, hanem azt, ha folytatnánk, amit ő képviselt” – summáza Viciáné Salla Ildikó.

Lelki löket

Milyen mindez a diákok szemével? A végzős Szabó Norma így összegzi, miért jó „sztehlósnak” lenni: „A tanárok segítik a tanulmányi fejlődésünket, a diákságért vannak. A körülményeink komfortossá tételében is élen járnak. A lelki élet nincs ránk erőltetve, szabadságunk van abban, hogy mit viszünk tovább az áhitaton vagy a hittanórán hallottakból. Én hiszek Isten-

ben, szeretem a lelki löketet, amit a hétfői áhítatok adnak. Jók az érzékenyítő napok, amikor vendégek jönnek, segítenek magunkba nézni, láttatni, hogy mik az élet igazi értékei.”

Pindák Attila jövőre érettségizik, a lelkes pályája sem áll távol tőle: „Az imanapok, az ünnepek nagyon jók, összehozzák az iskolai közösséget. Ősszel Zánkán nagy nemzetközi diákközösségben voltunk. Amit ott megéltünk hitben és inspirációban, az sokáig elkísér. Itt, a Sztehlóban óra közti szünetekben páran összejövünk kis csoportban imádkozni az iskoláért, egymásért. Az iskolalelkészünk egyszerre komoly és laza, mindent meg tudunk vele beszélni, bizalommal vagyunk iránta.”

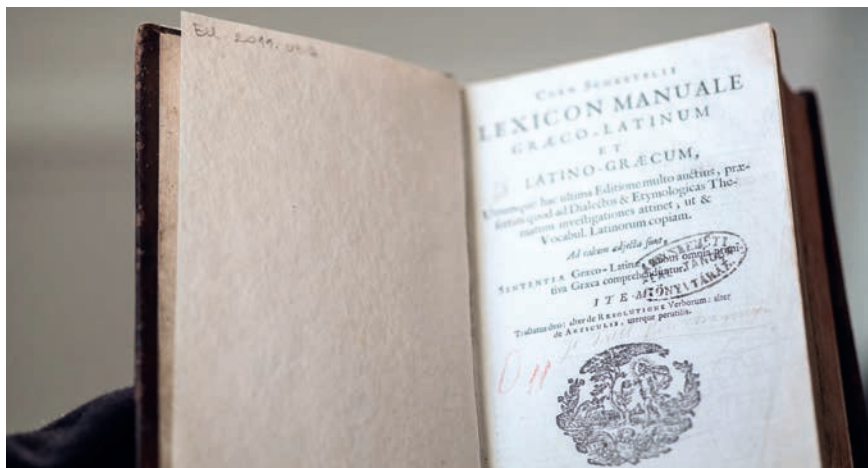
Biztos Szikla

Györi Gábor Dávid iskolalelkész 2013 óta az óvodában és az általános iskolában, két éve pedig a gimnáziumban is szolgál. „Kettős fókuszban élem meg hivatásomat: a sztehlói lelkület és iskolánk jelmondata: »A bölcs ember kősziklára épít« a lelkesi ars poeticám. A csendesnapok, a karácsonyi, böjti, tematikus áhítatsorozatok, a hittanórák jelentik munkám állandó elemeit. Egyszer egy évben megkérünk minden osztályt, hogy jöjjenek el istentiszteletre. Legyen templomi élményük, érezzék az imádság, a liturgia, a közösség erejét. Nincs retorzió, mégis jönnek!”

A fiatal lelkész a pedagógusokkal is foglalkozik, de a „holdudvar”, a szülők megszólítása is a szívügye. Jó adottságként említi, hogy a diákoknak nagyjából a fele az evangélikus hittant választja, a gyülekezeti kötődés hiányában is nyit ezzel egyházunk felé. A lelkész álma, hogy a kis lelki közösségek megerősödjének, növekedésnek induljanak. Ezek egyike a közelmúltban indult, felsősöket megszólító Biztos Szikla Klub.

„Különleges ajándék átélni közösséget a gyermekien tiszta hitű óvodásokkal, az őszinte kérdéseket feltevő általános iskolásokkal vagy éppen megtapasztalni, ahogy a – már óvatosabban megnyíló – középiskolások egy-egy éneket bátran együtt énekelve rezonálnak az üzenet-re. Ez nagy bizonyágtétel. Mára rang lett sztehlósnak lenni. A parkban kocogó tesiórások fennhangon köszönnek »erős vár«-ral a távolban közelítő tanárunknak. Büszkék, hogy idetartoznak” – összegez Györi Gábor Dávid iskolalelkész.

■ STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

Az Alapítvány a Sztehlo Intézmény Gyermekéiért 2011 óta támogatja az intézményegységek tehetséggondozáshoz kapcsolódó eszközvásárlásait és a diákok versenyeken, pályázatokon való részvételét. Az alapítvány célja többek között az iskola nevelési programját szolgáló új eljárások kidolgozása, gyakorlati megvalósítása, anyagi háttérének megteremtése, a tanulók esélyegyenlőségének biztosítása a nevelés-oktatás folyamatában. Az Alapítvány a Sztehlo Intézmény Gyermekéiért számlaszáma: 11718000-20335397.

Megőrizni a tünékeny világot

Asztali beszélgetés Korniss Péter fotográfussal

FOTÓ: ASZTALI LUTHERAN.HU

Hagyományról, elmúló és átalakuló kultúráról, a fotóművészet üzenetéről és egy meghatározó fotográfus ars poeticájáról szolt a Petőfi Irodalmi Múzeumban január utolsó napján megrendezett, telt házaspata. Az Asztali beszélgetések sorozat legutóbbi alkalmán a Kossuth- és Prima Primissima díjas Korniss Péter volt Galambos Ádám beszélgetőtársa.

„A művészi fényképek azon túl, hogy ábrázolnak, közölni is akarnak valamit, aminek csak alkalmá, hordozója, esetleg ugródeszkája az, amit ábrázol” – fogalmazott egy írásában Keresztury Dezső költő, író. Korniss Péter alkotásain ez a „közlés” nemcsak hogy tetten érhető, hanem a fotográfus egész pályáját meghatározó mozzanat. A fotóművész alkotásai ugyanis már az első, az erdélyi Széken rögzített tánczsképeitől kezdve egészen a legutóbbi – éppen a széki asszonyok budapesti munkavállalását megörökítő – sorozatáig mind azt a kérdést teszik fel, és arról számolnak be, hogy ki az ember.

Korniss – számos fotóművésszel ellentétben – mindezt személyes, emberközelű ábrázolásmóddal tárja a nézők elé. Ebből is következik, hogy a fényképezés szó szinonimáját, a megörökítést vallja ars poeticájának. Szándéka, hogy alkotásaival megőrizze a „tünékeny világot”.

A hagyományos paraszti világgal kapcsolatban Korniss Péter elmondta: a múlt

értékeinek megbecsülése, a természetel való szoros viszony, a falu mint közösség fontossága mellett ki kell emelni azt is, hogy „a hétköznapi élet keserves volt”. Ezzel kapcsolatban Tompa Andrea *Omerta* című regényét ajánlotta a jelenlétük figyelmébe, amely a kornissi fényképekhez hasonlóan a paraszti életforma örömeit és nehézségeit egyaránt érzékenyen és hitelesen ábrázolja.

A disputa a Magyar Nemzeti Galériában 2017–2018-ban megrendezett, közel negyvenezer látogatót vonzó, *Folyamatos emlékezet* című kiállítás termei szerint dolgozta fel az eddigi kornissi életművet. Szó esett többek között az 1978–1988 között készült vendégmunkás-sorozatról: a fotográfus egy Tiszaeszlárról hetente Budapestre járó „ingázó”, Skarbit András mindennapjain keresztül a rendszerváltást megelőző korszakra nyitott ablakot.

A jelenlétük megismerhették Korniss Péter *Betlehemesek* című sorozatát,

valamint vetített képek segítségével szó esett az egyes fotók mögött meghúzódó gondolatokról is. „Én arról beszélek, hogy mint fotográfus miként nézek a világra, mit veszek észre belőle, mit akarok megörökíteni. Amikor önök ránéznek egy képre, akkor a saját maguk tapasztalata, élményei szerint olvassák azt. Még az önök véleménye is benne van abban, hogy miként néznek a képekre” – fogalmazott a fotográfus. Mint mondta, munkásságát bár az egész világon nagy sikerrel mutatták be, mégis leginkább Közép-Európában értik meg az üzenetét.

Závada Pállal készített közös könyvről, az *Egy sor cigányról* Korniss elmondta: huszonnégy mai magyar cigány ember életpályáját dolgozták fel, bemutatva, hogy szembe lehet menni a sztereotípiákkal.

A beszélgetés végén a Várfook Galériában rendezett, *Hosszútáv* című kiállítás üzenetéről esett szó. A képek egyik szereplője, a széki Boldizsár Mari – akiről Korniss 1971-ben készítette első felvételét, és azóta kíséri az életét – sokakhoz hasonlóan jelenleg takarítóként dolgozik Budapesten. A sorozatról Korniss elmondta: az volt a szándéka, hogy megörökítse azokat, akiknek még természetes, hogy hordják a népviseletet. Ők az utolsó ilyen generáció, emlékművei ennek a világnak.

Korniss Péter eddigi életművét megismerve igazat adhatunk a brit National Media Museum alapítójának és első igazgatójának, Colin Fordnak, aki a kornissi világról így fogalmazott: „Akárcsak elbírálnói, kik az évek során Kornissnak ítélték az általa kiérdemelt díjakat, mindenki, aki látta munkáit, elmondhatja magáról, hogy adósa a művésznak azért a tudatos válaszáért, miszerint »meg kell örökíteni azt, ami hamarosan eltűnik«. Ők és mi, azaz a tisztelői bizonyára egyetértünk következő kijelentésével: »Fotográfusként ennél szebb feladatot nem is találhattam volna magamnak.«”

■ G. Á.

A disputa megtekinthető az Asztali beszélgetések sorozat YouTube-csatornáján.

Legalább ugassunk!

„Hát nem ironikus? New Yorkban egy gyilkos, erőszaktevő, sorozatgyilkos, pedofil vagy iskolai lövöldöző nem kaphat halálos injekciót, de egy gyermek az anyja méhében igen. A halálbüntetést New Yorkban betiltották, de az abortusz a születés napjáig legális. A jogalkotóknak, akik ezeket a törvényeket alkották, egy napon számot kell adniuk Istennek az összes meggyilkolt életről. Isten kegyelmezzen!” (Franklin Graham)

Az egyesült államokbeli New York államban január 22-én életbe lépett a „reproduktív egészségügyi törvény” (*Reproductive Health Act*), amelynek értelmében egészen a születés pillanáig lehet abortuszt végezni. Az eseményt meg is ünnepelték: a törvényi szabályozás „tiszteletére” több helyszín és épület rózsaszín díszkivilágítást kapott, feministák és homoszexuálisok együtt ujjongtak. Az egyik molinón ez a felirat szerepelt: „Istennek hála az abortuszért!”

A törvény kimondja, „minden állapotos egyénnek alapvető joga van ahhoz, hogy vagy a terhességet válassza, hogy életet adjon egy gyermeknek, vagy az abortuszt”. „...lehetőség van arra, hogy az anya bármikor a büntetőjogi felelősségre vonás veszélye nélkül dönthessen az abortálásról, ha a baba nem életképes, nem élne túl a szülést, illetve ha az anya élete vagy egészsége veszélybe kerül. A törvény ezen kívül lehetővé teszi, hogy ne csak orvosok, hanem más egészségügyi szakemberek (szülésznő, asszisztens) is elvégezhesék a beavatkozást” – olvasható a *Magyar Kurír* katolikus hírportálon. Az egészség veszélyeztetésének fogalmát nem írja körül a szabályozás.

New York állam katolikus püspökei nyilatkozatot adtak ki a törvény életbelépésének napján. A püspökök úgy fogalmaztak – írja a *Magyar Kurír* –, a törvény elfogadása „szomorú fejezete” az állam történetének. „A szenátorok és a képviselők közül, akik megszavazták ezt az abortuszról szóló törvényt, sokan maguk is anyák, akik egykor érezték, ahogy a gyermekük mozog, forgóldik, és rúg a hasukban, és örültek a terhességük előrehaladásának. Sokan mások, ahogy maga a kormányzó is, apák, akik fogták a párjuk kezét, miközben nézték az ultrahangfelvételt, figyelték a gyermekük mozgását, és gyönyörködtek a szívverésének hangjában – olvasható a nyilatkozatban. – E tisztségviselők közül többen maguk sem tökéletes körülmények között jöttek világra: szegénység, egészségügyi problémák, fogyatékoság, széthullott családok. Mindannyian legyőzték ezeket a körülményeket, és vezető szerepet töltenek be államunkban, mert szüleik úgy döntöttek, életet adnak nekik. Köszönetet mondunk mindenkinek, aki társunk volt a tizenkét éves küzdelemben, hogy megakadályozzuk ezt a szörnyű politikát, és minden életvédő New York-inak, akik hallatták hangjukat ennek érdekében. Imádkozunk, hogy mindazok szíve megtérjen, akik ünneplik államunk történetének ezt a tragikus pillanát, és különösen is imádkozunk az elveszett életéért, valamint az államunkban élő nőkért, akik kevésbé vannak biztonságban e törvény értelmében.”

Mit tehetünk hozzá mindehhez? Az ősbűn, az eredendő bűn szellemisége csúcson jár korunkban. Az ember magát teszi istenné, ő mondja meg, mi a jó, és mi a rossz. Ebből csak krízis, szakadás, zuhanás következhet. Mi a dolgunk? Az értelmes,

hitvalló kiállítás, igehirdetés, lelkipozozás, lobbizás a törvényhozóknál. Legalább ugassunk, vakkantsunk vagy vonyítsunk!

„Az örök mind vakok, nem vesznek észre semmit, mindnyájan néma ebek, nem tudnak ugatni. Álmodozva hevernek, szeretnek szunnyadozni. Nagy étvágyú ebek ezek, nem tudnak jóllakni, és ezek a pásztorok nem tudnak figyelni. Mind a maga útján jár, mind egyik a maga nyeresége után, kivétel nélkül. Jöjjetek, hozok bort, igyuk részegre magunkat! Legyen a holnap is olyan, mint a ma, vagy még sokkal jobb!” (Ézs 56,10–12)

„Ti atyátoktól, az ördögtől származtok, és atyátok kívánságait akarjátok teljesíteni. Embergylkos volt kezdettől fogva, és nem állt meg az igazságban, mert nincs benne igazság.” (Jn 8,44)

„Úgy vettem észre, hogy mindenki, aki az abortusz pártján áll, egyszer már megszületett.” (Ronald Reagan)

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

„Olyan döntést hozni, hogy a gyermeknek meg kell halnia ahhoz, hogy saját akarata szerint éljünk – ez nyomorúságos. Úgy érzem, hogy a béke legnagyobb ellensége ma az abortusz, mivel ez nem más, mint háború a gyermekek ellen. Egy ártatlan gyermek közvetlen meggyilkolása, amelyet maga az anya hajt végre. És ha elfogadjuk, hogy egy anya még a saját gyermekeit is megölheti, akkor hogyan utasíthatunk más embereket arra, hogy ne öljék meg egymást?” (Teréz anya)

„Te alkottad veséimet, te formáltál anyám méhében. Magasztallak téged, mert félelmes és csodálatos vagy; csodálatosak alkotásaid, és lelkem jól tudja ezt. Csontjaim nem voltak rejtve előtted, amikor titkon formálódtam, mintha a föld mélyén képződtem volna. Alaktalan testemet már látták semeid; könyvedben minden meg volt írva, a napok is, amelyeket nekem szántál, bár még egy sem volt meg belőlük.” (Zsolt 139,13–16)

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

Jöjjön el a te országod!

Köztünk élő szerzetesnők

A Slachta Margit szerzetesnő, politikus által 1923-ban alapított katolikus női szerzetesközösségnek, a Szociális Testvérek Társaságának a tagjai radikális evangéliumi életre törekednek, de nem elkülönülve a világtól, hanem éppen annak aktív alakítóiként. Részt vesznek az egyház szociális küldetésében; a szeretet, az igazságosság eszközei, a remény hordozói, a szegények és az elnyomottak szolgálói kívánnak lenni. Berkecz Franciskával, a közösség korábbi vezetőjével, valamint Tóth Anna szociális testvérrel beszélgettünk az elhívásukról, a mindennapjaikról és a céljaikról.

– Milyen célok elérése érdekében munkálkodnak a Szociális Testvérek Társaságának tagjai?

Berkecz Franciska: A társaság célja a kezdetektől a társadalom megújulásának szolgálata az élet minden területén. Minden szolgálatunkkal a lelkek mentésére törekszünk, arra, hogy az emberek megismerjék Jézus Krisztust, és épüljön Isten országa. Nem a magunk erejéből munkálkodunk, hanem a Szentlélek erejével próbáljuk Isten megszentelő szeretetét sugározni, hogy gyógyuljon a társadalom.

Berkecz Franciska

– Az a különlegessége ennek a szerzetesközösségnek, hogy támogatja: a tagoknak világi szakmája, munkája legyen.

B. F.: Szeretnénk szakképzett munkatársakként elősegíteni az egyház és a társadalom megújulását. Munkánk az Istennel való kapcsolatunkból táplálkozik. Alapítónk, Slachta Margit hangsúlyozta, hogy fontos: a közösségünk bencés ala-

pokon álljon. Ez többek között azt is jelenti, hogy összehangoljuk az imádságot és a munkát. „Ora et labora!” „Imádkozzál és dolgozzál!”

Tóth Anna: A reggeli imánkkal „beleöltözködünk” a Szentlélekbe, és úgy indulunk munkába. Egész nap figyelünk arra, hogy ne kaptafák szerint dolgozzunk. Ott vagyunk a világban, az élet sűrűjében. Sok olyan helyzettel találkozunk, amikor rászorulunk a Szentlélekre.

– Orvosként hogyan került kapcsolatba Istennel és ezzel a szerzetesközösséggel?

T. A.: Volt olyan idő, amikor csak a barátaim és az éneklés miatt mentem vasárnap a templomba, de aztán kezdtem meghallani, hogy ott érdekes dolgokat is mondanak. Tizennégy éves koromban kaptam az elhívást, hogy szerzetes legyek. Nagymaroson egy ifjúsági találkozón egy atya azt mondta: talán sokan vagyunk, akik gondoltunk arra, hogy szerzetesek vagy papok legyünk. Tartottunk egy húsz másodperces csendet, hogy mindenki gondolja végig, ez mit jelent az életére nézve. Nekem akkor ez a húsz másodperc elég volt, hogy összeálljon bennem a kép: én igazából nem akarok mást, mint Istennel élni. Minden szeretetre való képességet, figyelmemet neki akarom adni, őt szeretném elsősorban szeretni.

– Hogyan jött emellé az orvosi hivatás?

T. A.: Biológusnak készültem, és akkoriban naponta jártam az Örs vezér ténren, és láttam az aluljáróban a hajléktalankokat. Úgy éreztem, hogy amíg emberek így élnek, addig én nem törődhetek az állatokkal; az embereket szeretném segíteni. A családom nagy része orvos, úgy-úgy ez az út adott volt.

Tóth Anna

– Franciska, ön hogyan lett szociális testvér?

B. F.: Érettségi után Szegedre kerültem a bölcsészkarra, magyart és oroszot tanultam. Fiatalokkal együtt olvastuk a Bibliát, és főleg arra figyeltünk, hogyan éljük meg Isten ígését. Az egyik fiatal elhívott egy idős nénihez, Wágner Viktóriához. Kis védőnői szolgálati lakása tele volt fiatalokkal, és az ablakán folyamatosan kopogtattak a szegények és a cigányok, akiknek ő korábban a védőnőjük volt. Láthattam, hogyan néz ki egy szociális segítő szolgálat, ami spontán módon alakul. Ruhaosztás, ételosztás, bevonva a fiatalokat, akik hozzá mentek lelki tanácsért. Elgondolkodtatott: ha Wágner Viktória néni ennyire tud szeretni, akkor milyen lehet az Isten, akiről ő beszél? Ez indította el igazán a személyes hitemet. Ő egyébként szociális testvér volt. Egy-két év múlva, az egyetem után a szívemre helyeződött, hogy teljesen az Úrnak szenteljem az életem.

– Milyen keretek között folyik a szociális testvérek közösségi élete?

B. F.: Az illegalitás éveiben a szociális testvérek általában egyedül éltek, a lelkiiség megélése és a közösségi lelki találkozási kötetek kötötték össze. A rendszer-változást követően lehetőséget kaptunk,

hogy kisebb-nagyobb közösségeket alkossunk. Anna és én egy háromtagú közösségben élünk egy budai társasházban. Van külön imaszobánk, ahol együtt imádkozhatunk, aztán megyünk dolgozni. Este újra összejövünk.

T.A.: Ez olyasmí, mint a család, ahonnan elindulunk a dolgunkra, és ahová visszatérünk, és megosztjuk egymással a napi élményeket, tapasztalatokat, és tanulunk egymástól.

B.F.: Ebben a közösségben Anna orvos, a harmadik testvér egy iskolában igazgatóhelyettes. Én évek óta rákos beteg vagyok. Az, hogy hogyan éli meg az ember a betegséget, már maga szolgálat a környezete felé, de emellett ez a változás hívott engem arra, hogy jobban rátaláljak az imádságra mint szolgálatra. Az imádságban elsősorban azt kérjük, hogy Isten országa jöjjön el a társadalom különböző területein és az egyes emberek életében.

– Az Őrtüzek Imádság Háza nevű imaszolgálatban is aktíván részt vesznek szociális testvéreként. Miként alakult ez a szolgálatuk?

B.F.: 2012–13 körül meghívást kaptam a Magyar Pszichológiai Társaságtól egy ígéretesnek látszó programra. Jobban megvizsgálva döbbenet láttam, hogy ez az alkalom a sámándobolástól kezdve olyan módosult tudatállapot-tapasztalatokra hív meg, amelyek jelentős, életre szóló lelki változást ígérnek, de

közben félelmetes utakat nyitnak meg, és félelmetes eszközökhöz nyúlnak. Mind ez a tudomány nevében történik! Ugyanezen a héten a Margitszigeten összejevett hirdettek, ahol emberek imádkoznak majd, kérve a felsőbb energiákat azért, hogy Magyarország újjászülessen. Egy harmadik, akkoriban zajló program pedig azt a célt tűzte ki, hogy Magyarországon történjen olyan spirituális átalakulás, ami nem a keresztyénséghez köthető, hanem ezoterikus forrásokhoz. Gondolkodtunk, hogy milyen választ tudunk adni mi az érezhetően nagy lelki éhségre, amely ezek mögött a jelenségek mögött van. Felidéztük, amit Slachta Margit mondott: a társadalom megújulása csak a Szentlélek által lehetséges, és nem történik meg kitartó imádság nélkül. Rájöttünk arra, hogy ebben a helyzetben szüntelen imádságra van szükség. Éppen ekkor kerültünk kapcsolatba a világszerte működő Imádság Háza mozgalommal, amely hazánkba is eljutott. Ennek a hatására alakult meg az Őrtüzek Imádság Háza imaszolgálati hely. A szociális testvérek közül néhányunknak az lett a feladata, hogy elősegítsük: Budapesten is legyen egy olyan hely, ahol Istent dicsőítik, és hozzá fordulnak áldásért.

T.A.: Istennek nagyon fontos, hogy mi, keresztyének tudjunk együtt imádkozni. Úgy szeretnénk az Őrtüzek Imádság Házát és a benne folyó szolgálatot alakítani, hogy az a különböző felekezetek számára elfo-

gadható legyen. Az egyik lényeges elem, hogy a szolgálat az ígére épül.

– Mit tudnak tenni az ima „belső szobájában” a világunkért?

B.F.: Látjuk Európa, a Közel-Kelet, az egész világ helyzetét: az emberiség Isten után éhez, akár tudja, akár nem. Ebben a helyzetben mi Istenhez kiáltunk. Az Őrtüzek Imádság Háza idei konferenciájának szentírasi mottója ez: „Mert én újat cselekszem, most kezd kibontakozni...” [Ézs 43,19] Egyiptomból érkezik a főelőadó, akinek nemrégiben hallottuk egy előadását, amelyben azt mondta: ha a Közel-Keletre nézünk, azt látjuk, hogy háború van, de ne ezt lássuk meg! Ha Európára nézünk, ne azt lássuk, hogy a keresztyén gyökereit eleresztő Európa düledezik. Nekünk az a dolgunk, hogy a hit látásával lássuk meg azt, amit Isten cselekszik. Vegyük észre, hogy a közel-keleti keresztyének az üldözések közepette tanúságot tesznek Isten békességéről, megbocsátó erejéről, az ellenségszeretetről. Ők azt vallják, hogy nem vesztesek, hanem a győztes Jézus Krisztus oldalán állnak. Ehhez a győztes Krisztushoz imádkozunk mi is, hogy árássa ki a Szentlelkét, újítsa meg Magyarországot és Európát. Magyarország a történelem folyamán sokat harcolt a keresztyénségért. Most az imádság és a szeretet fegyverével küzdünk azért, hogy megvalósuljon Isten akarata, amint a mennyben, úgy a földön is, és eljőjön Isten országa.

■ ERDÉSNÉ KÁRPÁTI JUDIT

FOTÓK: EVANGÉLIKUS MISSZIÓI KÖZPONT

Tócsázunk

Már sokszor gondolkodtam rajta, milyen jó, hogy nem nekem kell kitalálni, milyen legyen az időjárás. Rendes volt az Úristentől, hogy magára vállalta ezt a macerás munkát. Nyilvánvalóan a legrémesebb feladatok egyike lehet ez: az egyik ember strandra készül, hisz június van, a másik aratni szeretne, hisz június van, ellenben például aki nem bírja a tartós hőséget, az mihamarabb enyhülést kívánna, az se baj, ha záporral érkezik... De ami még ennél is rosszabb, hogy vannak igazán vacak idők is, amelyeknek senki nem örül.

Senki, kivéve a papkisasszonyokat. A csontig hatoló, gonosz, szemerkélő eső például ilyen. Csupa nyirkosság minden, az ember szeme is tele van a szitáló vízzel. Nem is megy ki ilyenkor más, csak akinek olyan kicsi lakása van a három-négy gyerekéhez, mint nekünk. Benn estig összezárva nyilvánvalóan megbolondulnának a lurkókat szétfeszítő nagy energiáktól, szóval nem kérdés, muszáj legalább sétálni. (Persze sétálni csak én tudok, a tíz év alattiak csupán futni képesek.)

A gumicsizma, esőkabát alapfelszerelésnek elmegy, de az igazán menő az esőnadrág. Nem mintha abban nem áznának ronggyá a kölkök, csak a felnőtt lelki békéje miatt, hogy ő mindent megtett, ami rajta állt. A lányok már nem olyan picik, felöltöznek egyedül. Más kérdés, hogy mennyi idő alatt. Ezt ne is részletezzük. Mire hajam hollószíne őszbe fordul, indulásra kész

mindenki. Túl vagyunk néhány „juj, nekem mégis pisilni kell”-en, kipróbáltuk, hogy csizmára nehezebb felvenni a nadrágot, mint fordítva, tehát indulás.

– Vannak tócsák is? – kérdezi izgatottan Mókus lányom.

– Csak azok vannak – mondom rezignáltan, mire ő nagyot ugrik örömeiben, aztán zord pillantásomra tekintettel bűnbánóan megcsóválja a fejét.

– Ó, ó, hát sajnós... – motyogja nagyon erőltetett szomorzkodással, aztán boldogan kiszalad beleugrani a legnagyobb pocsolóába.

Mire bezárom magunk mögött az ajtót, már mindenki vizes és derűs. Szaladnak, fröcsköl a víz szerteszét. Néha magam mellé parancsolom őket. Nem lehet ezt csak így. Legyen valami pedagógiai jelentősége ennek a tocsogásnak.

– Ki emlékszik a víz körforgására? – buggyan ki belőlem a kérdés.

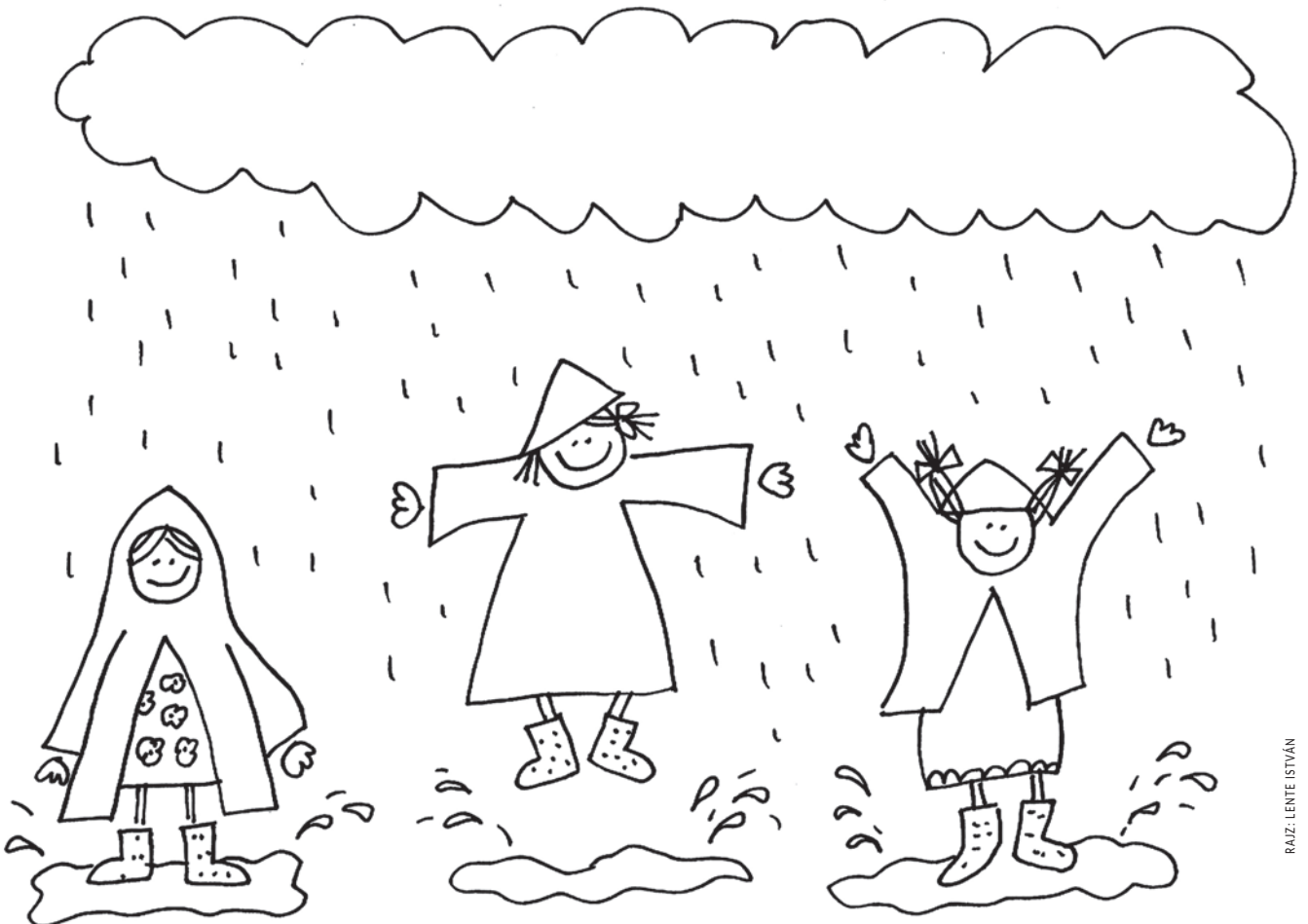
– Jaj, anya, ezt már mind tudjuk, sőt unjuk – nyekergik kórusban. – Inkább gyűjtsünk csigát.

– Jó, gyűjtsünk. Ki tudja, ez a csíkos milyen csiga?

– Pannon – morrant a legkisebb. – Ezt a dedósok is tudják.

Feladom. Ázunk, tócsázunk. Olyan aranyosak, hogy végre én is belefeledekzem a pillanatba. Egy kis tócsában megcsillan egy csöpp égdarab...

■ FÜLLER TÍMEA

Itt a farsang, áll a bál

Így mulatnak a mai evangélikusok

Megmutatni magukat a nyilvánosságnak, önfeledten szórakozni és közben jótékony célra gyűjteni – így foglalhatnánk össze, mi sarkallja a hazai evangélikusokat a farsang időszakában egy-egy bál megrendezésére. Evangélikus báli körkép.

FOTÓ: MEZŐBERÉNY I. KERÜLETI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

A január–február, sőt önmagában a tél sokak számára nem az év legkedveltebb időszaka. De éppen a böjtelő időszakban jó együtt örüvendezni, bálakat rendezni, farsangra beöltözni. A karácsonyi ünnepek fáradalma és az év végi zárások izgalma már elhalványult, ilyenkor, feburárban adódik lehetőség egy kis önfeledt ünneplésre, különösen, ha az összejövetelnek nemes célja is van.

Láthatóvá tett rejtett kincsek

Nem túlzást azt állítani, hogy az alföldi gyülekezetek élen járnak a bálók szervezésében. Mezőberényben 2002-ben szervezett először ilyen az evangélikus gyülekezet, így idén már „nagykorú” a bál. Az estek mindig ugyanott és hasonló programmal zajlanak. A templom mellett álló Berény Étterem és Szálloda – valaha Magyar Királyi Szálloda – impozáns épülete fennállása óta a táncos mulatságok megfelelő helyszíne.

„A vendégfogadás és a köszöntő után közösen elénekkeljük a *Himnuszt*, a vacsora főfogását követően pedig nyitótánc következik – meséli érdeklődésünk-

re a Mezőberény I. Kerületi Evangélikus Egyházközség lelkésze, Lázárné Skorka Katalin. – Igyekszünk evangélikus egyházunkhoz kötődő fiatalokat, amatőr művészeti csoportokat felkérni a megnyitásra, hogy láthatóvá váljanak közösségünk rejtettebb kincsei. Öröm, amikor volt konfirmandusaink táncversenyeken eredményesen szereplő párosok tagjaként vagy épp néptáncosokként mutat-

koznak be, de az is előfordult már, hogy a helyi német hagyományápoló egyesület révén a Freizeit Tanzgruppe sváb táncával kezdődött a bál. Az est nivóját jelzi, hogy rendszeresen meghívunk hangszeres vagy énekművészeket, színészeket. Tavaly óvodások és kisiskolások farsangi műsorát hallgathattuk meg, ebben az évben gimnazistáink táncában és énekes összeállításában gyönyörködhetünk.”

A jótékonyági bál az Erős Vár Alapítványt segíti, amely fogyatékkal élő, hátrányos helyzetű gyermekeket, rászorulókat, időseket támogat a kilencvenes évek elejétől.

Összekovácsoló szervezés

Kondoroson hét évvel ezelőtt kezdtek először bál szervezésébe az evangélikus gyülekezet tagjai. Kondor Péter akkori esperes és Dankó Béla országgyűlési képviselő is támogatóan állt a kezdeményezés mellé, ők lettek a fővédnökei az azóta is rendszeresen megtartott színvonalas estének. A százhuszonöt fős rendezvényt a helyi lelkész, Tuska Tibor és a presbitérium tagjai szervezik.

„A célunk megmutatni magunkat a városban, és hogy jól érezzük magunkat a farsang időszakában. ▶

FOTÓ: KONDOROS FACEBOOK-OLDALA

Emellett mindig egy-egy jó cél is összekovácsolja a résztvevőket, hiszen a tombola és az est bevételeit jótékonyági célokra fordítjuk” – mondja a lelkész. Volt már, hogy a gyülekezeti terem rendbetételére vagy valamilyen gyülekezeti programra, máskor hittantáborra, hittankönyvekre, tanévzáró ünnepségre, avagy a gyülekezet mindennapjaiban használatos tárgyi eszközökre gyűjtöttek. A szervezés sok feladattal és odafigyeléssel jár, ez is segít a közösségi összetartozás erősítésében.

A kondorosiak ez évben már kimulaták magukat. A február 2-án tartott rendezvényt Kondor Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke és Ribárszki Péter, Kondoros város polgármestere nyitotta meg. A zenét idén a Thomassy Party Band szolgáltatta, amelynek ezúttal a gyülekezet kántora, Varga Kornélia volt az énekes. A műsorban ez alkalommal fellépett a lelkész is, korábban pedig arra is volt példa, hogy a gyülekezet kórusa szerepelt.

Vallástól függetlenül

A Gyulai Evangélikus Egyházközség szervezte bál idén február végén várja a mulatni vágyókat. Pápai Attila lelkész a *Gyulai Hírlapnak* elmondta: a programra minden helyit szeretettel várnak, vallási hovatartozástól függetlenül.

„A bálon egy nyári tábor megszervezésére gyűjtünk, amelybe szintén nem csak evangélikus gyerekeket hívunk. Február 23-án, szombaton 18 órakor kezdődik a rendezvényünk, amelyre több programmal is készülünk” – árulta el a lelkész. A bálnak a Park Hotel ad otthont, az esemény védnöke Nagy Zoltán, a Kelet-békési Evangélikus Egyházmegye esperese lesz.

Több mint négyszázan

A tótkomlói gyülekezet közösségének ifjúsága nyolc évvel ezelőtt állt elő azzal a gondolattal, hogy szerveznek egy rendezvényt, nagyszabású rendezvényt, amelyen lehetőség nyílik mind a fiataloknak, mind az időseknek, mind pedig a gyülekezet iránt érdeklődő tótkomlóiaknak a kapcsolatteremtésre – tájékoztatta szerkesztőségünket Kornese Mária, Szpisák Attilának, a gyülekezet lelkészének a felesége. – A bevétel célját is megfogalmazták a gyerekek, szerintük ugyanis a bálon összegyűlt összeg egy teljes évig tudná támogatni az ifjúsági munkát, a gyermektá-

borokat, az ifjúsági csendeshetet és a pasiszolgálatot. Már az első évben bebizonyosodott, hogy ismét kishitűek voltunk, hiszen első alkalommal az összes belépőjegy gazdára talált, és a támogatók is szép számban álltak az elképzelés mellé. Ifjúságunk és családjaik az első báltól kezdve mérhetetlen mennyiségű önkéntes munkával és odaadással támogatták a rendezvény megvalósítását. A feladatok ki voltak osztva, ahogy ma is. Ki a médiamunkáért felel, ki a dekorációért, a jegyek árusításáért, a terítésért, a menü összeállításáért, a tombolatárgyak összegyűjtéséért.”

gálat is teljes infrastruktúrájával segít, s a vacsorát mindig az evangélikus konyhánk biztosítja. Sajnos a résztvevők számát a helyi lehetőségek behatárolják, így a több mint négyszáz fő megvendéglése nagy feladat egy közel ötvenfős önkéntes szervezőcsapat számára, de – bízva az Úristen kegyelmében – mindig lesznek lelkes családok, akik szolgálatukkal támogatják gyülekezetünk ifjúsági munkáját. Nagy örömünkre szolgál, hogy az Evangélikus Hittudományi Egyetem hallgatói is rendszeresen, nagy létszámban részt vesznek a bálon.”

FOTÓ: TÓTKOMLÓSI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

Azért, hogy megőrizték a szervezőgárda lelkesedését, két évente változtatják a csapat tagjait. Mindig a konfirmált gyerekek családjainak a feladata a szervezés, a bál lebonyolítása, majd utána az elpakolás. Igaz, hogy a bál, mint mindenhol, egyestés rendezvény, de a szervezőcsapat már hónapokkal előtte elkezdte a munkát. Az eseményt megelőző napokban időt és energiát nem sajnálva veszik ki a részüket a feladatokból, és a rendezvény alatt is készenlétben állnak, hogy a cél érdekében minden gördülékenyen menjen. Ezáltal is hálát adva és egy közösségként hirdetve az Úr dicsőségét.

„Most már elmondható, hogy Tótkomlóson a keresztyén bál fogalomává vált. Nélkülözhetetlen mind a gyülekezetünk, mind Tótkomlós város életében – magyarázza Kornese Mária. – A teljes összefogás azt jelenti, hogy a gyülekezet tagjai nagy létszámban vesznek részt, de az intézményeink, például a szeretetszol-

Keringővel köszönnek el

Hatodik jótékonyági bálukra készülnek 2014 óta a szarvasiak. Lázár Zsolt esperes, az egyik főszervező érdeklődésünkre elmondta, hogy hagyományosan mindig a farsangi szezonban tartják az ótemplomi és az újtemplomi gyülekezet közös mulatságát. A népszerű jótékonyági alkalom célja minden évben a fiatalok és a gyerekek gyülekezeti programjainak, többek között nyári táborainak támogatása.

Lázár Zsolt segítője Fabó Polett, az ótemplomi egyházközség presbitere, de a programban oroszlánrészt vállalnak a Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola nyolcadikosai is, akik keringőt táncolnak, ezzel is elköszönve az őket támogatóktól. A színjátszók minden évben színvonalas előadással készülnek Himerné Duló Erikának, az iskola tanítójának vezetésével. A diákok feladata az is, hogy elegáns ruhájukban a rendezvényre

érkező mintegy kétszázharminc vendéget fogadják, s a helyükre kalauzolják.

Elmaradhatatlan program a tombola, illetve az apa-lánya és anya-fia keringő. Utóélete is van a bálnak: népszerűek a gyülekezet közösségi felületein publikált, hivatalos fényképek által készített képek.

Megjelenni a városban

A Dunántúli sem marad el a farsangi örövendezésben az Alföld mögött. Kaposváron már a hatodik evangélikus bált tartották idén. A rendezvény célja mindig kettős.

„Egyrészt szeretnénk ezzel az esttel is jobban megjelenni a város közéletében és olyan evangélikusok számára is megmutatni a gyülekezeti közösség élményszerű voltát, akik talán még mindig azt gondolják, hogy evangélikusnak lenni nem jelent mást, mint templomba menni vasárnap és fizetni az egyházfenntartást – mondja Pongrácz Máté lelkész. – Az első bálunkat még a gyülekezeti termünkben szerveztük, de az évről évre növekvő létszámmal most már megtöltünk egy rendezvénytermet is. Száz fő fölött vagyunk.”

A bál másik fő célja itt is a jótékonykodás. „Az elmúlt években mindig olyan célt fogalmaztunk meg a bál bevételét illetően, amely nemcsak a kaposvári evangélikusok számára fontos, hanem egybekapcsolja a somogyi evangélikusokat. Így gyűjtöttünk a somogymegyesi és az ecsenyi templom felújítására és az ifjúság számára, valamint a kaposvári gyülekezet fejlesztésére is fordítottunk már bevételeket. Idén a kilencvenéves evangélikus templom bádогоzását újítjuk fel az összegből. Ez a bál a jó hangulat, a közösséggé formálás eszköze

FOTÓ: KAPOSVÁR, LUTHERAN.HU

mellett hatalmas anyagi segítség is a külföldi célok megvalósításához” – magyarázza a lelkész.

Kaposváron magát a bált a férfikör szervezi, s helyet kap benne tánc, zene, vidám képvetítés az elmúlt évről, fotósarok, pálinkakuckó, és nyitányként egy rövid áhítat sem marad el.

Határtalan örövendezés

És most tekintsünk a határon túlra is. Idén negyvennegyedik alkalommal rendezték meg a katolikus egyház szervezésében a fellbachi Schwabenlandhallében a Stuttgart környékén élő magyar közösségek jótékonyági bálját, amely talán egész Németország egyik legnagyobb magyar rendezvénye.

Stermeczki András evangélikus lelkész – aki jelenleg a Kőrösi Csoma Sán-

dor-program támogatásával Németországban végez szolgálatot – elmondta, hogy a város vezetőségének részéről Gabriele Zull fellbachi polgármester köszöntötte a vendégeket. Ő nem először volt a rendezvény házigazdája, ráadásul az első magyar-német testvérkapcsolat is az ő településéhez kötődik, Pécs városával.

Mellette az est díszvendége, dr. Palkovics László innovációs és technológiai miniszter mondott köszöntőt, továbbá a bál védnöke, dr. Berényi János főkonzul is jelen volt. A megnyitón dr. Tempfli Imre plébános beszélt.

„A szép számban jelen lévő cserkészek előadásukkal a vérszerződés pillanatát elevenítették fel, s a mulatság egészen hajnali három óráig tartott – számolt be az eseményről Stermeczki András. – A Kis Csöbörccsök, a helyi magyar néptáncgyűttes gyerekcsoportja pedig császárszállási tánccal örövendeztette meg a közönséget. A szervezés profi volt, a fellbachiak a felnőtteken kívül gondoltak a gyermekekre is, hiszen gyerektáncház, kisvonattal felszerelt játszósarok és bűvész is várta őket. Az est bevétele a helyi cserkészcsoport munkáját szolgálja, ami majd kétezer résztvevő adakozott.”

A farsang hossza a húsvét időpontja miatt évről évre változik: vízkereszt napjától, január 6-ától a húsvétot megelőző negyvennapos nagybőjt kezdetéig, azaz hamvazószerdáig tart. Idén extra hosszúságúra, két hónapnyira nyúlik ez az időszak, van tehát még idő az önfeledt, ám mégis Istennek tetsző mulatozásra.

■ Összeállította: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

FOTÓ: SZARVAS-ÓTEMLŐMI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG FACEBOOK-OLDALA

Madárfarsang

Minusz tíz fok. Az egy hete lehullott hópaplanon szikráznak az alacsonyan delelő februári nap sugarai. A határ néma csendjét csak lépéseim csikordulása töri meg, amint a szűz hóban törtetek fel a dombra. A Látó-hegy tetején a néhai fakilátó tövében lévő sűrű kökénybokrok menedékében meghúzódó citromsármánycsapat fel is rebben a zajra. Már megbántam, hogy megzavartam a nyugalmaikat, ezért nem a dombgerincen haladok tovább, hanem lekanyarodom az Újszőlők alatti dűlő felé. A fák gallyairól leborotválta az éles északi szél a havat, és a tavaszi metszést váró csupasz szőlővenyigék is némán merednek az ég felé.

Egy vén diófa törzsén ételmelet keresgélő nagy fakopács is hangtalanul libben tova, megriadva nyikorgó lépteimtől. Amint befordulok a dűlőre, az útszéli ördögcérnabokrok tövében foglyok és fácsánok seregét pillantom meg. Tavasztól őszig jó dolguk volt, hiszen a közelben lévő télesztanya hullajtott takarmányaiból

és a kártevő rovarokból bőven jóllakhattak. De most hó fed mindent. Éheznek. Begyűk hiába követelőzik, nemigen tudják csillapítani kínzó éhségüket. Már azt is nagy kegyelemnek élik meg, hogy a süvítő északi szélről az ördögcérnabokrok fedésében kissé megmelegedhetnek, napfűrdözhetnek. Bezzeg a balkáni gerlek ott sürgölődnek a kukoricagórénál. A tető kúpcserpei alatt az éjszakai zsákmányukat emésztő baglyok megértő pislantásaitól kísérve degeszre tömhetik a begyüket nap mint nap. Az istállók nád-fedelében tanyázó verebek sem panaszkodhatnak, mert nekik is bőven terítettek asztalt a sertés- és marhaetetőkön. De mi van a többiekkel?

Madaraink rendszeresen napjaik minden percét azzal töltik, hogy beszerezzék kis testük életben tartásához a napi kalóriát. Tehát rájuk nem vonatkozik a „nyolc óra munka, nyolc óra pihenés, nyolc óra szórakozás”. Ezek a zord téli napokon az a szűk nyolc óra – amíg látnak, és mozogni tudnak – áll rendelkezésükre az ételme-

lez az a fűtőanyag beszerzésére. Míg mi a meleg, fűtött szobánkból szemléljük a szép, havas tájat, gondoljunk dalos vagy daltalan, színpompás vagy szerény külsejű madár barátainkra, és hason meg ínségük ezekben a hideg hónapokban. Elég, ha fabrikálunk vagy veszünk egy kis etetőt, s ha rászánunk pár forintot a fekete napraforgóra vagy madárgolyóra, melyet a gazdaboltban olcsón beszerezhetünk. Cserébe hálás siserahad látványában lesz részünk, amelynek a viselkedését, szokásait tanulmányozhatjuk a zord téli napokon. Így szemlélhettem az évek során már néhány vonuló és áttelelő madarunk téli napjait etetőimen.

Állandó és legkorábban érkező kosztosaim a cinkék. Egy-egy magot felkapnak az etetőről, és a fa ágain egyik lábukkal fogva, csőrükkel felnyitva eszik ki a belét. Nem sokkal utánuk érkeznek a zöldikék. Ők az etetőn morzsolják szét a szotyit. A hulladékot majd a később érkező verebek szedik fel az etető alól. A tengelicék követik őket. Ők is piny-

A SZERZŐ FELVÉTELEI

félék, és hasonlóképpen étkeznek, akár csak az erdei és fenyőpintyek. Utóbbiak már februárban északabbra költöznek, de vannak vonuló madarak, mint például a csonttollúak, amelyeket színes tollazatukról és bóbítájukról könnyen felismerhetünk. Néha nagy létszámú csapatban érkeznek, de csak egy-két napot töltenek itt, és mennek tovább. A fekete sapkás szürke barátok – barátposztátok – is seregesen jönnek, és ha netán van egy nagy gallyrakás az udvarunkban, biztosan megtelepszene pár napra. Igaz, ők nem a szotyira vágnak, hanem a bogókat kedvelik, így a házunk falán burjánzó vadszőlő lila termését szemezgetik. Egy páros itt rakott fészket kertünk borókabokrában. Fekete rigóink is e vadszőlővel vészelik át a zimankót, és a vörösbegyek is ezt a bogókat kedvelik és fogyasztják rendületlenül.

Alkalmi látogatója etetőimnek egy meggyvágópár. E természetes testű, szigorú tekintetű páros mindenkit megriaszít. Így amíg ők falatoznak az etetőn, a tengelicék, zöldikék, cinkék, de még a szemtelen verebek is tisztas távolságból szemlélik lakmározásukat, és csak távozásuk után merészkednek vissza. Így van ez a harkállyal is. Tekintélyt parancsoló méreté-

nél fogva a többiek távolabb várnak, míg őkelme kiválasztja a legnagyobb falatot, amelyet a fa kérgébe helyez, és onnan tör fel és eszegeti meg. Még szerencse, hogy pár szem után odébbáll, így a többiek zavartalanul folytathatják a lakomat. A ma-

vagy eme hízott gerlék az áldozatok. De hát bele kell nyugodnom, mert hisz ez az élet rendje.

Az elszaporodott szarkák némán gyülekeznek szomszédom diófáján, és etetőimet meg se nézik. A varjak csa-

Míg mi a meleg, fűtött szobánkból szemléljük a szép, havas tájat, gondoljunk dalos vagy daltalan, színpompás vagy szerény külsejű madár barátainkra, és hasson meg ínségük ezekben a hideg hónapokban.

tyásmadarak – szajkók – is csak ritkán és röviden vizitálnak az etetőn. Úgy tűnik, nekik van valami titkos éléskamrájuk, ezért nem szorulnak rá az ingyenkosztra. Amúgy szép látvány óvatos, színpompás megjelenésük. A villanydróton teli beggyel ücsörgő balkáni gerlék megelegedve nézik a habzsoló madársereget. Ők is a földről szedték tele a begyüket. Sajnos azonban kosztolnak itt hívatlan vendégek is, a karmalyok és a sólymok. Szomorú tapasztalatom, hogy leginkább a cinkék, a tengelicék

pata sem érdeklődik terített asztalom iránt. Ők átkutatva minden hulladékot, a szemetek eltakarításában tesznek nagy szolgálatot. Amikor a plázák parkolójában az amúgy rejtőzködő, félnék búbospacsirtákat látod, amint leküzdve félelmüket a bevásárlókosarak közt keresgélnek a morzsákat, kérlek, gondold azokra a korgó begyűekre, akik arra várnak, hogy egy-két marék szotyival te is hozzájárulj a madarak farsangjához.

■ GYÖRI ANDRÁS TIMÓTHEUS

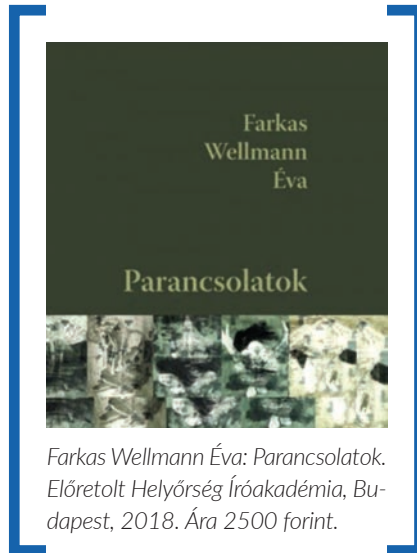
Parancsolatok

Farkas Wellmann Éva új kötete

Új kötetel jelentkezett a marosvásárhelyi születésű Farkas Wellmann Éva. A világhálón azt olvashatjuk a nemrégiben megjelent költeményekről, hogy a kiváló költő ezúttal a Tízparancsolat ihlette verseket gyűjtött egybe, de ne számítsunk szokványos vagy akár patetikus feldolgozásra... Tíz vers – tíz gyöngyszem, tíz grafika, amely nemzetközi biennálén nyert díjat, és tíz dal CD-n a sepsiszentgyörgyi Evilági zenekar előadásában.

A ki elolvassa a *Parancsolatok* című, vékonyka, ám annál tartalmasabb kötetet, csak egyetérteni tud az előző mondatban idézett megállapítással a gyöngyszemeket illetően. Ez a szerző negyedik könyve; az említett erdélyi zenekarnak köszönhetően születhetett meg: a zenészek kérték fel őt egy versciklus megírására.

Farkas Wellmann Éva egy vele készült interjúban azt vallotta, nehezen szánja rá magát a versírásra. Az olvasók per-

Farkas Wellmann Éva: *Parancsolatok*. Előretolt Helyőrség Íróakadémia, Budapest, 2018. Ára 2500 forint.

sze nem tudhatják, hogy a *Parancsolatok* versei könnyen vagy nehezen születtek-e meg, mindenesetre öröm olvasni az igen kiforrott mondanivalót.

Tíz isteni parancsolatra adott tíz emberi, versben született választ vehet kezébe az olvasó. Elgondolkodtató sorokat. Épp ezért nem érdemes egyvégtében vé-

gigolvasni a kötetet; sokkalta jobb és mindenképp hasznosabb úgy ízlelgetni, mint a nemes bort, az egyes szavakat. Hiszen tükröt tartanak elénk, és megmutatják, kik és milyenek vagyunk. És ez a szembesítés bizony nem mindig kellemes...

Ám a jó hír az: Isten és az ő kegyelme, jósága és irgalma nem változik. Nekünk azonban kell és lehet is változnunk, és ehhez nem vagyunk csupán a magunk erejére szorulva. Tőle, az Úrtól kérhetünk erőt, készíttést a jóra, hogy igazabbá, istenibbé lehessünk. Ebben a törekvésünkben jelenthetnek segítséget a költő versei is.

A kötet egyik darabját idézve:

*Hogy szeretlek, nem véletlen szeretlek.
A szolgágnak házából kihozlak.
De hiúság vagy magadnak és nekem:
hogy én lakhassak minden templomodban.*

*Lassan belaklak. Szándékom leszek,
félő főbérője a gyöngö testnek;
leszek az ok, hogy úr magad lehess
félelmeden. S maradj meg alperesnek.
(Létezésben egyszerű)*

A könyv ingyenes zenei CD-mellékletet is tartalmaz, és a Kárpát-medencei Tehetséggyondozó Nonprofit Kft. jóvoltából jelent meg.

■ GAZDAG ZSUSZANNA

Hallhatóan evangélikus!

A Magyarországi Evangélikus Egyház félórája

Kéthetenként hétfőn, 13.30-kor a Kossuth rádió műsorán
Interneten: Mediaklikk.hu

Kövessen bennünket az interneten is: evangelikus.hu

Naponta aktuális tartalommal, lelki táplálékkal, friss hírekkel, érdekes interjúkkal, véleményekkel, videókkal és képekkel várja Önt a Magyarországi Evangélikus Egyház hivatalos honlapja.

Egy kattintásra vagyunk Öntől!

Építő egyház-provokáció

Martin Werlen: Már késő

„Isten megtapasztalásáról sajnos gyakran épp azokkal nehéz beszélni, akik önmagukat hívőnek tartják, és arról panaszkodnak, hogy manapság olyan kevés a hiteles keresztény” – olvashatjuk Martin Werlen felrázó gondolatát a *Már késő* című kötetében. A bencés szerzetes, nyugalmazott apát arról is szól, hogy az egyház legveszélyesebb ellenfelei nem az ateisták.

Imára kulcsolt kézzel, kényelmesen hátradőlve, másokat okolva, a globalizációt és a szekularizációt felelőssé téve vagy a krisztusi hit építő és mindig újrakezdésre buzdító energiájából szemléljük az egyházat? Martin Werlen, a svájci einsiedelni apátság emeritus apátja, a svájci püspöki kar tagja a *Már késő* című kötetében (a magyarul szintén megjelent, *Fókuszban – Egyházprovokációk*, illetve *Hová jutnánk? – Prédikáció helyett megtérés* című könyveivel hasonlóan) óva inti az olvasót a megnyugvástól.

A szerző leszögezi: ha nem vesszük komolyan az evangéliumi tanítást, hanem kifogásokat, ideológiákat gyártunk a cselekvés, a testvérszeretet, a mások megszólításának elmulasztására, akkor bármennyire a krisztusi utat hirdetjük is, mégsem azt járjuk. „Vajon nem inkább az egyház hagyta ott az embereket, mint az emberek az egyházat?” – fogalmaz az egyházi nyelvvél, az elidegenedéssel kapcsolatban a szerzetes.

Werlen szerint nem a tanítással, hanem a közvetítéssel van a probléma – ennek felismerésére, az újítás felvállalására, a bátor kiállásra, a párbeszéd keresésére buzdít a könyv. A szerzetes ezért is írja, hogy „az emberek pozitívan reagálnak a kreativitásra, amely hitünk egyik gyümölcse”. Ám figyelmeztet is: „Ha a hit egyhangú, akkor nem keresztény. A keresők jogosan hagyják el az egyházat, ha unalmas. Ilyenkor az egyház nem éli meg a hivatását. Az élő hit eredeti és dinamikus. Nem tér ki az emberek kérdései elől. Az efféle hit sokaknak erőt ad.”

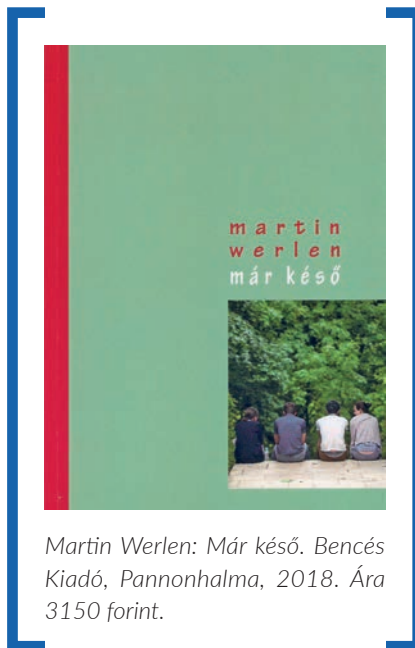
A kötet kitér az egyházi nyelv kérdésére, de a tradícióhoz való görcsös ragaszkodás hátrányaira is. Utóbbiról hangsúlyozza, hogy „a tradíciókhoz való makacs ragaszkodás képes arra, hogy torlaszként állja

az utat az egyház előtt”. Ennek fényében a szerző megállapítja: „Az egyház legveszélyesebb ellenfelei véleményem szerint nem az ateisták. Sokkal inkább azok a keresztények rombolják az egyházat, akik teljes meggyőződéssel kiállnak annak érdekében, hogy az egyházban minden maradjon a régiiben, hogy a prófétai hangok elnémuljanak, és újra nyugalom legyen.”

Transzparens egyházra van szükség – mondja Werlen. A kötet arra figyelmeztet, hogy amikor templomba járó hívőként az üresen maradt padosorok miatt a lelkeszt hibáztatjuk, vagy lelkeszként a híveinknek vagy a település lakóinak rójuk fel, hogy nem járnak eléggé buzgón istentiszteletre, akkor jó lenne, ha eszünkbe jutna, hogy Krisztus egyháza olyan cselekvő, befogadó és nyitott közösség, amelyben az invitálás nem mások kritizálásával, sokkal inkább az önkritika gyakorlásával, az érthetőséggel és barátságossággal kezdődik.

„Az eleven keresztény közösségekre a vendégszeretet jellemző. Nem zárkóznak el. Az emberekkel együtt járnak az utat. Nem ítélik meg felülről lenézve a világot és a többi embert” – írja az apát. Könyve pedig katolikust és protestánst egyaránt arra buzdít, hogy az evangéliumra tekintve mindenki ismerje fel és keresse önmagában is a cselekvő egyházat.

■ G. Á.

Martin Werlen: *Már késő*. Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2018. Ára 3150 forint.

Pszinema előszőr

Speciális filmek szemléje

A Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ telephelye, az Ágfalvi Pszichiátriai Betegek Otthona február 7-én Sopronban, az Elit moziban rendezte meg az első Pszinema speciálisfilm-szemlét. A rendezvényre harminchét rövid filmmel neveztek az ország számos pontjáról Ásotthalomtól Szombathelyig.

A speciális filmezés modern művészetterápiás irányzat. Magyarországon 2008-ban rendezték az első hasonló filmszemlét a Győr-Moson-Sopron megyei Zsírán.

Fogyatékkal élőkről, pszichiátriai és szenvedélybetegekről, az intézetekben élő rászorulókról már korábban is készültek dokumentumfilmek, a speciális filmezés ötlete azonban merőben új gondolat volt: adjunk kamerát az érintettek kezébe, és megfelelő technikai segítséggel készítsék el ők a saját filmjüket. A testi, lelki, pszichoszociális fogyatékkal élő vagy éppen szenvedélybeteg emberek így nem a szereplői, hanem alkotói lehetnek saját filmjüknek.

Az is hamar kiderült, hogy az ellátottak egyáltalán nem idegenkednek a filmezéstől, és sok helyütt lelkes, korábban filmezéssel egyáltalán nem foglalkozó munkatársakkal összefogva filmes alkotói közösségeket alakítottak. Jelenleg az országban tíz-tizenkét aktív alkotói közösség tevékenykedik. Idén egy eddig ismeretlen, új filmes csapat is feltűnt a szemlén, a tiszafüredi Szivárvány Ház Fogyatékosok Református Otthona.

A jellemzően két perc és negyedóra közötti hosszúságú alkotások között voltak kisjátékfilmek, animációs munkák, portré- és dokumentumfilmek, filmetűdök és kísérleti próbálkozások – humoros és elgondolkodtató, könnyed és súlyos témákat felvető alkotások.

A filmszemle első helyezettje az ágfalvi otthon filmes csapata lett – Baranyai Tünde, Ertl Tibor, Kóczán Krisztián és Szalay József – a *Hagyjuk Istent szóhoz jutni* című kisfilmmel.

■ Sz. J. – H. E.

Forrás: Credoradio.hu

Ne terjessz álhíreket felebarátodról

Természetesen ez így nem szerepel a Tízparancsolatban, de nem kell túl élénk fantázia ahhoz, hogy úgy érezzük, a „ne tégy a te felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot” (2Móz 20,16; Károli-fordítás) parancsolat ilyesmit jelent. Keresztényként pedig talán még nagyobb a felelősségünk abban, hogy ne terjesszünk ellenőrizetlen tartalmú és hátterű híreket, mert szinte biztos, hogy hazugságot osztunk meg.

Nemtől, kortól függetlenül. A New York-i és a Princetoni Egyetem kutatói végeztek egy felmérést, amelynek során arra jutottak, hogy a nyugdíjasok a „leginkább álhírterjesztők” – számolt be róla a 444.hu internetes hírportál. A hatvanöt évesnél idősebb netezőknek a tizenegy százaléka, a tizennyolctól huszonkilenc évesig terjedő korosztálynak pedig csupán a három százaléka osztott meg álhíreket. A hatvanöt év felettiék kétszer annyi álhírt osztottak meg, mint a negyvenöt és hatvanöt év közöttiek, és közel hétszer annyit, mint a tizennyolc-huszonkilenc éves korosztály.

Hogy nálunk is ugyanezek-e az arányok, azt nem tudni. De az a tapasztalatom, hogy nemtől és kortól függetlenül nagyon sokan gondolkodás nélkül megosztanak bármit Magyarországon is, legyen az egy lánclevél vagy egy celeb

hamis halálhíre. Itthon a legtöbben mégis talán a politikai álhíreket „szeretik” a legjobban. Hogy ezek mennyire veszélyesek, azt jól jelzi, hogy még az amerikai választásokat is döntően tudták befolyásolni, ahogy arról például az *Ars Technica* beszámolt.

Valódi vagy hamis? Fontos elosztatni egy gyakori tévedést. Egy hír nem attól valódi vagy álhír, hogy a tartalma tetszik-e vagy sem. Hanem attól, hogy a cikk írója feltünteti-e a forrásokat, amelyekből az értesüléseit szerezte, és attól, hogy ezek a források hitelesek-e.

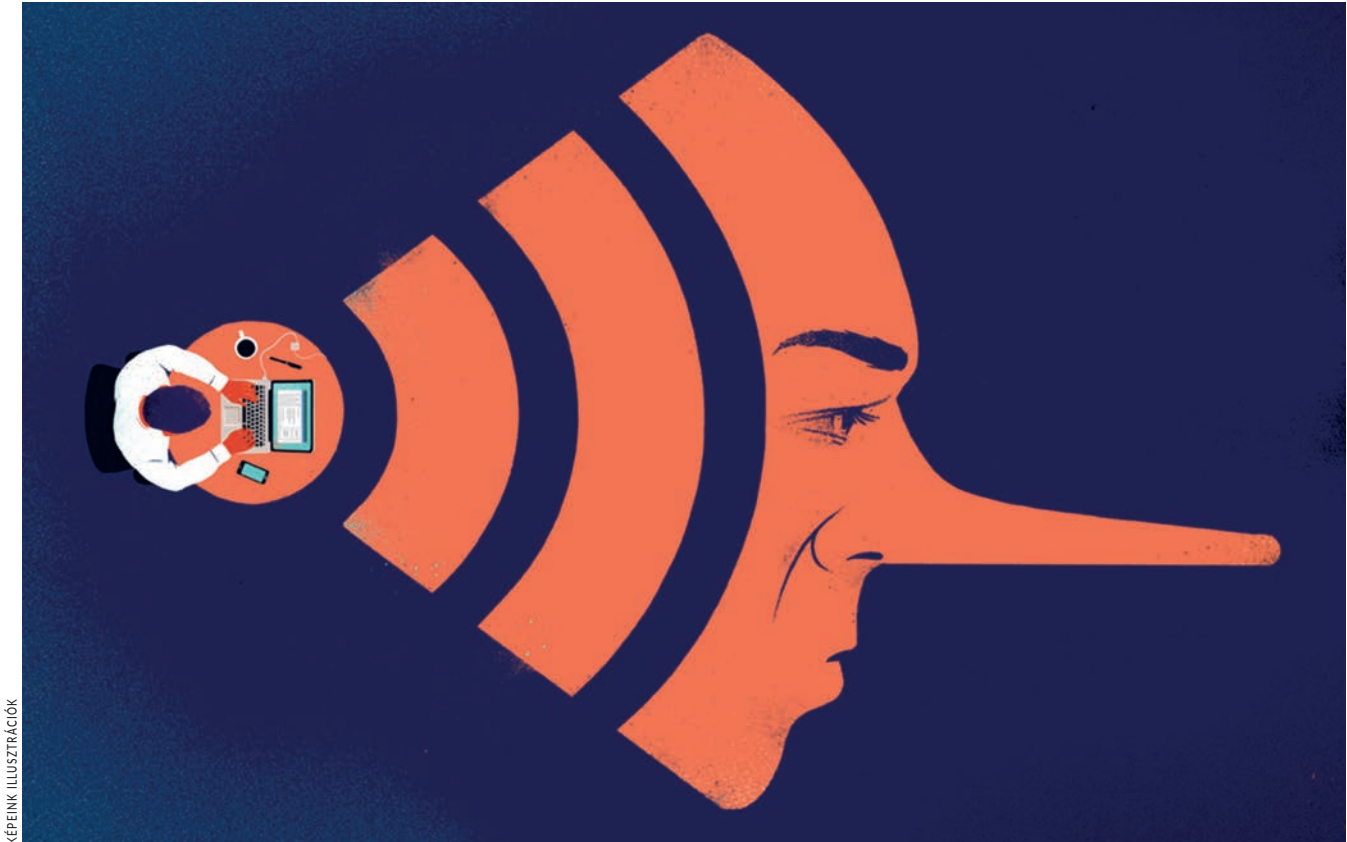
Az álhírt tartalmazó cikk mellett jellemzően nincs feltüntetve a szerző neve, vagy ha mégis, az legfeljebb egy álnév. Persze létezik olyan újságírói műfaj, az úgynevezett „mínuszos hír” – ez néhány mondatban foglalja össze egy történetet –,

amelynél nem szerepel a szerző neve. De a mínuszos hírek mellett kivétel nélkül ott szokott szerepelni a forrás is (jellemzően egy másik újság vagy valamelyik hírügynökség neve, illetve az interneten az eredeti hír linkje).

Ha pusztán pragmatikus szempöngből nézzük a dolgot, akkor sem nehéz belátni, hogy magunknak ártunk az ilyesmivel, hiszen ha rendszeresen osztunk meg olyan tartalmakat, amelyekről nyilvánvaló, vagy idővel kiderül, hogy hazugság, azzal végső soron a saját szavahihetőségünket romboljuk. Tehát ha ilyen cikket látunk, próbáljunk utánaézni a benne foglaltaknak, mielőtt megosztjuk, vagy ha nincs időnk kutakodni, inkább felejtsük el.

Több forrásból tájékozódni. Az álhíroldalakra jellemző az is, hogy nem lehet megtudni, kik alkotják a szerkesztőségét. A mértékadó médiában mindig feltüntetik valahol a főszerkesztők, szerkesztők, fontosabb kollégák nevét, sokszor a nevek mellett az e-mail-elérhetőségüket is. A *fake news* portálokhoz – hamis híreket terjesztő oldalakhoz – senki nem adja a

KÉPEINK ILLUSZTRÁCIÓK

nevét. Sokan azt mondják erre, hogy a hagyományos média is tele van hazugságokkal. A kormánnyal szimpatizáló ismerősöm azzal érvelt, hogy a jobboldalra szavazók az RTL Klub és az ATV híreit ugyanúgy hazugságoknak tartják, mint a baloldali meggyőződésűek a közmédia, az Echo és a Hír Tv tájékoztatásait.

Természetesen a sajtóra mindig is jellemző volt a csúsztatás, a hírek „tálalása”, amikor a tények közlését bizonyos érdekek szerint csoportosítják. Ezek is sajnálatos, elítélendő és káros gyakorlatok. Minden médiatartalom befogadásánál résen kell lenni, egyazon témáról több forrásból kell tájékozódni. Ne úgy álljunk hozzá, hogy ha a kedvenc csatornán mondják, akkor biztosan igaz, ha meg a másik oldal csatornáján, az biztosan hazugság. Ne áltassuk magunkat: az álhír nem köthető semmilyen politikai oldalhoz vagy világnézethez. Az ellenzéki hazugság semmivel sem jobb a kormánypárti hazugságnál, és természetesen ez fordítva is igaz.

Névtelen oldalak. Néhány hete ellenzéki érzületű ismerőseim a neten terjeszteni kezdtek egy hírt, amely szerint Orbán Gáspár Isten haragjával fenyegeti azokat, akik az apját bírálják. Ismeretes, hogy a miniszterelnök fia egy ideje keresztény közössé-

geket épít. Keresztény körökben is vannak olyanok, akik bírálják ezt a tevékenységét, épp ezért könnyű ezen keresztül támadni őt. A hírt olyan oldalról osztották meg, amelyről még soha nem hallottam, pedig rendszeres internetezőként elég sok híroldalt ismerek. Elolvastam a cikket, amelyből csak három dolog nem derült ki: mikor tette Orbán Gáspár, amit neki tulajdonítanak; hol tette; a szerző hogyan értesült róla. A cikkben szerepelt ugyan egy hivatkozás, amely egy másik névtelen oldalra irányított, ahol hosszas görgetés árán valóban találtam egy hasonló tartalmú írást. Ám ebben sem szerepelt az imént hiányolt három sarkalatos adat, sőt itt már a látszatra sem ügyeltek, és semmiféle forrásmegjelölés nem volt. Tehát bizonyíték hiányában azt kell feltételeznem, hogy a hír hamis.

Bizonyíték nélkül. A második eset még kínosabb, mivel sokak által olvasott, neves médiumok is elkövetették az álhírterjesztést. Az írás a tavaly decemberi, kormány elleni tüntetésekor trágárkodó gimnazista lányról szólt, akinek a neve ezután bejárta a magyar sajtót. A *Figyelő.hu* szerint Nagy Blanka több tantárgyból bukásra áll, és annyi hiányzása van, amennyi már meghaladja a törvényesen megengedett szintet. Az értesülés forrásként a *Ripost.hu* című bulvároldalt nevezi meg az újságíró (aki nem

mulasztja el, hogy az 1979-ben alapított HVG-t egy füst alatt „fake news-gyárnak” nevezze). A *Ripost.hu* cikkében forrásként csupán annyi szerepel, hogy „információink szerint”, illetve „utcai beszédtema”. Vagyis az történt, hogy valakiről nagyon súlyos állításokat írtak le anélkül, hogy azokat bármiféle bizonyítékkal alátámasztották volna.

Sok ezren, akik ezt a hírt megosztották, azért tették, mert számukra nem szimpatikus a cáromkodó diáklány, és a cikk olyasmit tartalmazott, amit készséggel elhittek róla. És mivel tetszett nekik a tartalom, ráadásul „jó” oldalról érkezett, fel sem merült bennük, hogy esetleg nem igaz. Mint ahogy az sem keltett felzúdulást a *Figyelő* vagy a *Ripost* olvasóinak körében, hogy a diák osztályzatai és hiányzásainak száma személyes adatok, amelyeket nem lehet az érintett engedélye nélkül nyilvánosságra hozni.

Pedig mindenki jobban járna, ha az újságíró-kollégák az igazat írnák meg a legjobb tudásuk szerint, hiszen ha nyilvánvaló valótlanságokat állítanak, előbb-utóbb lehetetlen lesz megállapítani, mi az igazság.

■ KÖVESDI MIKLÓS GÁBOR

Az írás eredetije január 22-én jelent meg a Kötőszó evangélikus blogon.

Nem félünk a farkastól

Egyik kedvenc rajzfilmből, *A három kis-malacból* való a címül választott mondat. Talán emlékeztek a történetre: az első szalmából, a második fából, a harmadik kőből épít házat. Mind a hárman vígan énekelik, hogy nem félnek a farkastól, aztán amikor az ordas megjelenik, kettőnek bizony elég gyorsan el kell futnia, hogy mentse a bőrét. A kőházban valóban biztonságban vannak már, de a vidám énekszó közben a kopogtatásra még az ágy alá nyomakodik a két kis póruljárt. Énekelni már tudják, hogy nem félnek, de igazából még nem sikerül nekik valóban megnyugodni. Nem félni ugyanis nem is olyan egyszerű.

A félelem mindenki számára ismerős érzés. Ha együtt van a nagy család, ma

már mosolyogva mesélik a szüleim, hogy pici gyerekként a szekrény ajtaján lévő fagörcsöktől féltem. Beszélni még alig tudtam, csak azt sikerült kimondanom, hogy azok a szemek figyelnek. (Ezek a körök jelzik, hogy ott ága nőtt a fának, amelyből a bútort készült.) Anyu és apu hiába magyarázott, legtöbb szavukat még nem is értettem, ráadásul én azokat a szemeket egész pontosan láttam is. Nem volt egyszerű meggyőzni, hogy azt lássam, amit a nagyok: teljesen ártalmatlan deszkát.

Később kisiskolásként első táboromban minden diák kapott egy oklevelet, amelyben kiemelték, miben volt ő a legkülönlegesebb a tábor ideje alatt. Én a nem éppen megtisztelő „legfélősebb” címet

„nyertem” el. Zárójelben alatta a róka szó is szerepelt, ugyanis a szállásunk mögötti hegyoldalban elég magasra felmásztam a barátnőmmel (na, mondjuk, ehhez nem voltam gyáva...), és ott eszembe jutott, hogy itt akár rókák is lehetnek, mi meg csak ketten vagyunk, vagyis nagy a veszély. Mivel nem tudtam pontosan, hogy milyen egy ilyen vörös bundás ravaszdi (kisebb kutya méretű állatról beszélünk, amely nem nagyon keresi az ember társaságát), rettenetesen megrémültem a gondolattól, hogy akár találkozhatunk is vele.

A barátnőm (a „leghiszékenyebb” díj későbbi elnyerője) ajánlotta, hogy fussunk vissza a táborba, de nekem sikerült elég szemléletesen leírni a számára, ahogy

a fantáziámban élő rémes fenevad szétzaggat bennünket, úgyhogy végül annyira bepánikoltunk mindketten, hogy a hegyen maradtunk egészen addig, míg este – zseblámpákkal és nagyon idegesen – meg nem találtak bennünket a tábori ifisek.

Mivel egész kicsi koromban megharapott egy kutya, sokáig az ebektől is félttem. Persze nem akartam, hogy ezt tudják a gyerekeim, úgyhogy amikor sétáltam a lányaimmal, és egy kőbor blöki felénk szaladt, felkaptam a kicsiket, jó magasba tartottam őket, és úgy kiabáltam a közeledő állattal, amely döbbenet bámult bennünket. Ilyenkor sokáig azt hittem, nagyon bátran viselkedtem. Aztán a nagyobbik lányom egy efféle kaland után nagyot sóhajtott, és azt mondta: „Hú, anya, féltünk!”

Azóta tudom, hogy a félelmet nem orvosolja, ha tagadjuk. Ha még a kicsik is átláttak a szítán, akkor ez bizony nem hiteles megoldás a félelemre.

Érdekes, hogy elég sok félelem szerepel a Bibliában is. A Teremtővel azelőtt szeretetben élő első emberpár a bűnbeesés után elbújik Isten elől, mert fél tőle. Ha angyal jelenik meg, még a karácsonyi történetben Máriának, Józsefnek vagy a pásztoroknak is, az is azzal kezd, hogy „ne féljétek”, mert igenis félnék.

Az ember tehát tud félni olyasmitól, amit ő maga képzelt, és nyilvánított veszélyessé. Ilyen volt nekem a fagörcs, a róka a hegyen, másoknak a sötétség, a zsákos ember. Ezekben az esetekben jó, ha tudunk beszélgetni a félelmeinkről valakivel, akiben megbízunk. Mellesleg az idő is nekünk dolgozik. Ahogy növekszik az ember, ezeknek egy része elmúlik magától.

Van olyan is, amikor tényleg nem árt az óvatosság. Ilyen az idegen kutya, ló, a fenyegetően viselkedő ismeretlenek. Akarattal nem kell közelíteni olyanhoz, akiben nem bízol meg. Ha elkerülhetetlen a találkozás, próbálj nem belekeveredni a dolgokba. Ne heccelj megkötözött kutyát, ne akarj megsimogatni olyan lovat, amelyről nem tudod biztosan, hogy szelíd, és nyilván ne kötekedj amúgy is ingerült emberrel. A gyerekeimnek azt javasoltam: ilyenkor intézzék úgy, hogy legyen velük valaki, aki vigyáz rájuk, vagy legalább legyenek ketten egy barátal, mert többen együtt nehezebben kerülnek bajba. (Igen, tudom, a rókás sztori jutott eszetekbe, de ne feledjétek, ott nem voltunk valós veszélyben!)

Attól tartok, angyallal a teljes fényességében kevesen fogunk találkozni, de az istenfélelem érzése ismerős lehet. Van,

amikor olyat teszünk, vagy olyan történik velünk, amit nagyon szégyellünk, rettentően csúfnak, undorítónak tartunk. Isten ilyenkor nem agyoncsapni, hanem meggyógyítani akar bennünket. Jó, ha biztosan tudjátok, hogy ő már előre számolt az ilyen dolgokkal, és Jézus megtisztító szeretete miatt nem a mocskos bűnöst, hanem a segítségre szoruló látja bennünk. Ha hozzá fordulunk, ő átölel bennünket, és rendbe hoz.

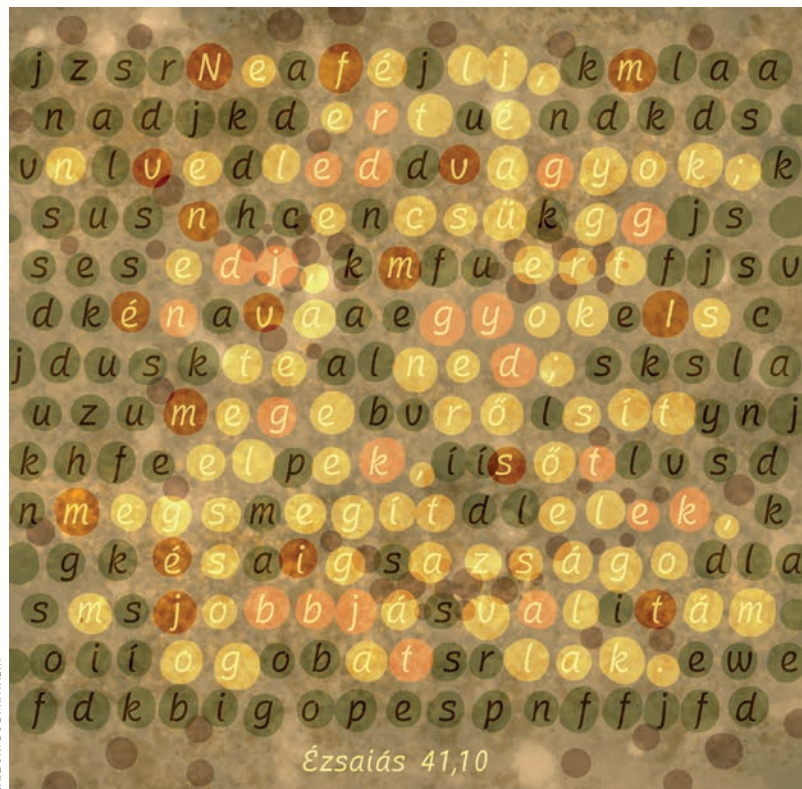
Valami olyasmi történik, mint a tékozló fiú történetében. A kisebbik fiú elkérte az örökségét, felelőtlenül elköltötte, aztán ott találta magát egy idegen helyen, ahol se laknia nem volt hol, se ennivalója nem volt. Utolsó esélyként disznópásztornak állt be. Ez ma sem nagyon vonzó munka, akkor meg végképp a legvisszataszítóbb feladat volt. A disznót a zsidók tisztátalan állatnak tartották: aki vele foglalkozik, nemcsak büdös lesz, hanem tisztátalan, Istentől nagyon távoli, esélye sincs rá, hogy úgy, ahogy van, megfeleljen. A bibliai történetben ezenfelül éhezett is a fiú. A disznók moslékját csente el, hogy megtöltse a gyomrát. A menzán összeöntögetett maradékokat képzeljétek el vödörben tálalva. Na, hát ebben az állapotban indult el a fiú az apjához.

A félelem legyőzéséről nagyon jó mesék szólnak, amelyek segíthetnek az esti elnyugvásban. A hozzám hasonlóan élénk fantáziájú gyerekeknek szeretettel ajánlom őket.

- Lázár Ervin: Zöld lific, Sirós Frukk (A manógyár című kötetben)
- Michael Ende: Álomfaló Csodamanó
- Békés Pál: A Féőlőny
- Pifkó Célia: Szörnyek a szobádban

Ahogy közeledett, mondogatta magában, hogyan fog majd megfelelő szavakkal bocsánatot kérni és legalább egy cseléd-szobát kikönyörögni otthon, a kert végében. Ám az apja kiszaladt elé, átölelte, alig hagyta szóhoz jutni, úgy örült neki. Díszes ruhát hozatott ki a házból, abba öltöztette, új sarut adott a lábára, gyűrűt az ujjára, visszafogadta örökösévé ezt a disznósza-gú, szerencsétlenül járt fiút.

Olyan jó, hogy így gondolhatunk Istenre! Ő visszafogadja a tőle eltávolodott gyermekeit. Benne megbízhatunk, mert az ő szeretete minden rossznál erősebb. ■

RAJZOK: BÓDI KATALIN

Ha a betűbuborékok közül kiválogatod a szó eleji barna alapúakat és a szavakat folytató világosakat, összeolvashatod Isten biztató üzenetét

Pályázati felhívás nevelési-oktatási intézmény vezetői álláshelyének betöltésére. Az Alberti Evangélikus Egyház-
község presbitériuma pályázatot hirdet a Roszík Mihály
Evangélikus Általános Iskola intézményvezetői (magasabb
vezető) munkakör betöltésére. A jogviszony időtartama hatá-
rozatlan idejű jogviszony. Foglalkoztatás jellege: teljes mun-
kaidő. A vezetői megbízás határozott időre, öt évre, 2019.
július 1-jétől 2024. június 30-áig szól. A munkavégzés helye:
2730 Albertirsa, Pesti út 110. A munkakörbe tartozó, illetve
a vezetői megbízással járó lényeges feladatok: az intézmény
szakszerű és törvényes működtetése, az intézményvezetői
feladatok ellátása a vonatkozó jogszabályok és munkaköri
leírás alapján. Illetmény és juttatások: az illetmény megál-
lapítására és a juttatásokra a közalkalmazottak jogállásáról
szóló 1992. évi XXXIII. törvény, valamint a 326/2013. (VIII.
30.) számú kormányrendelet rendelkezései, továbbá a Ma-
gyarországi Evangélikus Egyház vonatkozó jogszabályai az
irányadók. Szolgálati lakást nem tudunk biztosítani.

Pályázati feltételek: főiskolai szintű végzettség és szak-
képzettség • pedagógus-szakvizsga keretében szerzett in-
tézményvezetői szakképzettség • legalább öt év szakmai
gyakorlat (előny: vezetői tapasztalat) • az intézményben pe-
dagógus-munkakörben fennálló, határozatlan időre, teljes
munkaidőre szóló alkalmazás vagy a megbízással egyidejűleg
pedagógus-munkakörben történő, határozatlan időre, teljes
munkaidőre szóló alkalmazás • a jelentkező evangélikus val-
lású, konfirmált legyen • lelkeszi ajánlás.

A pályázat tartalma: a pályázó munkahelyének, beosz-
tásának bemutatása • részletes szakmai önéletrajza • az in-
tézmény vezetésére vonatkozó szakmai programja, szakmai
helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelései. A pályázat
mellékletei: a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló ok-
iratok másolata; a pályázat befogadása esetén az eredeti
okiratok bemutatása • érvényes erkölcsi bizonyítvány • nyi-
latkozat arról, hogy a pályázó hozzájárul személyes adatainak
a pályázattal összefüggő kezeléséhez.

A munkakör legkorábban 2019. július 1. napjától töl-
tethető be. A pályázat benyújtásának határideje: 2019. április
15. A pályázati kiírással kapcsolatosan további információt
Szilák-Túri Krisztina lelkész asszony nyújt a 20/824-6505-
ös telefonszámon. A pályázók részére biztosítjuk a helyszíni
megtekintés lehetőségét. A pályázatok benyújtásának módja:
postai úton, a pályázatnak az Alberti Evangélikus Egyház-
község címére való megküldésével (2730 Albertirsa, Pesti út
106. Pf. 18). A borítékra kérjük ráírni: intézményvezetői pá-
lyázat. A pályázatok benyújtására és közzétételére vonatkozó
hatályos előírásokat a Magyarországi Evangélikus Egyház
2005. VIII. tv. 60. §-a, a 2011. évi CXCV. törvény a közneve-
lésről, valamint a nevelési-oktatási intézmények működé-
séről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló
20/2012. (VIII. 31.) Emmi-rendelet tartalmazza.

A Keresztény Értelmiségi Fórum következő alkalmán a
budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII. ker.,
Kék Golyó u. 17.) február 25-én 18.30-kor *Időszerű ökumené
római katolikus szemmel* címmel dr. Kránitz Mihálynak, a Pázmány
Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Kara dékánjának előadása
hangzik el.

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány a Petőfi
Irodalmi Múzeummal együttműködve szeretettel várja az
érdeklődőket következő disputájára a múzeumba (Budapest
V. ker., Károlyi u. 16.). Időpontja: február 28. (csütörtök), 18 óra.
Sulok Zoltán, a Magyarországi Muszlimok Egyházának elnöke
és Béres Tamás lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egye-
tem rektorhelyettese beszélget. Moderátor: Galambos Ádám
evangélikus teológus. Téma: *Európa – iszlám és kereszténység?*
A disputa többek között arra keresi a válaszokat, hogy mit jelent
a 21. században az iszlám–keresztény párbeszéd, és kitér a val-
lási fanatizmus kérdésére, valamint az együttélés lehetőségeire
és példáira is. A rendezvényre a belépő felnőtteknek 800 Ft,
diákoknak, nyugdíjasoknak 400 Ft. (A belépő megvásárlói a
Petőfi Irodalmi Múzeumot támogatják.) A beszélgetés élőben a
Petőfi Irodalmi Múzeum YouTube-oldalán is követhető.

Felhívás az egyházzenei bizottság pályázataira. Egyházunk
egyházzenei bizottsága idén is meghirdeti az egyházzenei te-
vékenység és az orgonajavítás anyagi támogatását segítő pá-
lyázatait. A pályázat részletes kiírása és a pályázati adatlapok
az Egyhazzene.lutheran.hu honlapon található. Elektronikus
hozzáférés hiányában írásban vagy telefonon lehet felvilágo-
sítást és adatlapot kérni a következő címen: Kende Gusztáv,
8360 Keszthely, Hévízi út 46.; telefon: 20/770-3741. Mindkét
pályázat beadási határideje: május 24. Késve és hiányosan be-
adott pályázatokat nem tudunk figyelembe venni.

Egyházzenei bizottság

Apróhirdetés. Gyűjtő venne bélyeggyűjteményt, postai képes
levelezőlapot. Tel.: 1/322-8439, 20/522-5690.

GYÁSZJELENTÉS

„Jól van, jó és hű szolgám, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád
ezután, jöjj, és osztozz urad örömeiben.” (Mt 25,21) Mély fáj-
dalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szeret-
ték, hogy Hódos Árpád életének 75. évében, január 23-án
elhunyt. Drága halottunk hamvait március 1-jén 12 órakor
az evangélikus egyház szertartása szerint a Rákospalotai te-
mető ravatalozójából (1152 Budapest, Szentmihályi u. 111.)
helyezzük örök nyugalomra. Gyászolják: felesége, gyerme-
kei, testvére és gyermekei, rokonai és mindazok, akik szeret-
ték. Tisztelettel kérünk mindenkit, hogy kegyeletüket csak
egy szál virággal fejezzék ki. Barátainkat a temetés után
várjuk a Budapest-Újpalotai Boldog Salkaházi Sára Plébá-
nia (1156 Budapest, Pattogós utca 1.) közösségi termében.

GYÁSZJELENTÉS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy életének 92. évében el-
hunyt édesanyánk, Csordás Zoltánné született Tóth Olga
(Olgi néni), aki a kelenföldi evangélikus templomban az
1947–1948-as tanévben működtetett iskola és óvoda el-
ső tanító-, illetve óvónője volt. Február 23-án 11 órakor a
kelenföldi evangélikus templom (Budapest XI. ker., Bocs-
kai út 10.) urnatemetőjében helyezzük örök nyugalomra.

A gyászoló család

Világimanapra készülve

A március 1-jén esedékes ökumenikus világimanap tematikáját az idén szlovéniai keresztény asszonyok állították össze. Az evangéliumi igeszakaszt fókuszba helyező, „Jöjjetek, mert már minden készen van!” (Lk 14,17) című program a társadalmi periférián élőkre irányítja a figyelmet. A világszerte megtartandó felekezeti közti esemény előkészítő konferenciájára hazánkban is gazdag és tartalmas programmal készültek a szervezők, bízva abban, hogy a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházában február 2-án elhangzottak érdemi segítséget nyújtanak majd a március 1-jei helyi alkalmak előkészítéséhez.

FOTÓ: VARGA GÁBOR VARGOSZ

Az idei világimanap számunkra azért különleges, mert tematikáját egy szomszédos ország asszonyai dolgozták ki, akiknek hétköznapi, problémái egészen közel állnak a mieinkhez. Így idén – átérzve élethelyzeteiket – talán még a szokásosnál is könnyebb hordozni őket imáinkban.

Reggel 9 és 10 óra között várták az érkezőket szombaton a regisztrációs pultnál; mindannyian egy liturgiásfüzetet, egy receptesfüzetet és egy újrhasználható poharat vehettek át. Az előtérben további kiadványokat is be lehetett szerezni: plakatot, könyvjelzőt...

A templomtér központi eleme egy váza piros szegfű, egy Biblia és egy gyertya volt, de terítékre kerültek a jellegzetes szlovén sütemények is: a sós pogácsakenyér és az édes diós kuglóf, a *potica*. Ezekon kívül még szlovén bor, krajnai méz és pirani só is került az asztalra. (A receptesfüzet tartalmának összegyűjtésében Wieland Éva működött közre, és

ő készítette a dekorációként kihelyezett süteményeket is.)

A tavalyi világimanapi témára, a természetvédelemre emlékezve a szervezők törekedtek a rendezvény „zöldítésére”. Eldobható helyett újrahasználható poharakban szervíroztak, s ebben az ökogyülekezeti mozgalom tagjai segítettek. Az idei énekek betanítását Csatári Bíborka református lelkipásztor és zenekara vállalta. Bíborka a dalszövegek fordításában is aktívan közreműködött Nikodém Noémivel közösen. A hanganyagokat Holop Szilveszter készítette.

A konferenciát B. Pintér Márta evangélikus lelkész, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Női Bizottságának elnöke nyitotta meg, köszöntőt mondott Fischl Vilmos evangélikus lelkész, a tanácsfőtthkára. Ezután Dajka-Szederkényi Kornélia, a világimanap országos koordinátora ismertette a technikai tudnivalókat, majd bemutatta a 2019. évi liturgiásfüzet szerkesztését és keletkezésének történetét.

A világimanap igéjét (Lk 14,15–24) P. Tóthné Szakács Zita református lelkipásztor magyarázta. Prédikációjában hangsúlyozta, hogy a történetben leginkább a szolga szerepével kellene és lehetne azonosulnunk, minél többeket hívogatva Isten mennyei vacsorájára. S erre nagyszerű alkalom lehet maga a világimanap is.

A 2019. évben beérkező adományokból hazánkban a Magyar Pünkösdi Egyház Hajlék Missziós Gyülekezetének munkáját támogatják majd. Missziói szolgálatukat a pünkösdi egyház elnöke, Pataky Albert mutatta be. Ezután Fridvalszki-Hege Anna személyes élménybeszámolója következett, ő ugyanis – teológushallgató korában – a hajléktalanok között is hirdette Isten igéjét.

A világimanapi brosúra borítóképén (Rezka Arnuš festményén) a hagyományos szlovén mézeskalács ismerhető fel, amely a művész szerint is „jellegzetes szlovén szuvenir és egyben a szeretet jelképe”. Az előkészítő konferencia magyar szervezői ezt a kis szuvenirre – az időtállóság és az egyszerűség kedvéért – gyurmából készítették el. A pirossal, fehérrel és kézzel Szlovénia nemzeti színeit igyekeztek megidézni, a szívek középebe illesztett logóhoz pedig összesen harminc méter gyöngyöt használtak fel. Elkészítéséért Mesterné Ötvös Erikát illeti az elismerés.

A délutáni program részeként Fördös Kata ismertette a világimanap gyermekprogramját, hangsúlyozva a gyermekek bevonásának fontosságát, melyhez számos kreatív ötletet is mutatott. Dajka-Szederkényi Kornélia bemutatója pedig arról szólt, hogyan készíthetjük el a só-liszt gyurmából könnyen és egyszerűen Szlovénia nemzeti állatát, a barlangi götét.

B. Pintér Márta moderálásával délután került sor az igei témát feldolgozó kiscsoportos beszélgetésekre, amelyek arra is jó alkalmat adtak, hogy a résztvevők egymással is megismerkedhessenek.

A 2019. évi világimanap egy éven át tartott hazai előkészítésében aktívan közreműködő önkénteseknek szlovén ajándékosmaggal kedveskedtek a szervezők. A csomagban igazi inycncségek voltak: pirani só, szlovén sör, csevapcsicsa-fűszerkeverék, húсок mellé illő ajvár, gyógynövénytea és üdítőital. Öröm volt, hogy hazánk minden részéből sokan eljöttek – szinte minden felekezet képviselőjében – az előkészítő alkalomra: a szervezőkkel együtt közel száznegyvenen.

■ Forrás: Facebook.com / WDP Hungary

Mindszenty-emlékkonferencia

A kommunisták helyrehozhatatlan károkat okoztak az egyházaknak és a nemzetnek – mondta Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke február 13-án, a Mindszenty József bíboros, hercegprímás, esztergomi érsek perének hetvenedik évfordulója alkalmából a Parlamentben rendezett kétnapos konferencián.

FOTÓ: KOSZTICSÁK SZILÁRD / MTI

Földváryné Kiss Réka, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke a Mindszenty József perének hetvenedik évfordulója alkalmából rendezett kétnapos konferencia nyitónapján az Országház felsőházi üléstermében

Köszöntőjében Latorcai János rámutatott: a bíboros elleni per koncepciós jellege ugyan nyilvánvaló volt, de mindenki számára egyértelmű üzenetet is hordozott. Ha ugyanis az ország egyik legmeghatározóbb, legnépszerűbb emberét, a magyar katolikus egyház vezetőjét bíróság elé lehetett állítani, és el lehetett ítélni a nemzetközi tiltakozás ellenére, akkor a társadalomban további ellenállásnak nem volt értelme. Úgy fogalmazott: bár a szocializmus évtizedei alatt az egyházpolitikai eszköztár sokat módosult – a tiltástól, a nyílt erőszaktól a megalkuvó békepapi mozgalmon át egészen a türesem –,

a pártállam célja mindvégig az egyház visszaszorítása és a hívők létszámának drasztikus csökkentése maradt. Hozátette: „A kommunisták céljait ugyan nem tudták maradéktalanul megvalósítani, mára azonban egyértelmű, hogy helyrehozhatatlan károkat okoztak az egyház és nemzet életében.”

A magyar kormány éppen ezért az elmúlt években jelentős forrásokkal támogatta a hazai egyházak működését és társadalmi szerepvállalását, biztosítva, hogy az oktató-, nevelő-, egészségügyi- és szociálisintézmény-fenntartói munkájukat, nemzetépítő tevékenységüket ma-

Ferenc pápa engedélyezte a Szenttéavatási Kongregációnak, hogy dekretumban tegye közzé Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek, Magyarország egykori primása „hősies erényeinek elismerését” – közölte a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia február 13-án az MTI-vel. Az életszentség elismerése a boldoggá avatási eljárás fontos lépése, amelyet a boldoggá avatáshoz szükséges csoda kivizsgálása követ. Mindszenty József esetében egy orvosilag megmagyarázhatatlannak tűnő rákos gyógyulást értékel majd a kongregáció – ismertette Kovács Gergely, Mindszenty József boldoggá és szenttéavatási eljárásának viceposztulátora (magyarországi felelőse). A szakmai döntés után a csoda elismerését ismét Ferenc pápának kell jóváhagyni, majd ezt követően – újabb pápai jóváhagyás esetén – kerülhet sor a boldoggá avatásra.

radéktalanul el tudják végezni – mondta az Országgyűlés alelnöke.

Földváryné Kiss Réka, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke hangsúlyozta: Mindszenty pere nemcsak Magyarországon volt jelentős esemény, óriási nemzetközi médiaérdeklődés is kísérte. A Nyugat ezen a peren keresztül szembesült a kommunista hatalom brutalitásával.

Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök a köszöntőjében azt mondta: Európa keleti régiójában a kommunista hatalomátvétel után „az egyházi vezetők előre látták sorsukat, és szembenézve a valósággal” vállalták ezt a sorsot, „amely igazságtalan üldözést, börtönt, kínzást és erőszakos halált is jelenthetett”.

Habsburg-Lotharingiai Mihály, a Magyarországi Mindszenty Alapítvány elnöke arról beszélt: a 20. század rémuralmai, a barna és a vörös diktatúrák mind összeomlottak, hatalmasságaik eltűntek a történelem süllyesztőjében, de egykori áldozatokról, Mindszenty Józsefről könyveket írnak, szobrokat állítanak neki, zarándoklatokat szerveznek emlékére.

■ FORRÁS: MTI

Mindszenty József 1892-ben született, eredeti neve Pehm József. Zala megyében volt plébános, majd 1944-ben nevezte ki XII. Pius pápa veszprémi püspökké. Röviddel ezután a nyilaskormány bebörtönözte. Esztergomi érsek és Magyarország primása 1945-ben lett, bíborosi rangot 1946-ban kapott. Koholt vádak alapján 1948 karácsonyan bebörtönözték, 1949-ben életfogytiglani börtönrre ítélték. Az 1956-os forradalom kiszabadította; a szabadságharc leverése után az Egyesült Államok budapesti nagykövetségére menekült. A követségen tartózkodott 1971-ig, akkor elhagyhatta az országot, és Bécsbe költözött. Ott halt meg 1975-ben. Végakarata szerint az ausztriai Mariazellben temették el. A rendszerváltáskor, 1990-ben rehabilitálták, 1991-ben pedig ünnepélyes keretek között helyezték örök nyugalomra az esztergomi bazilikában.

Nemzeti imareggeli Washingtonban

„Fontos, hogy legyenek a politikai megosztottságon felül álló értékeink, és a kereszténységben mi ilyen értékeket látunk” – fogalmazott Balog Zoltán miniszterelnöki biztos a Magyar Távirati Irodának Washingtonban, ahol részt vett a hagyományos nemzeti imareggelin.

Az eseményt évtizedek óta minden február első csütörtökén rendezik meg az Egyesült Államok fővárosában. Alapítója Abraham Vereide norvégiai születésű amerikai metodista lelképásztor volt: 1953-ban hívta életre az elnöki imareggelit, amelyet később nemzeti imareggelinek neveztek el. Dwight Eisenhower óta valamennyi amerikai államfő részt vesz a rendezvényen, amelynek vendéglátói a kongresszus tagjai, és amelyre politikai és vallási vezetők látogatnak el szerte a világból.

„Azok jöttek itt össze, akik a keresztény értékeknek a közéleti, erkölcsi, politikai, gazdasági jelentőségéről gondolkodnak, és az a vágyuk és törekvésük, hogy ezeket az értékeket átültessék az élet legkülönbözőbb területein a gyakorlatba is” – fogalmazott az imareggeli jelentőségéről Balog Zoltán.

Az imareggeli kínálta kapcsolatteremtési lehetőségeket említve a miniszterelnöki biztos kiemelte az informális diplomácia jelentőségét. Közölte: megbeszélést folytatott Sam Brownbackkel,

az amerikai elnök vallásszabadságért felelős különmegbízottjával.

„Azt hiszem, évtizedek óta nem fordult elő, hogy az amerikai és a magyar kormány közös szándéknyilatkozatot írjon alá arról, hogy az üldözött keresztényeket milyen módon segítsük együttes erővel a Közel-Keleten. Ennek az együttműködésnek a további lehetőségeit vitattuk meg” – mondta Balog Zoltán. Hozzáfűzte: az amerikai kormányzat nagyra

értékeli a magyar kormány az üldözött keresztények védelmében folytatott munkáját.

Az imareggeliről szólva Balog Zoltán azt mondta: „Most, hogy ötödször vagyok itt, látom Donald Trump elnökön is, hogy hatással van rá az itt lévő több ezer embernek az az üzenete, hogy érte is imádkoznak, őt is felelősséggel hordozzák a hitükben azok is, akik nem értenek egyet a politikájával.” Egyik fő ellenlábas, Nancy Pelosi demokrata párti házelnök ugyanúgy megtapsolta Trumpot a beszéde után, és ugyanúgy imádkozott érte, mint ahogyan a republikánus támogatói.

■ MTI

FOTÓ: MANDEL NGAN / AFP

Templomi kilincstolvajok

A közel száznegyven éves pitvarosi evangélikus templom január 30-án reggelre kilincsek nélkül maradt. A főbejáratról kívül-belül, az oldalajtóról kívülről lopták el ismeretlenek a patinás záratkat.

„Elhunyt egy evangélikus társunk. Amikor a harangozó be akart menni a templomba, hogy meghúzza érte a harangokat, akkor vette észre, hogy hiányzik a főbejáraton a

kilincs” – mondta Matuzné Halász Judit, a pitvarosi evangélikus templom gondnoka. A harangozó azonnal szólta. Alig tudták a zárat kinyitni, mert a cilindert is lelopták a tolvajok. A belső kilincset is elvitték, ami csak úgy lehetséges, hogy a zárat is feltörték, és bementek a templomba.

Mint a gondnok elmondta, a harangozóval megnézték a másik, az oldalsó ajtót is, arról szintén hiányzott a patinás kilincs. Az is látszott, hogy fessegették az ajtót. A belső kilincs megmaradt, talán siettek. A zár körüli mives foglalatot viszont leszedték. A gondnok és a harangozó megnézték, hiányzik-e még valami más is a templom-

ból, de az elkövetőknek valószínűleg csak a kilincsekre lehetett megbízásuk.

Az Aigner Adolf tervei alapján épült, bizánci stílusú evangélikus templomot Szeberényi János püspök szentelte fel 1882. december 17-én. Felújításra szorul az épület, mert beázik, a vakolat potyog a mennyezetről. A renoválásra azonban egyelőre nincs forrás.

Érdekeség, hogy a pitvarosi eset előtti napon Hódmezővásárhelyen, a Hősök terén lévő ügyfélszolgálat ajtajáról is eltűnt a kilincs.

A templomajtó nem maradt sokáig kilincsek nélkül. Az önkormányzat brigádja fűtécscsőből hajlított egyet, ugyanis nem könnyű ekkora ajtóra új kilincset beszerezni.

A pitvarosiak szerint a templom mives ajtónyitóit gyűjtőkhöz vándorolhattak, de az is előfordulhat, hogy egy új vagy felújított ház díszei lesznek valahol.

■ KOVÁCS ERIKA

Forrás: Délmagyar.hu

Kulturális örökség lett a kékfestés

Átadták a kékfestés hagyományát a világ szellemi kulturális örökségévé nyilvánító dokumentumot a pápai Kékfestő Múzeumban február 12-én, így már négy magyar vonatkozású elem szerepel a reprezentatív örökséglistán. Az ünnepségen Kruzsainé Herter Anikó kultúráért felelős helyettes államtitkár felidézte, hogy a mohácsi busójárás, a matyó népművészet és a magyar solymászat mellett kapott helyet a kékfestés hagyománya az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének (UNESCO) Iajstromán.

A helyettes államtitkár hangsúlyozta: a kékfestés tudománya családon belül öröklődő hagyomány, amely nem tanulható meg az iskolapadban. Olyan mesterség, amelyhez nélkülözhetetlenek a kémiai, fizikai, matematikai ismeretek, és művészi véna is szükséges hozzá.

Hagyományápoló műhelyek

A felvételt igazoló UNESCO-dokumentumot az ünnepségen adták át a bácsalmási, a győri, a nagynyárádi, a szombathelyi, a tiszakécskei és a tolnai kékfestőműhelynek, valamint elismerésben részesült a pápai Kékfestő Múzeum és a magyarországi kékfestés hagyományinak ápolásáért végzett tevékenységéért Domonkos Ottó.

Nagy L. István, a pápai Gróf Esterházy Károly Múzeum igazgatója arról beszélt, hogy három és fél évvel ezelőtt indult el a kékfestés a hungarikummá válás útján, és reményei szerint a jövőben sikerül majd megszerezni a címet. Áldozó Tamás, Pápa polgármestere elmondta: bár nem városi tulajdon a Kékfestő Múzeum, az önkormányzat mégis áldoz ebben az évben a felújítására, hiszen el-

kötelezett a kékfestés hagyományának ápolása mellett.

A kékfestést tavaly november végén nyilvánították az emberiség szellemi kulturális örökségévé. A jelölést Magyarország, Németország, Ausztria, Csehország és Szlovákia közösen nyújtotta be. A rendezvényen elhangzott: Magyarországon jelenleg hat kékfestőműhely működik, a pápai Kékfestő Múzeum pedig eredeti kékfestőműhelyeket mutat be teljes berendezéssel és eszközökkel.

FOTÓK: BABOS PETRA

Evangelikus szálak

1786-ban költözött Pápara Carl Friedrich Kluge, hogy aztán a Klugék hét generáción át meghatározói legyenek a város iparának és hitéletének is. A család támogatta a templomot, gondnokot, felügyelőt adott a pápai lutheránus közösségnek, valamint a család hölgytagjai is aktívan részt vettek a gyülekezet életében, sőt az egyik Kluge leszármazott, Matus Karolina volt Gyurácz Ferenc püspök felesége.

A feltételezések szerint a kékfestéssel foglalkozó Carl Friedrich Kluge a 18. században Pápan egy megszűnt üzemet vett át és virágoztatott fel, de természetesen az utódok sem tétlenkedtek: az eredeti földszintes, barokk boltozatos épületet átalakították kétszintessé, illetve az 1880-as években felépítették a szárítóépületet a Tapolca partján. A kiskgyár épülete a 20. század elején készült el.

Kitartva az államosításig

A mindennapos viseletben használt kékfestős anyag népszerű volt, Pápa volt ezen kelme gyártásának egyik központja, több üzem is működött itt egy időben. Később aztán sok kisebb manufaktúra feladta, de a Kluge család kitartott egészen 1956-ig, az államosításig. Ezután az épületegyüttes és az egész berendezés műemléki védelem alá került. 1962-ben nyitotta meg kapuit a különleges Kékfestő Múzeum, amely őrzi a kiváló iparosok és mesterségük emlékeit.

■ Forrás: MTI

„...az Úréi vagyunk”

In memoriam dr. Foltin Brunó
(1951–2019)

Minha csak ma lenne: 1974 tavaszán a budai Feneketlen-tónál, egy vendéglő teraszán ültünk Brunóval. A pincér kicsit furcsán méregetett minket, mert az étlap helyett a Bibliánkat lapozgattuk lázas igyekezettel. Közös ordinációnk meghívójára kerestünk ígét, amelyet végül a Római levélben találtunk meg: „Mert közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal meg önmagának; mert ha élünk, az Úrnak élünk, ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Tehát akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk.” (Róm 14,7–8)

Ő Sopronbánfalváról indult, én Nyíregyházáról indultam a teológiára, ahol öt évig szobatársak is voltunk.

Mindezek után érthető, hogy úgy döntöttünk: megfelezzük a Sopron–Nyíregyháza-távolságot, együtt kérjük ordinációnkat a budavári templomban, ahol Ottlyk Ernő püspök mellett a két lelkész édesapa, valamint Selmeczi János otthonigazgató álltak az ünnepi oltárnál 1974. június 23-án.

Lelkészi munkáját Foltin Brunó Kísaboton kezdte, majd következett a Fasor, Gyenesdiás, Budavár, a Deák tér, majd pedig 1982-től Mende, illetve Péteri, ahol huszonöt esztendőn át szolgált. Barátságunk megmaradt, sőt alkalomadtán jóízű munkakapcsolattá is érett, amelynek egyik gyümölcse a közösen írt és általa gazdagon illusztrált, *Élet-jel* című, konfirmandusoknak szánt tankönyv, amely 1985-ben jelent meg.

A lelkészi munka mellett külön művészi talentumokat is kapott, különösen a fafaragásban alkotott maradandót. Sose felejttem, amikor egy nyíregyházi látogatása során egy nálunk talált tűzifadarabból percek alatt Jézus-fejet formált. Egyebek mellett ő tervezte és készítette isaszegi imatermünk oltárterét és szószékét. Komolyan tovább is képezte magát: 1984 nyarán művészettörténetből bölcsészdoktori oklevelet szerzett az Eötvös Loránd Tudományegyetemen.

Képzőművészeti képességeit különösen is a Péteriben végzett negyed évszázados szolgálata alatt tudta kamatoztatni az egész falu javára. Erről a község honlapján Petőné Vizi Valéria polgármester így emlékezik meg: „Dr. Foltin Brunó lelkisége és keze munkája még hosszú évtizedekig elkíséri településünk lakóit, hiszen az alábbi emlékműveink, kegyeleti helyeink megálmodója és létrehozója volt: a Bohus Dániel téren az áttelepítések 50. évfordulóján állított emlékműegyüttes; a művelődési ház előtt kialakított Földváry-Boér Elemér-emlékhely; a művelődési ház előtt

az 1956-os recski emléktábla emlékhelye; a temetőben létesített II. világháború áldozatainak emlékhelye; a temetőben Csaba Gyula emlékhelye; a temetőben millenniumi emlékhely, lélekharang és Golgota; a csemetekertben az Élet fája; őseink földjén – a felvidéki Illésfalván – felállított kopjafa; a parkjainkban elhelyezett, idézetekkel díszített pihenőpadok.”

Én is örök egy tőle kapott, általa készített emléket. Könnyen számon tartottuk egymás születésnapját, hiszen ugyanabban az évben és hónapban születünk mindössze nyolc nap különbséggel. A hatvanadik mérföldkőnél beszédes szimbólummal ajándékozott meg, amely már ordinációs

meghívónkon is hirdette közös Urunk hordozó és vezető szeretetét: a kép egy megtartó és egy küldő kezét ábrázol. A fatábla hátlapjába ezt égette bele „...csak azért, hogy mindig tudd: merre van az előre – egyívású barátod és szolgatársad...”

Most, hogy búcsúzni kényszerülünk tőle, újra erőt, vigasztalást és reménységet adhat gyászoló szereteteinek, gyülekezetének, mindannyiunknak a közel négy és fél évtizede együtt választott apostoli bizonyosságtétel: „...akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk.”

■ GÁNC S PÉTER

Fél évezredes gyülekezet

Alsóság Dunántúlon, a Kemenes-alja szívében húzódik meg, Pápa és Sárvár között félúton; közigazgatásilag Celldömölk része. Evangélikus temploma az idén százötvenhét éves. 1862-ben épült, és a következő év január 25-én szentelte fel Tóth János esperes. Ekkor készült a két harang is, amely ma is hívogatja a híveket az istentiszteleti alkalmakra.

A gyülekezet története azonban sokkal régebbi időkig – egészen a reformáció indulásáig – nyúlik vissza. Nem sokkal Luther nevezetes 95 tételének kiszövegése után – hasonlóan a többi kemenes-aljai településhez – a Wittenbergben tanuló diákok Alsóságra is hazahozták az egyház megújításának friss gondolatát. 1538-as feljegyzések már említést tesznek evangélikus családokról, 1626-ban már élő gyülekezetéről tudósít a krónika.

Istentiszteleteiket a lutheránusok a jelenlegi római katolikus templomban tartották egészen 1732-ig, amikor a III. Károly király-féle rendelet értelmében a római katolikusok visszavették templomaikat. A soproni országgyűlés rendelkezése szerint a környék evangélikusai a nemesdömölki artikuláris templomba járhattak. A század végén azonban Alsóságon evangélikus iskola épült, amely

istentiszteleti helyként is szolgált. A gyülekezet saját temploma csak akkor épülhetett meg, amikor a törvények ezt már lehetővé tették.

Alsóság anyaggyülekezetté szervezése mégis csak 1931-ben kezdődhetett el, amikor Balázs Béla helyettes lelkési megbízást kapott azzal a feladattal, hogy öt év alatt teremtsen meg az önállóság feltételeit. Határidőn belül sikerült megva-

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Március 10-én, böjt 1. vasárnapján (Invocavit) 10.04-től istentiszteletet közvetít a Kossuth rádió az alsósági evangélikus templomból.

Igét hirdet Kerekes Csaba lelkész.

lósítania ezt a célt, és 1936 októberében be is iktatták őt az új egyházközség lelkési állásába.

Szinte első feladatának tekintette, hogy a pécsi Angster céget megbízta a Gárdonyi Zoltán által megtervezett tízregiszteres orgona elkészítésével. Az új hangszer 1937. augusztus 1-jén szólalt

meg először. A gyülekezet első lelkésze egészen 1969-ig (harmincnyolc éven keresztül) pásztorolta a közösséget.

A jelenlegi lelkész, Kerekes Csaba 2010 júniusától látja el itt a szolgálatát. Az Alsósági Evangélikus Egyházközségben (Izsákfa, Kemeneskápolna és Kisköcsk híveivel együtt) összesen hét-százötven hívet tartanak számon.

Különösen nagy felelősséggel tervezi a jövőt a gyülekezet a lelki élet megújítása és megerősödése érdekében. Közösségi életük fontos része az istentisztelet, illetve az evangelizációs sorozatok mellett kisebb csoportok számára összeállított programok: bibliai kurzusok, szemináriumok, valamint a gyermekek nyári napközis bibliatábora. A gyülekezet újjászervezte az 1904-ben megalakított nőegyletet, amely szolgálatával építi a hívek közösségét, és anyagilag is támogatja a közösséget.

Az Invocavit vasárnapi istentiszteleten a celldömölki Liszt Ferenc vegyeskar énekel Süle Ferenc karnagy vezényletével. A liturgia zenei rézében közreműködik Kajzinger Ildikó és Petró András, a gyülekezet énekét Marsai Csaba tanár kíséri orgonán. ■

Március igéje

Bibliai igeszakaszokat soha nem szabad önmagukban, környezetükből kiemelve nézni. Egy-egy igét akkor értünk meg, ha ismerjük a háttérét, hogy hol, mikor, milyen körülmények között hangzott el, ki mondta kinek. Ha ezeket nem vesszük figyelembe, akkor könnyen félreértjük, vagy ami még rosszabb, félremagyarázzuk a Szentírást. Szélsőséges és nevetéses példa erre, ha valaki azt mondja, hogy a Biblia kijelenti: „...nincs Isten!” – valóban olvasható ez a Szentírásban, ám az egész mondat így szól: „Azt gondolja magában a bolond, hogy nincs Isten!” (Zsolt 14,1)

Havi igénket ugyan nem érthetjük félre, de a teljesebb megértéséhez mégis jó, ha ismerjük azt a szituációt, amelyben Sámuel próféta mondta. Nehéz múlt és bizonytalan jövő között szorongott Isten népe. Nehéz múlt, mert ősi ellenségeik, a filiszteusok legyőzték őket, még a frigyládát, Isten jelenlétének szimbólumát is elrabolták. És bizonytalan jövő, mert a filiszteusok támadása továbbra is fenyegette Izráelt. Ebben a helyzetben az emberek teli voltak szorongással, bizonytalansággal.

Mi is mindig kisebb-nagyobb szorongással tekintünk a jövőre. Úgy vagyunk, mint a kisgyermek, aki ha idegen környezetbe kerül, szorosan odabújik anyjához vagy apjához, védelmet keresve, hogy érezze a biztonságot, a támaszt.

Havi igénk is ilyen szorongatott helyzetben hangzott el. Sámuel próféta, Isten embere szólt a néphez, és útmutatást adott az jövőre. Arról beszélt, hogy ha a nép teljes szívvel Isten felé

hogy amíg nem tudunk letérdelni, amíg nem tudunk alázatban járni, hanem kívánságlistáink és elvárásaink, néha egyenesen követeléseink vannak Istennel szemben, és azt várjuk el tőle, hogy a magunk kitalálta jóban részesítsen minket, addig nem lesz áldás. Csak ha már elengedtünk mindent, és térdre borultunk, akkor jön az áldás.

Az áldás forrása, életünk biztonsága maga Isten, aki végtelen szeretetéből nekünk mindent a javunkra akar ajándékozni. Azért kéri, hogy teljes szívből hozzá ragaszkodjunk, mert így tudja életünket őrizni, gazdagítani, teljessé és boldoggá tenni és mindenekelőtt az üdvösségünket munkálni. Az, hogy Istennel van tele a szívünk, megnyit valamit, távlatot ad a jövőre nézve.

” Ragaszkodjatok szívből az Úrhoz, egyedül neki szolgáljatok. (1Sám 7,3)

Ahol kizárjuk szívünkben őt, ahol nincs helye és tere Istennek, onnan hiányoznak Isten ajándékai is, a védelem, a biztonság, a bűnbocsánat, a békesség. Ahol nincs jelen Isten, ott az életet rontó erők uralkodnak, az önzés, az erőszak, a gyűlölet, a félelem. És ezek tönkreteszik az életet, akkor is, ha egyébként sok kívánatos és jó dolog van benne.

Az életünk igazi értéke nem abban van, hogy szerencsések vagyunk-e, hogy milyen képességeink vannak, mit harcolunk ki a magunk erejéből, hanem sokkal inkább abban, hogy milyen lélekkel élünk: Istent szerető, neki engedelmeskedő, vele megelégedett lélekkel vagy Isten ellen lázadó, öntörvényű, neki engedetlen lélekkel. Erre figyelmezteti Sámuel próféta Isten népét: „Ragaszkodjatok szívből az Úrhoz, egyedül neki szolgáljatok.”

Mit tegyünk hát, hogyan ragaszkodjunk szívből az Úrhoz? Hadd szemléltessem ezt egy történettel. Egy kolostorban történt. Az egyik barát, miközben a folyosót söpörte, nagy alázattal és tisztelettel köszöntötte a rendtársát, aki tudós irodalmi munkája révén elismert volt. Azt mondta neki: „Én nagyon becsülöm főtisztelendőségedet, aki olyan sok áldást kapott Istentől.” „Kedves testvérem – válaszolta az –, Isten előtt pontosan olyan áldott a te seprűd, mint az én könyveim, amelyeket írtam, ha Istennel a szívedben sepred a folyosót.”

Istennel a szívünkben végezni dolgunkat, Istennel a szívünkben élni – ez a titok, ez az Úrhoz való ragaszkodás forrása. Nem az tesz egy cselekedetet Isten szemében kedvessé,

hogy emberi szemmel nézve milyen nagy, hanem az, hogy szívből jön-e, hogy Jézus nevében történik-e, hogy Krisztus jelen van-e benne.

Ennek a titka pedig csupán annyi, hogy ragaszkodjunk az Úrhoz teljes szívünkben, le tudjunk térdelni Jézus Krisztus előtt, rá figyeljünk, naponta az ő szavára hallgassunk, és engedelmeskedjünk neki.

■ BALICZA IVÁN

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ

fordul, ha őhozzá ragaszkodik, akkor megmenekül ellenségétől, és áldásban lesz része. Ez a figyelmeztetés és ígéret szól nekünk is, amikor a jövőre gondolunk. A Biblia tanítása szerint az áldás minden testi és lelki jónak az összessége, a legtöbb, amit Isten az embernek adhat.

Ha az Ószövetség eredeti héber nyelvét nézzük, azt látjuk, hogy a „megáld” jelentésű igének (*bérach*) a gyöke megegyezik a „letérdel” jelentésű *barach* szónak a gyökével. Azt jelenti ez,

Bibliai farsang

Iskolai jelmezbálokon rendre pókemberek és vasemberek, királylányok és zombik vesznek részt. A maglódi ovis és alsós hittanosok számára február 9-re meghirdetett farsangnak egyetlen belépési feltétele volt: bibliai szereplő jelmezében kellett megjelenni. És így is lett.

Az alkalmat Milyánné Blatniczky Mária hitoktató imádsággal nyitotta meg, majd Németh Mihály lelkész köszöntötte a gyermekeket, szüleiket és az együttléte szervező hitoktatókat.

Szeberényi Lászlóné, Marika néni az ószövetségi József történetét tanította be hittanosainak. Varga László – nem presbiterként, hanem édesapaként – meggyőző humorossággal alakította Jákób szerepét. A jelenet után az újszövetségi József és Mária a kisdeddal, angyalok, pásztorok léptek színre, sőt még egy napkeleti bölc is, majd az egész gyülekezeti terem átalakult Nőé birkájává. Még akinek nem volt jelmeze, az is kapott – Domokos Béláné, Ani néni jóvoltából – egy állatos koronát, és máris beszállhatott a hajóba örömtáncot ropni.

Az alkalom a Holkó Ágnes hitoktató által kínált tízóraifogyasztásával és azzal a megállapítással ért véget, hogy a gyermekekben bizonyára egész életükben megmarad emlékként, kinek-minek öltöztek be. És ha ez valóban így lesz, akkor – ha semmi másért – már ezért megérte bibliai farsangot tartani Maglódon.

■ *Forrás: a Maglódi Evangélikus Egyházközség Facebook-oldala*

ORATIO OECUMENICA

Szerető mennyei Atyánk! Hálaadással és örvendező szívvel visszük eléd könyörgéseinket. Magasztalunk téged, hogy meghallgatód imádságunkat. Igéd által biztatsz, kérjünk bölcsességet.

Megvalljuk balgaságainkat: nem imádkoztunk szüntelenül bizalommal hozzád. Sok mindent elfeledtünk megköszönni neked: egészséget, szép napokat, közösségformáló farsangi örömeiket. Gyakran voltunk fáradtak és csüggeteg szívűek. Tőled kérünk új látást, új fényt életünkbe. Hittel kérjük bölcsességedet. Add meg kegyelmesen Jézus által!

Szerető mennyei Atyánk! Magasztalunk téged, hogy megsegíted a bajban lévőt. Nem fordulsz el tőlünk fogyatékoságainkat látva sem. Megvalljuk balgaságainkat: a sok türelmetlenséget, amellyel nem hagyatkozunk a tőled rendelt időre. Megvalljuk értetlenségünket kijelentéseiddel szemben. Magunkban vakon tapogatózánk, melyik úton induljunk. Kérünk, add értenünk útmutatásodat. Időnknek is te légy biztos kezű Ura. Hittel kérjük bölcsességedet. Add meg kegyelmesen Jézus által!

Szerető mennyei Atyánk! Kérünk téged, add védelmedet nekünk. Életutunkat járva ne szakíthassanak el tőled csábítások, hiú ábrándok. Egyedi látásnak vélt balgaságunk ne gyengítse közös hitünket. Könyörgünk egyházad egységéért, békességéért. Hittel kérjük bölcsességedet. Add meg kegyelmesen Jézus által!

Szerető mennyei Atyánk! Mily örömmel fakadt fel a gyógyult vak ajkán dicséreted! Megvalljuk, mi gyakran magunkban vagyunk bölcsék. A némán figyelőkhöz igazodunk inkább. Könyörgünk azért a csodáért, amellyel sokak dicsérete harsan együtt neved szent tiszteletére, szabadításod magasztalására. Így könyörgünk most országod terjedéséért.

Add a vakon is látó hitét! Hittel kérjük bölcsességedet. Add meg kegyelmesen Jézus által! Ámen.

Evangelikus Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

- E-mail: evelet@lutheran.hu
- EvÉlet online: www.evangelikuselet.hu
- Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
- Előfizetés: kiado@lutheran.hu
- Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu)
- Megbízott felelős szerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu)
- Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu)
- Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
- Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com)
- Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu)
- Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu),

- FÜLLER TÍMEA – Gyermekneknek (f.timea.71@gmail.com),
- TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu),
- DR. ECSEDI ZSUZSA – Cantate (ezsu@lutheran.hu),
- KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus (eleonora.kovacs@lutheran.hu),
- STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA – Életem igéje, Tallózó (evtallozo@gmail.com)
- Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518
- Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó megbízott igazgatója (balint.antal@lutheran.hu)
- Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.) Felelős vezető: NAGY ZOLTÁN
- Árusítja a kiadó.
- Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletg telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.
- INDEX 25 211, ISSN 0133-1302
- Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft (167 euró), egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft (195 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.
- Beküldött kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.
- Címlapfotó: MAGYARI MÁRTON

Ötvened vasárnap (Esto mihi) – Jak 1,5–8

Sodródás?

Időről időre újra megnézem egyik kedvenc filmemet. A kezdetén és a végén egy tollpíhét láthatunk, amelyet a leggyengébb szellő is magával ragad, s játszik vele: felviszi, pörgeti, leteszi. Jakab szavaival élve: a szél sodorja, és ide-oda hajtja. A tollpihe pedig a légmozgás erejének nem képes ellenállni, kitérni vagy elbújni. Önmagában egy semmiség – arra száll, oda kerül, ahová a szél fújja.

Sokan élnek így az életüket. Sodortatják magukat, nem eresztenek sehova gyökeret. Nem vállalnak felelősséget, nem tűznek maguk elé célt. Élnek egyik napról a másikra, csak ne kelljen gondolkodni, ne kelljen küzdeni, ne kelljen elbukni. Olykor örvendeznek a fent állapotában, máskor keseregnek a lent miatt. Úgy érzik, áldozataivá váltak saját életüknek.

Állhatatosság. Jakab levele meg akar győzni bennünket arról, hogy gyengeségünk ellenére is van erőnk, nem vagyunk tehetetlenek. Igazodási pont számunkra Jézus Krisztus, akinek követőivé lettünk, ha valóban szolgálatára szegődtünk, és cselekedjük is akaratát. Ez a fajta állhatatosság erő, amely a hitben gyökeredzik. A Krisztushoz ragaszkodás teszi súlyossá porszeméletünket.

Krisztus-hite adott erőt Luther Mártonnak, aki a középkori egyház nagyságához mérve jelentéktelen, fiatal német szerzetes volt. Ám a hatalmas Isten éppen rajta keresztül végezte egyházújító munkáját, ő vigyázta életét. Vagy gondolhatunk korunk egyik jelentős hitvalló asszonyára, Ászja Bibi testvérünkre is. Ő az elmúlt kilenc évben pakisztáni börtönében, a halálsoron várta ügyének végső kimenetelét. A sokévi viszontagság után végre elhagyhatja az életét kioltani készülő ellenséges környezetet, és Kanadában új otthonra lelhet férjével, gyermekeivel.

Mintegy öt évvel ezelőtt, amikor másodfokon is halálra ítélték, Ferenc pápához írt levelében így tett biznyságot: „Erősen ragaszkodom keresztény hitemhez, és bízom benne, hogy Isten, az én Atyám védelmez engem, és visszaadja szabadságomat...” Az érte mondott sok imádság megtartotta hitét és életét.

Hordozott létállapot. Jakab levele gyakran szigorúan fogalmaz, a hitből fakadó tetteket kéri számon rajtunk, vagy azok hiányáért ostoroz. Szavait olvasva eszünkbe juthat: „Ne győzőn le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval.” (Róm 12,21) Azonban a hömpölygő, mindent elborító gonosszággal szemben nem mindig elég bennünk a jószág. Ha feladnánk elhivatottságunkat, és amolyan kényelmes, vasárnapi, ünneplő ruhás templomlátogatókká válnánk, Jakab rögtön előveszi lel-

kiismeretünket: aszerint élsz-e, ahogy mutatod? Mintha már kétezer évvel ezelőtt tudta volna, hogy milyen kirakatéletű kor gyermekei leszünk!

Sorra mennek tönkre körülöttünk a látszatra épült házasságok, barátságok, emberi kapcsolatok. Átgondolatlan, esetleges emberi megoldások özöne vesz körül minket. Mindezzel szemben csakis a bölcsen felépített élet alapja szilárd és valódi tartóerő. Nem valamiféle „olyan, mintha”, amiből kihagyták a szükséges hozzávalókat. A valódi emberi kapcsolatokat valódi érzelmek és valódi energia, valódi áldozatok meghozatala élteti.

KÉPŐNK ILLUSZTRÁCIÓ

Hogy lehet mindezt véghez vinni? Hitből fakadó szeretetből. Jakab tudja, hogy nem a bölcsesség hiánya a baj, hiszen azt kérhetünk az Úrtól. A tőle kapott bölcsesség által tudatos hittel mehetünk azon az úton, amelyet nekünk szán.

Így a mi tollpíhélétünk nem sodródás és kiszolgáltatottság, hanem a Lélek erejére bízott előremenetel lehet. Minden stációja, a fent és a lent, az öröm és a bánat hordozott létállapot. Ezt a tollpíhét az Úr szeme követi és vigyázza, s az Úr Szele juttatja célba.

■ SCHALLER BERNADETT

Imádkozzunk! *Urunk, kételkedés nélküli, benned bízó hitet kérünk, hogy teljes szívünkkel a teid lehessünk. Bocsásd meg, hogy az élet örömei és gondjai olykor elfordítanak tőled, aki a mi esendő életünket féltő szeretettel tartod kezekben. Add, hogy cselekedeteink kövessék szavainkat, szívünk szándéka bölcs akaratodat. Adj nekünk is bölcsességedből, hogy a mi személyes életünk útja a belőled fakadó Élet útja legyen. Ámen.*

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (március 3.) Amikor továbbra is faggatták, [Jézus] felegyenesedett, és azt mondta nekik: Aki büntelen közületek, az veszen rá először követ. Jn 8,7 (Zsolt 109,31; Mk 8,31–38; 1Kor 13,1–13; Zsolt 62) Jézust ismét provokálják. Sokadszorra szeretnék elérni ellenségei, hogy a törvénytudók rideg szeretetlenségét igazolja. Ezúttal is hiába próbálkoznak. A házasságtörésen tetten ért, vétke miatt igen megszegyenített asszonyt Jézus irgalmas szeretetének bátyája óvja a dühödött vádlók gyűrűjében. Sőt ahogyan Jézus felegyenesedik, és felteszi a kérdést a felhergelt férfiaknak, a parázna nőnek lehetőséget ad, hogy újra emelt fővel járhasson: „*Én sem ítélek el téged, menj el, és mostantól fogva többé ne vétezz!*” (Jn 8,11)

Hétfő (március 4.) Ki hasonlítható istenünkhöz, az Úrhoz, aki a magasban lakik, és a mélybe néz, az égre is, a földre is? Főlemeli a porból a nincstelen. Zsolt 113,5–7 (Fil 2,6–7; Lk 13,31–35; 1Sám 4,1–11) A mai napra kijelölt másik ígérés – a Krisztushimnusz jól ismert sora Jézus alázatáról, arról, hogy megüresítette önmagát, hogy hozzánk, emberekhez hasonlóvá lett – még inkább erősítheti bennünk azt az ámulatot, amely egykor a zsoltáírót is eltöltötte. A zsoltárvers nem egyszerűen az Úr fenségét, dicsőségét éneklé meg, hanem azt a hatalmas szeretetet magasztalja, amellyel a Teremtő hozzánk, teremtményeihez hajol, hogy megmentsen.

Kedd (március 5.) Az igazak ösvénye olyan, mint a felragyogó világosság, mely egyre világosabb lesz délég. Péld 4,18 (Jn 8,12; Lk 5,33–39; 1Sám 4,12–22) Milyen szemléletes képet tár elénk a *Példabeszédek könyvének* szerzője! A hajnali derengésben még bizonytalanok lehetnek lépteink. Keressük a biztonságos járdát, tétován próbáljuk kerülni az utcán a tócsát, a kátyúkat. De minél magasabbra ér a nap a pályáján, annál inkább betölti fényével a horizontot, és teszi beláthatóvá előttünk az utat. A hit dolgában is így van. Kezdetben még bizonytalanul kutatjuk, mit jelent Krisztus-követőként járni. De aki hűséggel az ige megvilágosító erejére hagyatkozik, annak egyre szilárdabb lesz a lépte a hit útján.

Szerda (március 6.) Ragyogjon rá orcád szolgálóra, segíts rajtam hűségesen! Zsolt 31,17 (Lk 1,46–48; Mt 6,16–21; 1Sám 5,1–12) Az istentisztelet végén hányszor hangzott már felénk az ároni áldás szövegének ez a sora: „Az Úr ragyogtassa rád orcáját!” Belegondoltunk abba, hogy mit is kérünk? A zsoltáros szavai, aki az Úr jóindulatáért, támogató segítségéért könyörög, segítségünkre jöhetnek. Vallomásában benne van a bizonyosság, hogy

tudja, Isten nem kényszeredetten hajol le hozzánk, emberekhez, hanem úgy, mint a gyermekeihez, akikben gyönyörködik.

Csütörtök (március 7.) Akik odamenekültünk, megragadjuk az előttünk levő reménységet. Ez a reménység lelkünknek biztos és erős horgonya. Zsid 6,18–19 (Jóel 4,16b; Kol 3,[5–7]8–11; 1Sám 6,1–7,1) Akik ültek már hajón a viharos Balatonon vagy bármelyik háborgó tengeren, azok ismerik azt a felszabadító érzést, amely eltölthet a partot éreskor. A matrózok vízbe dobják a horgonyt, a móló oszlopaihoz erősítik vastag köteleiket, a kiszáláshoz lehajtják a pallót. Biztonságban van mindenki, lábuk alatt szilárd talaj. A *Zsidókhöz írt levél* írója Isten ígéretéről beszél mint erős, megtartó horgonyról. Aki az Úr szavára épít, megragadja ezt a reménységet, az átéli a biztonságot, annak szabadságát, hogy tudja, életének hajója partot ér.

Péntek (március 8.) Én vagyok az Úr, ez a nevem, nem adom dicsőségemet másnak, sem dicséretemet a bálványoknak. Ézs 42,8 (1Kor 8,6; Róm 7,14–25a; 1Sám 7,2–17) Nincs olyan, aki szándékosan akarna hűtlen lenni Istenhez. A bálványimádás rejtetten lopódzik be az életünkbe. Észre sem vesszük. Egyszer csak emberek fontosabbakká válnak a számunkra: egy istenített férj vagy feleség, a mindentudó főnök, akinek szavát lessük, akinek hódolunk, akinek hatalmától rettegünk. Avagy a gyermekek, a kis unokák, akiknek kényére-kedvére ugrálunk. De amikor egy vasárnapi program fontosabb lesz, mint az Istennel való találkozás, az ige hallgatása, akkor is elkezdődik valami. Idegen ideológiák szűrődnek be óvatlanul a gondolkodásunkba. Bizony, aktuális az Úr figyelmeztetése, mert feleszméltet, éberségre hív: ő nem adja dicsőségét másnak.

Szombat (március 9.) És ahogy gondom volt arra, hogy kigyomlájam és leromboljam [...], úgy gondom lesz arra is, hogy fölépítsem és elplántáljam őket – így szól az Úr. Jer 31,28 (1Thess 5,9; Zak 7,2–13; 1Sám 8,1–22) „Isten milyen gonosz!” – így fakadt ki felháborodva egy gimnazista diák a hittanórán. Hívó osztálytársa kijavította: „Az ember milyen gonosz!” Jeremiás prófétának ítéletet kellett hirdetnie a népének. Mert az ember, ha Istenhez hűtlen lesz, gonosszá válik. Így engedte meg az Úr, hogy Izráel fogságba kerüljön. A prófétának nehezére esett meghirdetni a pusztulást, Istennek pedig szíve ellenére volt, hogy beteljesítse. A Szentnek azonban ítéletet kellett tartania szentségtelen népe felett, hogy az megtérhessen, és a maradék az Úrral újat kezdhesen. Mert Isten kegyelmes és jó!

■ B. PINTÉR MÁRTA

Kövessen bennünket a Facebookon is: facebook.com/evangelikus
Magyarországi Evangélikus Egyház – Életközelen vagyunk

KÖNYVAJÁNLÓ

FABINY TAMÁS

Testvéreim és a nyáj

Körkép a világ
evangélikusságáról

1. kötet

2490 Ft

„Menj, és nézd meg, jól vannak-e testvéreid és a nyáj!” (1Móz 37,14)

A kötet **olvasmányosan és emberközeli módon** mutatja be Fabiny Tamás püspök **ökumenikus szolgálatát.**

KÖNYVEINK MEGRENDELHETŐK
A BOLT.LUTHERKIADO.HU OLDALON.

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–17 óra között.
bolt.lutherkiado.hu • kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518
Levelezési címünk: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.

DIGITÁLIS EVANGÉLIKUS ÉLET-ELŐFIZETÉS

Lapunk elektronikus példányaira
digitálisan is előfizethet
a Luther Kiadó webáruházában:
bolt.lutherkiado.hu/folyoiratok/digitalis

Ugyanitt megrendelhetők kiadónk folyóiratai,
a Credo és a Lelkipásztor is.